

รายงานประจำปี 2566

ANNUAL REPORT 2023

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
กรมประมง

รายงานประจำปี 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (1 ตุลาคม 2565-30 กันยายน 2566) ให้กับหน่วยงาน องค์กร ส่วนราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ค่านิยมร่วมขององค์กร บทบาทหน้าที่ โครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณประจำปี ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงาน ผลงานวิจัย ผลงานเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ การบริการตรวจสอบและรับรองชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ กิจกรรมที่สำคัญ ซึ่งกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล แผนปฏิบัติงานกรมประมง แผนปฏิบัติการด้านงานวิจัยประมงทะเล ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยด้านการประมงทะเล การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง อนุรักษ์ พัฒนา อารักขา ฟื้นฟู อารักขาความหลากหลายทางทรัพยากรประมงทะเล และกำหนดแนวทางการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงให้มีความสมดุลเพื่อความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืน ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาได้รับการยอมรับและเกิดประโยชน์ โดยเฉพาะโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง การฟื้นฟูทรัพยากร และผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ในนามของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล และคณะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบ และอ้างอิง ทำนุบำรุง ขอบขอบคุณทุกหน่วยงาน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลเป็นอย่างดีตลอดมา ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการผลิตองค์ความรู้ และนำเสนอผลงานที่มีคุณประโยชน์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่วิจัยและบุคลากรทุกท่านที่มุ่งมั่นทำงาน ศึกษา วิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าใจและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้านการประมง

(นายอำนาจ คงพรหม)

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
กุมภาพันธ์ 2567

	หน้า
กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล	1
วิสัยทัศน์	1
พันธกิจ	1
ค่านิยม	1
ค่านิยมร่วมขององค์กร	1
บทบาทหน้าที่ของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล	2
โครงสร้างองค์กร	3
บุคลากร	4
 งบประมาณประจำปี 2566	 9
 ผลการปฏิบัติงานกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ประจำปีงบประมาณ 2566	 12
แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า	12
โครงการ: ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	12
กิจกรรม: พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน	12
กิจกรรมย่อย: ตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ/ผลิตภัณฑ์/แหล่งประมง	12
กิจกรรมย่อย: ตรวจติดตามคุณภาพความปลอดภัยหอยสองฝา	14
กิจกรรม: พัฒนาระบบคุณภาพการตรวจสอบรับรองสู่มาตรฐานสากล	15
กิจกรรมย่อย: รักษาระบบและขยายขอบข่าย ISO เพื่อรับรองคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าประมง	15
กิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวด้านการประมง	16
กิจกรรมย่อย: บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำจากแหล่งการทำประมง	16
โครงการ: บริหารจัดการทรัพยากรประมง	20
กิจกรรม: จัดระเบียบการทำประมง	20
กิจกรรมย่อย: การตรวจติดตาม เฝ้าระวัง และการกำกับดูแลการดำเนินการทำการประมง	20
กิจกรรมย่อย: พัฒนาการทำการประมงเพื่ออนุรักษ์สัตว์ทะเลเสี่ยงถูกด้วยนม (MMPA)	26
กิจกรรม: การจัดการทรัพยากรประมง	29
กิจกรรมย่อย: ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ	29
กิจกรรมย่อย: จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำเพื่อการประมง	31
กิจกรรมย่อย: บริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ	34
กิจกรรม: ฟื้นฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์	40
กิจกรรมย่อย: ฟื้นฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์	40
กิจกรรม: สำรวจและประเมินสถานะทรัพยากรประมง	41
กิจกรรมย่อย: สำรวจ รวบรวมข้อมูล และประเมินสถานะทรัพยากรประมง	41

	หน้า
งานวิจัย	46
แผนงานวิจัย	46
ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่	48
ผลงานวิชาการของ กพท. ในงานประชุมวิชาการประมง ประจำปี 2566	51
เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ	52
บริการตรวจสอบและรับรองชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ	53
กิจกรรมเด่น	55
ผู้บริหารกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล	69
คณะผู้จัดทำ	70

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

วิสัยทัศน์

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลเป็นหน่วยงานที่มุ่งพัฒนาและบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การประมงทะเลที่ยั่งยืน

พันธกิจ

1. ศึกษาวิจัยเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประมงทะเลในน่านน้ำไทย พื้นที่ทับซ้อน และน่านน้ำสากล ให้มีทรัพยากรประมงใช้อย่างยั่งยืน
2. ศึกษาวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน
3. ศึกษาวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่มผลผลิตและฟื้นฟูทรัพยากรประมงทะเล
4. ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้บริการทางวิชาการ และคำปรึกษาด้านการประมงทะเล
5. ปรับบทบาทขององค์กรและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ สมรรถนะ ทักษะที่พร้อมปฏิบัติงาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

ค่านิยม

M	Management	มีการจัดการที่ดี
A	Attitude	มีทัศนคติที่ดี
R	Responsibility	มีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ทำ
I	Intelligence	มีความคิดที่ฉลาดหลักแหลม
N	Norm	มีบรรทัดฐานที่ดี
E	Energy	มีกำลังและพลังทุ่มเท

ค่านิยมร่วมขององค์กร (Shared-value)

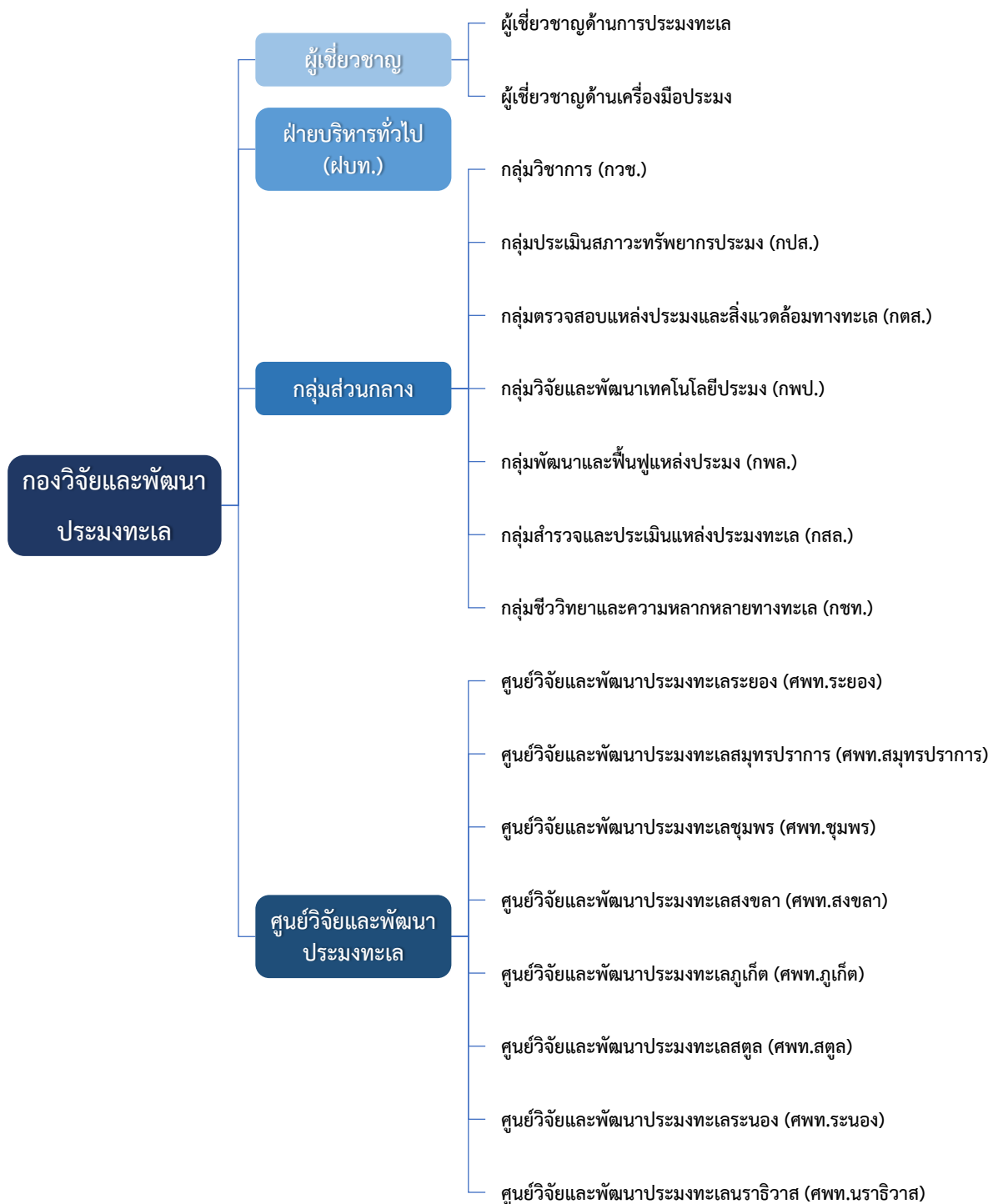
“กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล เป็นองค์กรที่มีการจัดการที่ดี ประกอบด้วยบุคลากรที่ฉลาด หลักแหลม ทัศนคติดี ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ พร้อมทุ่มเทพลังในการทำงาน จึงทำให้เป็นองค์กรที่มีบรรทัดฐานเป็นเลิศ”

“We are marine fisheries”

บทบาทหน้าที่ของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

- ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาศักยภาพของการทำการประมง แหล่งประมงทะเล ในน่านน้ำไทย พื้นที่ทับซ้อน และทะเลนอกน่านน้ำไทย ในด้านทรัพยากรสัตว์น้ำและปัจจัยสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการประมง ตลอดจนร่วมสำรวจวิจัยในทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งอื่น
- ศึกษา ทดลอง และพัฒนารูปแบบและวัสดุในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล รวมทั้งติดตามผล การจัดสร้าง แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล และการปล่อยพันธุ์สัตว์ทะเลชนิดที่เหมาะสมในพื้นที่จัดสร้าง แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล
- ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ช่วยทำการประมง รวมทั้งกำหนดมาตรฐานเครื่องมือและอุปกรณ์ช่วยทำการประมง และวิธีการทำการประมงทะเล ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการทำการประมงแบบมีความรับผิดชอบ
- ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยชีววิทยา อนุกรมวิธาน และความหลากหลายทางชีวภาพของ สัตว์ทะเล และ พืชทะเล รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ
- ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาแหล่งพ่อแม่พันธุ์สัตว์ทะเล และฟื้นฟูแหล่งทำการประมงทะเล รวมทั้ง ผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเฉพาะถิ่น พันธุ์สัตว์น้ำที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนพันธุ์สัตว์น้ำอื่นที่ หายากและใกล้จะสูญพันธุ์
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชาวประมง องค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพการประมงทะเล และธุรกิจประมง
- ประเมินปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำสูงสุดที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ตลอดจนวิเคราะห์และ ประเมินผลมาตรการ ในการบริหารจัดการการประมงให้สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน
- ตรวจสอบ ติดตาม และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งทำการประมงทะเล
- ให้บริการทางวิชาการ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการประมงทะเล เครื่องมือ ทำการประมงและวิธีการทำการประมงทะเล
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างองค์กร

บุคลากร

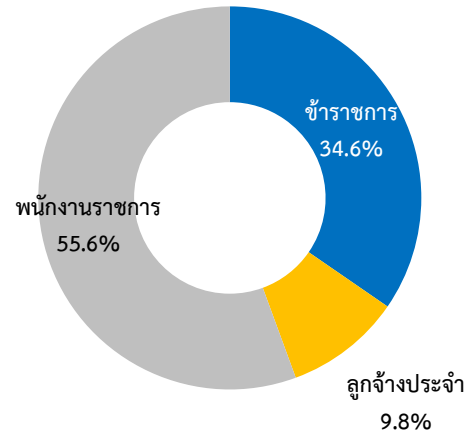
บุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล มีบุคลากรปฏิบัติงาน ในปีงบประมาณ 2566 รวมทั้งสิ้น 581 ราย แบ่งเป็น

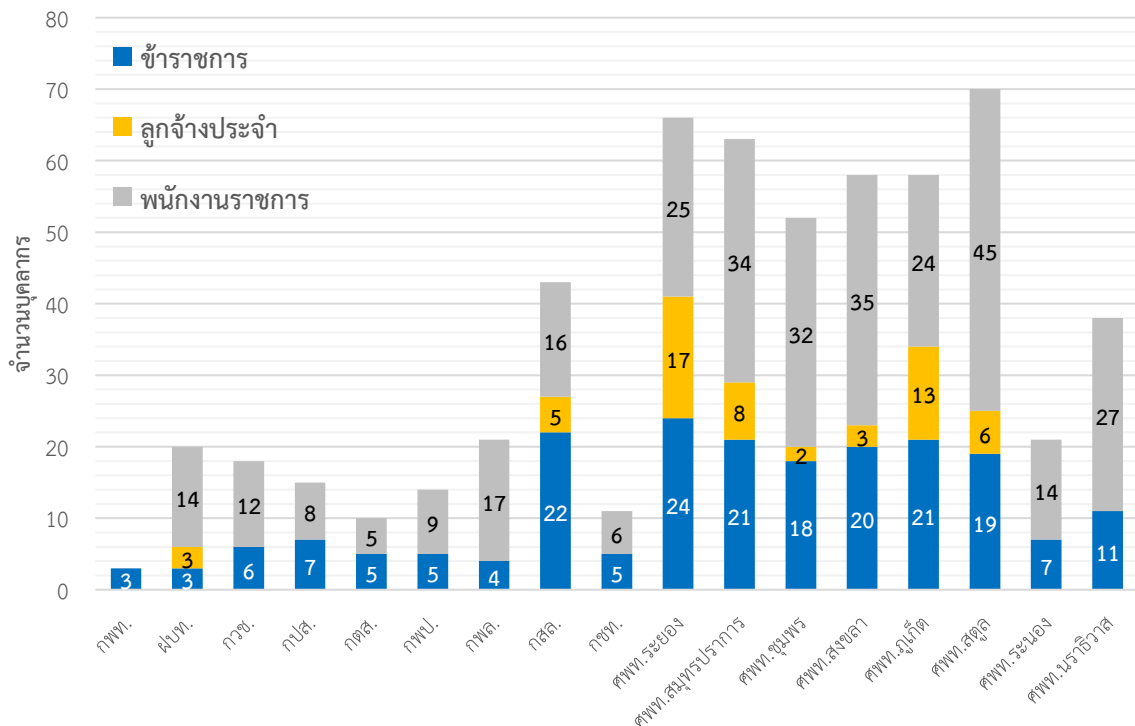
- ข้าราชการ 201 ราย (ร้อยละ 34.6)
- ลูกจ้างประจำ 57 ราย (ร้อยละ 9.8)
- พนักงานราชการ 323 ราย (ร้อยละ 55.6)

โดยบุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเล หน่วยงานที่มีบุคลากรปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล มีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 70 ราย รองลงมา คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง มีบุคลากรทั้งสิ้น 66 ราย และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ มีบุคลากรทั้งสิ้น 63 ราย

บุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
(จำแนกตามประเภท)

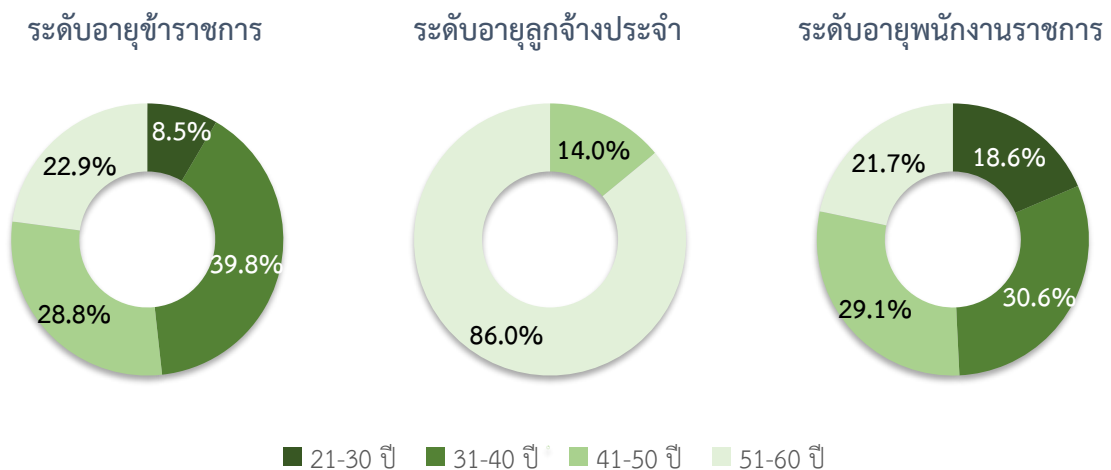

บุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล (จำแนกตามหน่วยงาน)

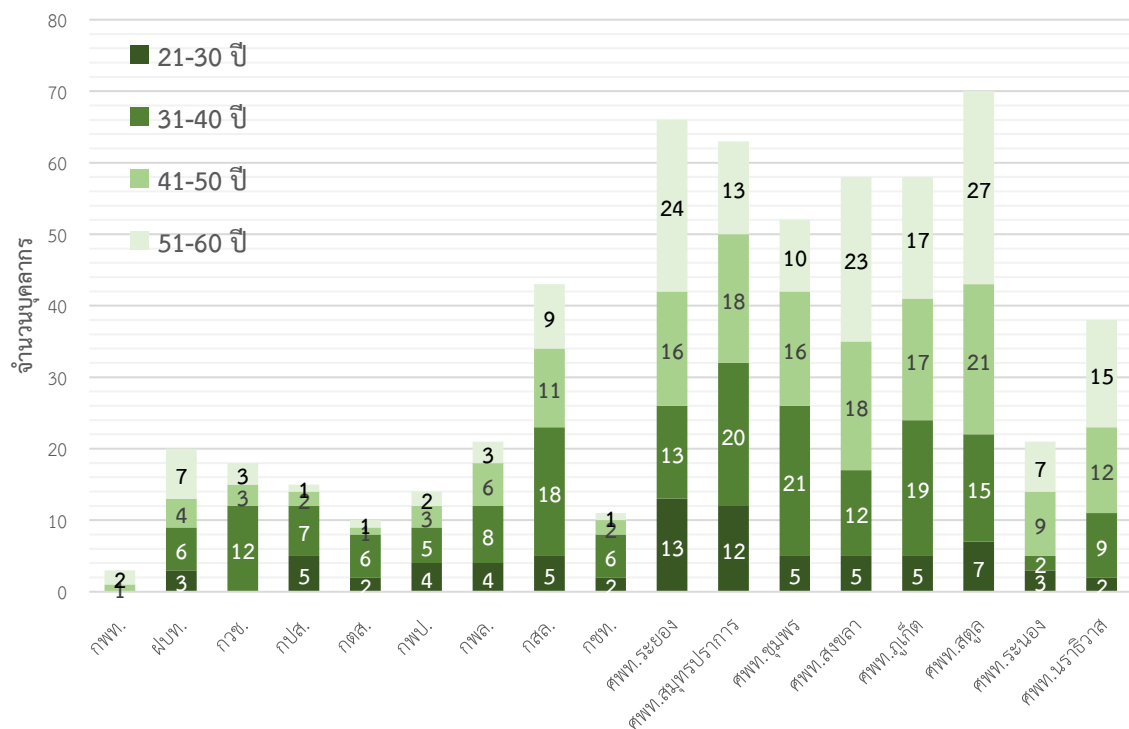

ระดับอายุของบุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ข้าราชการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มากที่สุด รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี 51-60 ปี และ 21-30 ปี (ร้อยละ 39.8 ร้อยละ 28.8 ร้อยละ 22.9 และร้อยละ 8.5 ตามลำดับ) ลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี (ร้อยละ 86.0) และรองลงมา มีระดับอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี (ร้อยละ 14.0) และในส่วนของพนักงานราชการ พบว่า พนักงานราชการของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 30.6) รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี 51-60 ปี และ 21-30 ปี (ร้อยละ 29.1 ร้อยละ 21.7 และร้อยละ 18.6 ตามลำดับ)

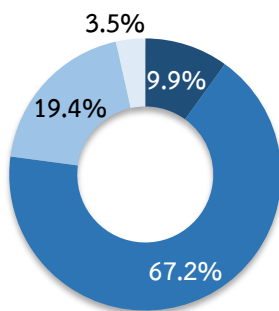
ระดับอายุของบุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล (จำแนกตามหน่วยงาน)

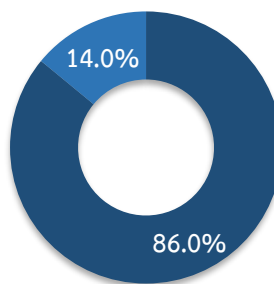
ระดับการศึกษาของบุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ข้าราชการของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.2) รองลงมา คือ ปริญญาโท (ร้อยละ 19.4) ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 9.9) และปริญญาเอก (ร้อยละ 3.5) **ลูกจ้างประจำ**ส่วนใหญ่นจบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.0 และอีกร้อยละ 14.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และ**พนักงานราชการ**ส่วนมากจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และบางส่วนจบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 50.8 ร้อยละ 46.7 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

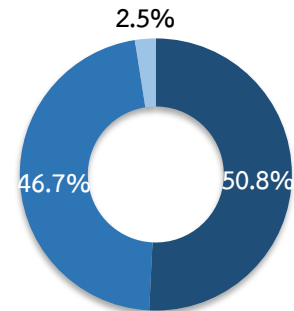
ระดับการศึกษาข้าราชการ

ระดับการศึกษาลูกจ้างประจำ

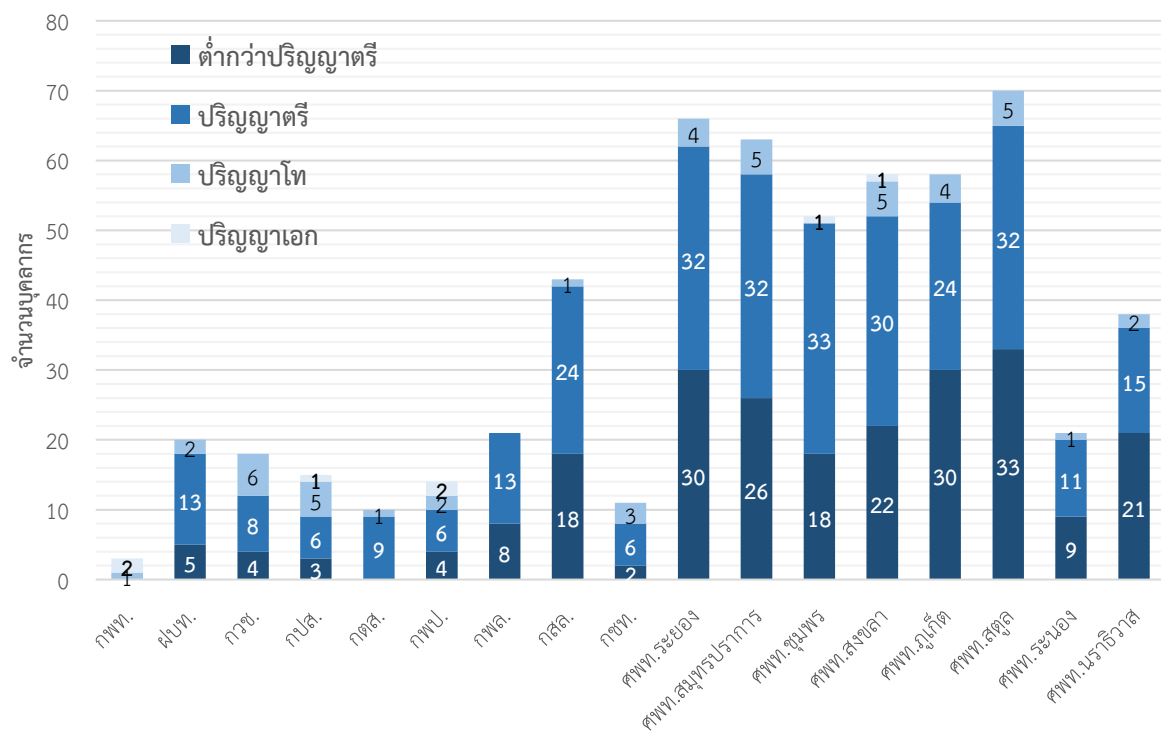

ระดับการศึกษาพนักงานราชการ

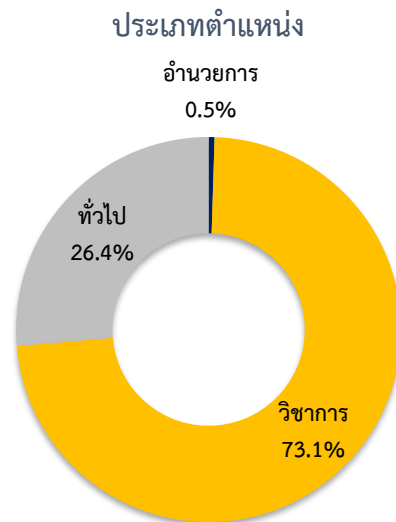
■ ต่ำกว่าปริญญาตรี ■ ปริญญาตรี ■ ปริญญาโท ■ ปริญญาเอก

ระดับการศึกษาของบุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล (จำแนกตามหน่วยงาน)

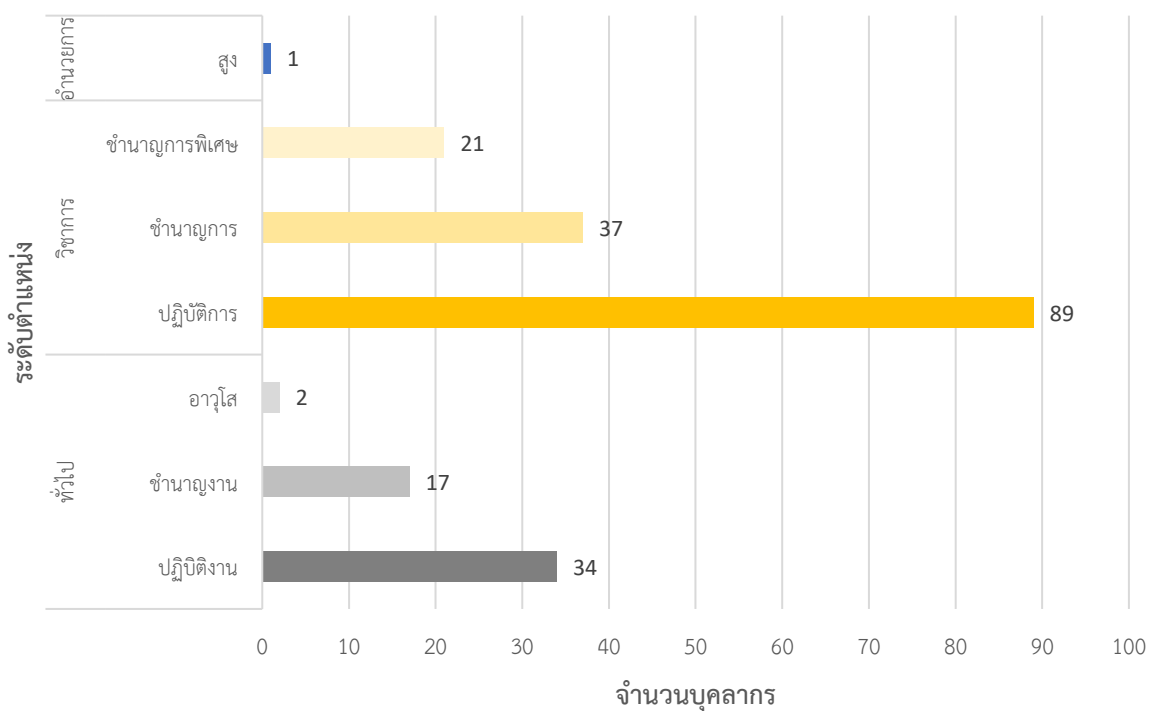

ระดับตำแหน่งของบุคลากรกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล มีข้าราชการดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ 1 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ระดับอำนวยการสูง 1 ตำแหน่ง) ประเภทวิชาการ 147 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 73.1 (ระดับชำนาญการพิเศษ 21 ตำแหน่ง ชำนาญการ 37 ตำแหน่ง และปฏิบัติการ 89 ตำแหน่ง) และข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป 53 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 26.4 (ระดับอาวุโส 2 ตำแหน่ง ชำนาญงาน 17 ตำแหน่ง และปฏิบัติงาน 34 ตำแหน่ง)

การครองตำแหน่งของข้าราชการ กพท.

การพัฒนาบุคลากร

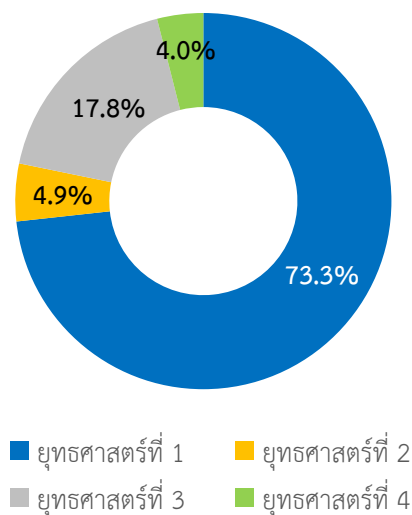
กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร จึงสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สูงขึ้น โดยมุ่งหวังให้บุคลากรนำความรู้และศักยภาพมาพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรกรมประมง จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่การเป็นมืออาชีพด้านการประมง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เชื่อมโยงกับการบริหารทรัพยากรบุคคล

โดยบุคลากรในกองวิจัยได้มีการเข้าร่วมในการฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 101 หลักสูตร คิดเป็นจำนวนครั้งในการฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการได้ 761 ครั้ง ซึ่งรวมทั้งการอบรมใน/นอกสถานที่ และการอบรมแบบออนไลน์ โดยมีผู้เข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งสิ้น 492 ราย แบ่งเป็น ข้าราชการ 183 ราย (คิดเป็นร้อยละ 91.04 จากจำนวนข้าราชการ 201 ราย) และพนักงานราชการ 309 ราย (คิดเป็นร้อยละ 95.66 ของพนักงานราชการทั้งหมด 323 ราย)

โดยจำแนกหลักสูตรจำนวน 101 หลักสูตร ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรกรมประมง พบว่าหลักสูตรการฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการส่วนมากนั้นจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่การเป็นมืออาชีพด้านการประมง คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี คิดเป็นร้อยละ 17.8 และถัดมามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 4.9 และในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 4.0 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่การเป็นมืออาชีพด้านการประมง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรกรมประมง
ปีงบประมาณ 2561-2565

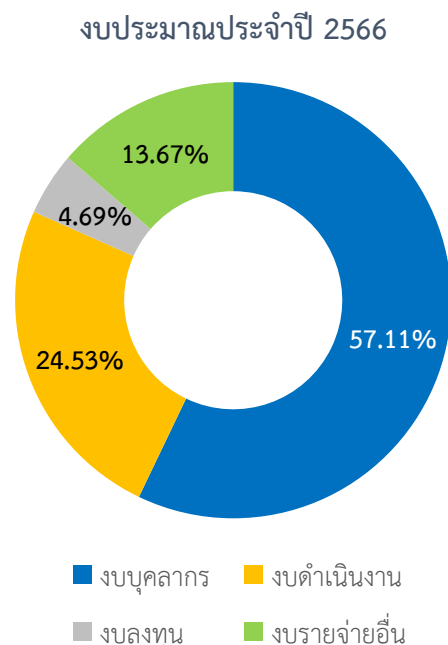

งบประมาณประจำปี 2566

งบประมาณที่ได้รับ ประจำปี 2566

ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้รับงบประมาณทั้งหมด 129,704,000 บาท แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- งบบุคลากร ร้อยละ 57.11
- งบดำเนินงาน ร้อยละ 24.53 (ค่าตอบแทน ใช้สอยวัสดุ ร้อยละ 76.77 และค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 23.23)
- งบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์) ร้อยละ 4.69
- งบรายจ่ายอื่น ร้อยละ 13.67 (ค่าใช้จ่ายในการสำรวจแหล่งทำการประมงและสภาวะทรัพยากร ร้อยละ 25.03 ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลร้อยละ 58.57 และค่าใช้จ่ายในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพ ร้อยละ 16.40)

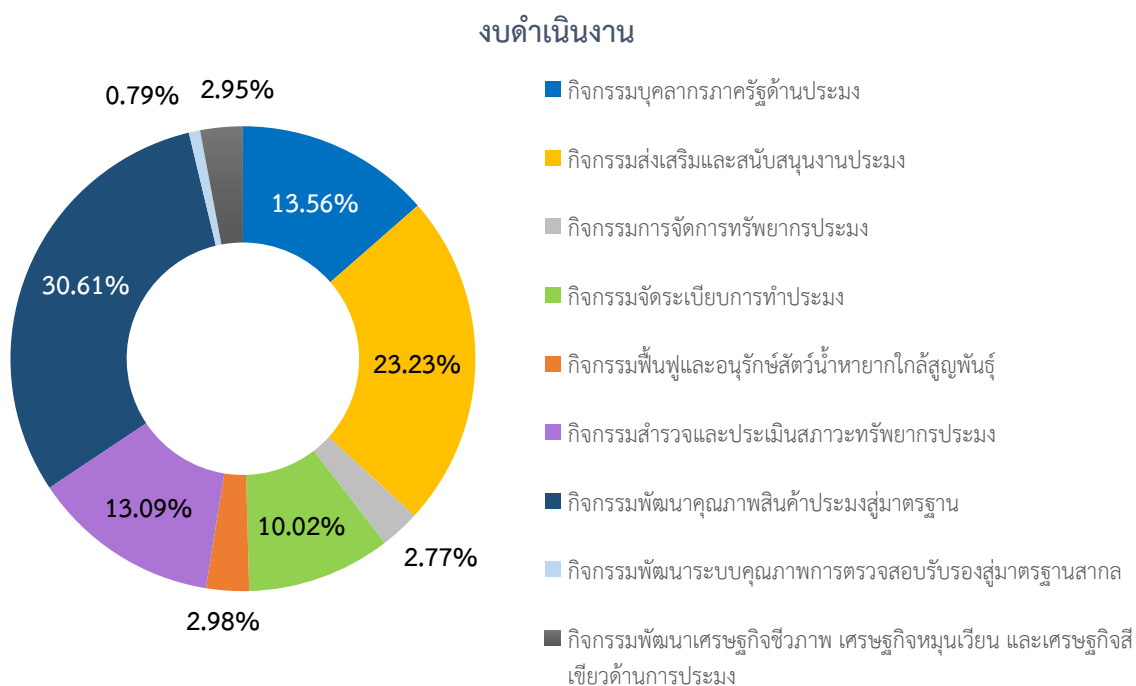
ซึ่งในปีงบประมาณ 2566 ได้รับงบประมาณภาพรวมลดลงจากปีงบประมาณ 2565 ร้อยละ 10.55 ในส่วนของงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2565 ได้แก่ งบบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 3.43 งบประมาณที่ลดลงจากปีงบประมาณ 2565 ได้แก่ งบดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 9.20 งบลงทุน คิดเป็นร้อยละ 62.43 และงบรายจ่ายอื่น คิดเป็นร้อยละ 20.00

เปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ 2565 และ 2566

หมวดรายจ่าย	ปีงบประมาณ 2565	ปีงบประมาณ 2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	%
งบบุคลากร	71,621,000	74,079,100	2,458,100	3.43
งบดำเนินงาน	35,040,700	31,815,300	(3,225,400)	-9.20
งบลงทุน	16,174,100	6,077,100	(10,097,000)	-62.43
งบรายจ่ายอื่น	22,165,900	17,732,500	(4,433,400)	-20.00
รวม	145,001,700	129,704,000	(15,297,700)	-10.55

งบบุคลากร: ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้รับงบประมาณด้านค่าตอบแทนพนักงานราชการ 74,079,100 บาท

งบดำเนินงาน: ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้รับงบดำเนินงานทั้งหมด 31,815,205 บาท ใน 9 กิจกรรม โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐานได้รับงบประมาณมากที่สุด ร้อยละ 30.61 ของงบดำเนินงานทั้งหมด กิจกรรมที่ได้รับงบประมาณรองลงมา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนงานประมง ร้อยละ 23.23 กิจกรรมบุคลากรภาครัฐด้านประมง ร้อยละ 13.56 กิจกรรมสำรวจและประเมินสถานะทรัพยากรประมง ร้อยละ 13.09 กิจกรรมจัดระเบียบการทำประมง ร้อยละ 10.02 กิจกรรมฟื้นฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์ ร้อยละ 2.98 กิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวด้านการประมง ร้อยละ 2.95 กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมง ร้อยละ 2.77 โดยกิจกรรมที่ได้รับงบประมาณน้อยที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาระบบคุณภาพการตรวจสอบรับรองสู่มาตรฐานสากล ได้รับงบประมาณเพียงร้อยละ 0.79

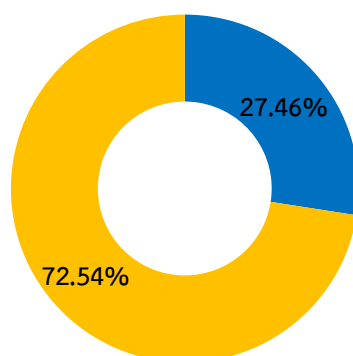
งบลงทุน: ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับจัดสรรงบลงทุนทั้งหมด 25 รายการ เป็นครุภัณฑ์ทั้งหมด 25 รายการ วงเงินงบประมาณ 4,392,500 บาท แบ่งเป็นครุภัณฑ์การเกษตร 1 รายการ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ 15 รายการ ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ 2 รายการ ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ 5 รายการ และครุภัณฑ์สำรวจ 2 รายการ

งบรายจ่ายอื่น: ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับจัดสรรงบรายจ่ายอื่นทั้งหมด 17,567,500 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจแหล่งทำการประมงและสถานะทรัพยากร วงเงิน 4,396,800 บาท ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล 10,289,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพ 2,881,700 บาท

การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้ใช้จ่าย**งบบุคลากร** (งบประมาณทางด้านค่าตอบแทนพนักงานราชการ) ผลการเบิกจ่ายตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management System: GFMS) รวมทั้งสิ้น 74,035,194.46 บาท โดยแบ่งเป็นการเบิกจ่ายส่วนภูมิภาค วงเงิน 53,706,299.45 บาท (ร้อยละ 72.54) และการเบิกจ่ายส่วนกลาง วงเงิน 20,328,895.01 บาท (ร้อยละ 27.46)

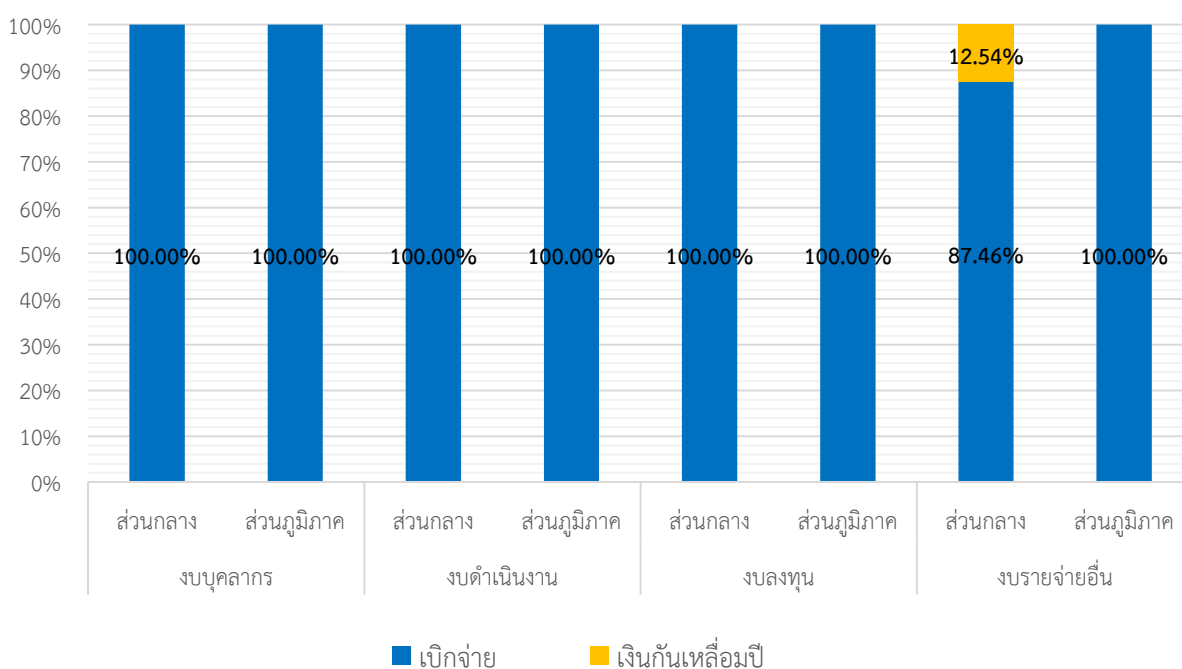
การเบิกจ่ายงบบุคลากร

■ งบบุคลากรส่วนกลาง ■ งบบุคลากรส่วนภูมิภาค

ในส่วนของ**งบดำเนินงาน**มีผลการเบิกจ่ายตาม GFMS รวมทั้งสิ้น 31,795,450.92 บาท ซึ่งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่มีเงินกันไว้เบิกเหลือในปี ด้าน**งบลงทุน**มีผลการเบิกจ่ายตาม GFMS รวมทั้งสิ้น 4,894,866.50 บาท ซึ่งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่มีเงินกันไว้เบิกเหลือในปี และ**งบรายจ่ายอื่น** มีผลการเบิกจ่ายตาม GFMS รวมทั้งสิ้น 15,870,294.48 บาท ซึ่งในส่วนกลางมีการเบิกจ่ายร้อยละ 87.46 เป็นเงินกันไว้เบิกเหลือปี ร้อยละ 12.54 (ค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล)

การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการปฏิบัติงานกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ประจำปีงบประมาณ 2566

แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

โครงการ: ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กิจกรรม: พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน

กิจกรรมย่อย: ตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ/ผลิตภัณฑ์/แหล่งประมง

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลมีการปฏิบัติงานภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาสินค้าประมงสู่มาตรฐาน โดยตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและสัตว์น้ำจากแหล่งประมง ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน เพื่อวิเคราะห์การสะสมของโลหะหนัก ได้แก่ แคดเมียม (Cd) ตะกั่ว (Pb) ทองแดง (Cu) สังกะสี (Zn) และปรอท (Hg) ในน้ำ หอยลาย หมีก และสัตว์น้ำอื่น ๆ จากแหล่งประมง และทำขึ้นสัตว์น้ำต่าง ๆ เพื่อให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งในปีงบประมาณ 2566 มีเป้าหมายในการตรวจวิเคราะห์จำนวน 4,000 ตัวอย่าง โดยแบ่งรายกิจกรรมได้ดังต่อไปนี้

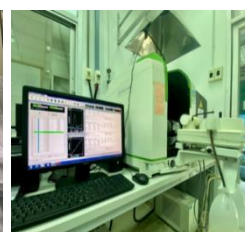
กิจกรรมที่ 1 โลหะหนักในน้ำจากแหล่งหอยลาย 205 ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 2 โลหะหนักในหอยลายจากแหล่งหอยลาย 190 ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 3 แคดเมียมในหมีกจากทำขึ้นปลา 300 ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 4 โลหะหนักในน้ำจากแหล่งประมง 555 ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 5 โลหะหนักในสัตว์น้ำจากแหล่งประมง 2,750 ตัวอย่าง

ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ/ผลิตภัณฑ์/แหล่งประมงรายกิจกรรม

หน่วยงาน		จำนวนตัวอย่างรายการกิจกรรม					รวม
		1	2	3	4	5	
กลุ่มสำรวจและประเมินแหล่งประมงทะเล	แผน	-	-	-	-	530	530
	ผล	-	-	-	-	530	530
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ	แผน	100	100	60	100	400	760
	ผล	100	100	60	100	400	760
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง	แผน	-	-	60	100	400	560
	ผล	-	-	60	100	400	560
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร	แผน	-	-	60	140	560	760
	ผล	-	-	60	140	560	760
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา	แผน	105	90	36	75	300	606
	ผล	105	90	36	75	300	606
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส	แผน	-	-	24	-	-	24
	ผล	-	-	24	-	-	24
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต	แผน	-	-	24	140	560	724
	ผล	-	-	24	140	560	724
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล	แผน	-	-	24	-	-	24
	ผล	-	-	24	-	-	24
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง	แผน	-	-	12	-	-	12
	ผล	-	-	12	-	-	12
รวมจำนวนตัวอย่างทั้งหมด	แผน	205	190	300	555	2,750	4,000
	ผล	205	190	300	555	2,750	4,000

กิจกรรมย่อย: ตรวจติดตามคุณภาพความปลอดภัยหอยสองฝา

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลมีภารกิจภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ/ผลิตภัณฑ์/แหล่งประมง กิจกรรมย่อยตรวจติดตามคุณภาพความปลอดภัยหอยสองฝา โดยตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและหอยสองฝาจากแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งในพื้นที่แหล่งรับรองหอยสองฝาของกรมประมง โดยสุ่มเก็บตัวอย่างหอยสองฝาและน้ำทะเล เพื่อวิเคราะห์สารชีวพิษวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืชสกุลที่มีความสามารถสร้างสารชีวพิษ รวมถึงแพลงก์ตอนพืชที่พบทั้งหมด และตรวจวิเคราะห์โลหะหนักในน้ำทะเล จำนวน 977 ตัวอย่าง ซึ่งในปีงบประมาณ 2566 ได้ดำเนินการวิเคราะห์แบ่งรายกิจกรรมได้ดังต่อไปนี้

หน่วยงาน		กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2
		สุ่มเก็บตัวอย่างหอยสองฝาและน้ำทะเล	ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทะเล
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ	แผน	48	-
	ผล	48	-
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง	แผน	48	102
	ผล	47	102
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร	แผน	449	330
	ผล	443	330
รวมทั้งสิ้น	แผน	977	
	ผล	970	

กิจกรรม: พัฒนาระบบคุณภาพการตรวจสอบรับรองสู่มาตรฐานสากล

กิจกรรมย่อย: รักษาและขยายขอบข่าย ISO เพื่อรับรองคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าประมง

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล เป็นหน่วยงานตรวจติดตามคุณภาพน้ำทะเลของแหล่งจับสัตว์น้ำ และแหล่งรับรองหอยสองฝา (Approved Zone) จากแหล่งผลิตธรรมชาติ เพื่อการรับรองความปลอดภัยต่อการบริโภคตามหลักมาตรฐานสากล ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการตรวจรับรองด้านควบคุมคุณภาพแหล่งเลี้ยง และแหล่งจับสัตว์น้ำในการส่งออกสินค้าประมง และ พรก.ประมง 2558 หมวด 8 สุขอนามัยของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล มีนโยบายเพิ่มจำนวนห้องปฏิบัติการทดสอบตรวจวิเคราะห์โลหะหนักในน้ำทะเล และห้องปฏิบัติการทดสอบตรวจวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืชของหน่วยงานในสังกัด ให้ได้รับการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 เพื่อรองรับมาตรฐานการส่งออกและแน่ใจว่าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการรักษาระบบมาตรฐานคุณภาพ (ISO) ของห้องปฏิบัติการทดสอบตรวจวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืช จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ห้องปฏิบัติการทดสอบตรวจวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืชศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง และห้องปฏิบัติการทดสอบตรวจวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืชศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร โดยดำเนินการตามแผนดังนี้

กิจกรรม	ศพท.ระยอง		ศพท.ชุมพร	
	แผน	ผล	แผน	ผล
1. การควบคุมคุณภาพผลการทดสอบของห้องปฏิบัติการ	-	-	35	35
2. สอบเทียบและบำรุงรักษาเครื่องมือวิเคราะห์	6	6	10	10
3. ทดสอบความชำนาญ (Proficiency test) และการเปรียบเทียบผลวิเคราะห์ระหว่างห้องปฏิบัติการ (Inter-lab comparison test)	4	4	3	5
4. ตรวจติดตามคุณภาพภายในห้องปฏิบัติการ	1	-	1	1
5. ตรวจ Surveillance ห้องปฏิบัติการ	-	-	1	1
6. ตรวจสอบอายุการรับรองสถานภาพห้องปฏิบัติการ	1	1	-	-

หมายเหตุ: เลื่อนแผนการตรวจติดตามคุณภาพภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยองจากเดือนสิงหาคม ไปยังเดือนพฤศจิกายน เนื่องจากห้องปฏิบัติการแพลงก์ตอนพืชดำเนินการต่ออายุการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการใหม่ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

- ขั้นตอนต่ออายุการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้ตรวจประเมินตามวาระ ทำให้แผนการตรวจประเมินล่าช้ากว่ากำหนด

- หลังจากตรวจประเมินเสร็จแล้ว คณะอนุกรรมการของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ขอให้มีการแก้ไขเอกสารเพิ่มเติม ปรับปรุงวิธีดำเนินการในห้องปฏิบัติการ ทำให้การออกใบรับรองห้องปฏิบัติการใหม่ล่าช้า

กิจกรรม: พัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวด้านการประมง

กิจกรรมย่อย: บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำจากแหล่งการทำประมง

โครงการบริหารจัดการการทำประมงหอยลาย (BCG)

ภายใต้โครงการ BCG ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โครงการย่อย “โครงการต้นทุนและผลตอบแทนของเรือประมงคราดหอยลายบริเวณอ่าวไทยตอนใน” ในปีงบประมาณ 2566 ซึ่งกลุ่มประเมินสภาวะทรัพยากรประมง กองวิจัยและพัฒนาประมง ดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของเรือประมงคราดหอยลาย บริเวณอ่าวไทยตอนใน ในปีการประมง 2565 ที่ผ่านมา จากชาวประมงคราดหอยลายจำนวน 46 ราย ขนาดระวางบรรทุกเรือตั้งแต่ 4.12-65.19 ตันกรอส ครอบคลุมพื้นที่การทำประมง 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี พบชาวประมงส่วนใหญ่เริ่มทำการประมงในช่วงเดือนเมษายน และสิ้นสุดการทำประมงในเดือนสิงหาคม ด้านข้อมูลต้นทุนที่พบหลัก ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง (3,500-42,000 บาทต่อเที่ยว) ในขณะที่ผลตอบแทน 9,000-140,000 บาทต่อเที่ยว

เรือประมงคราดหอยลาย

ตะแกรงคราดหอยลาย

การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้กลุ่มประเมินสภาวะทรัพยากรประมง ร่วมกับกลุ่มพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งประมง และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล และกองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการ ในการจัดฝึกอบรม หลักสูตร การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรหอยลายและการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และการรับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรหอยลายที่เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ชาวประมง ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญในการฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรหอยลาย และการใช้ประโยชน์หอยลายอย่างคุ้มค่า และเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากชาวประมง ผู้ประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องต่อแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรหอยลายที่เหมาะสม โดยได้จัดฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2566 ณ ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 5 (สมุทรสาคร) ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัดปากสมุทร ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

โดยมีชาวประมง ผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี เข้าร่วมอบรมรวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน ซึ่งการอบรมประกอบด้วยการรับฟัง บรรยาย และการร่วมเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อแนวทางจัดการทรัพยากรหอยลายในอ่าวไทยตอนใน

การนำขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่งเพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์

การนำขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่งเพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ มีเป้าหมายกิจกรรมหลักเพื่อรวบรวมขยะจากเรือคราดหอยลายเพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ โดยมีการดำเนินงาน คือ

1. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ชายฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์” ในพื้นที่จังหวัด สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี
2. สร้างเครือข่ายพันธมิตรชาวประมงคราดหอย ชาวประมงพาณิชย์ ชาวประมงพื้นบ้าน และผู้มีส่วนได้เสียภาคประมงในพื้นที่ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ของกรมประมงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กองอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ สำนักงานประมงจังหวัด กองตรวจการประมง กองตรวจสอบเรือประมงสินค้าสัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต และบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนโครงการฯ
3. ดำเนินโครงการโดยการรวบรวมขยะจากเรือประมงเพื่อนำไปรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 1 ปี พร้อมมอบอุปกรณ์ในการรวบรวมขยะแก่ชาวประมง
4. ประชุมสรุปผลโครงการ ประชุมสรุปผลเพื่อปิดโครงการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ความร่วมมือ และสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ เป็นผู้ดำเนินโครงการขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งศูนย์ฯ ได้ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 3 จังหวัด คือ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี และอีกจังหวัดข้างเคียงคือ สมุทรปราการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการได้สร้างเครือข่ายพันธมิตรของโครงการ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ชายฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์” ในพื้นที่จังหวัด สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี โดยมีชาวประมงคราดหอย ชาวประมงพาณิชย์ ชาวประมงพื้นบ้าน และผู้มีส่วนได้เสียภาคประมงในพื้นที่ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ของกรมประมงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กองอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ สำนักงานประมงจังหวัด กองตรวจการประมง กองตรวจสอบเรือประมง สินค้าสัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต และบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนโครงการฯ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

กุมภาพันธ์ 2566: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ศูนย์บริหารจัดการเรือประมง และเจ้าหน้าที่บริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด ลงพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยมีการชี้แจงถึงการจำแนกขยะ เช่น ขวดพลาสติกใสต้องแยกคอขวด ฝาขวด และสลาก ขวดชุ่นและพลาสติกอื่น ๆ เพื่อสะดวกต่อการรวบรวมและส่งต่อไปบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด รับช่วงต่อไปแปรรูปต่อไป

เมษายน 2566: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการได้ดำเนินการรวบรวมขยะอย่างต่อเนื่อง โดยคุณล้นทม เพทาย นายกสมาคมชาวประมงบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ได้จัดรวบรวมขยะจากเรือประมงไว้บริเวณ สหกรณ์การประมงบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการรวบรวมส่งบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด

มิถุนายน 2566: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ ได้ดำเนินการรวบรวมขยะอย่างต่อเนื่อง โดยคุณล้นทม เพทาย นายกสมาคมชาวประมงบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ได้จัดรวบรวมขยะจากเรือประมงไว้บริเวณ สหกรณ์การประมงบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ศูนย์ฯ รวบรวมส่งบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด

และได้มีการประสานการปฏิบัติร่วมกับองค์การสะพานปลาจังหวัดสมุทรสาครเพื่อดำเนินกิจกรรมนี้ ซึ่งทางองค์การสะพานปลาฯ ได้จัดสถานที่สำหรับรวบรวมขยะไว้ในพื้นที่องค์การฯ เพื่อความสะดวกในการรวบรวมขยะต่อไป ซึ่งศูนย์ฯ จะนำขยะทั้งหมดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ เพื่อส่งต่อไปให้บริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด ต่อไป

นางสาวอัญญาณี แยมรุ่งเรือง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ คณะทำงานโครงการนำขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ ประชุมนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการฯ และรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนการแปรรูปจากขยะเป็นผลิตภัณฑ์ ร่วมกับคณะบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด โดยสรุปจะนำขยะจากโครงการฯ แปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นผ้า พร้อมทั้งจัดทำเป็นสื่อต่อไป และได้รับมอบถังขยะเพื่อรวบรวมขยะนำมารีไซเคิล

กรกฎาคม 2566: วันที่ 14-15 กรกฎาคม 2566 เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ ลงพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะจากรวบรวมขยะของโครงการนำขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ ณ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี เพื่อนำขยะ และวัสดุเหลือใช้จากเรือประมงไปยังจุดรวบรวมส่วนกลางของศูนย์ฯ เพื่อนำส่งแก่บริษัทในการแปรรูป พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการให้ชาวประมงเรือคราดหอยเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

สิงหาคม 2566: เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการดำเนินการส่งมอบขยะ ณ ท่าเทียบเรือของศูนย์ฯ จากขยะที่ร่วมโครงการนำขยะจากเรือคราดหอยลายคืนสู่ฝั่ง เพื่อรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ โดยนำขยะวัสดุเหลือใช้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจากการประมงทางตรง และทางอ้อม ส่งให้กับบริษัท เซอร์พลัส เทค จำกัด ดำเนินการแปรรูปขยะเป็นผลิตภัณฑ์ต่อไป ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปคือ "เสื้อ" ทำให้ไม่ต้องคัดแยกประเภทของพลาสติกเนื่องจากสามารถใช้พลาสติกเกรดรวมเพื่อนำไปแปรรูปเป็นเสื้อได้

กันยายน 2566: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “คุณค่าจากขยะทะเล เป็นผลิตภัณฑ์ไอเดียรักษ์โลก” เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการฯ ที่ผ่านมา ที่ทำอยู่ และที่จะดำเนินกิจกรรมต่อไป เป็นการเพิ่มมูลค่า ผลพลอยได้จากขยะทะเล และการบริหารจัดการด้วยการทำประมงสมัยใหม่ และเครื่องมือที่ถูกกฎหมายมีความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ณ สมาคมชาวประมงอำเภอบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้จะประสานโครงการอย่างต่อเนื่องและดำเนินกิจกรรมต่อไปในอนาคต เพื่อเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักการแห่ง BCG model

โครงการ: บริหารจัดการทรัพยากรประมง

กิจกรรม: จัดระเบียบการทำประมง

กิจกรรมย่อย: การตรวจติดตาม เฝ้าระวัง และการกำกับดูแลการดำเนินการทำการประมง

การตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 (ฉบับแก้ไข) มาตรา 98 ได้ระบุไว้ว่า “ให้เป็นหน้าที่ของกรมประมงในการจัดทำมาตรฐานด้านสุขอนามัยในการจับ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ การเก็บรักษา การขนส่งหรือขนถ่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการการประมงนำไปใช้ปฏิบัติในกิจการของตนให้ได้สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพว่าได้มาตรฐานด้านสุขอนามัย และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค” กรมประมงจึงมอบหมายภารกิจให้แก่กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลในการตรวจประเมินมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และออกหนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง (สร.3) ให้แก่เรือประมงพาณิชย์ เนื่องจากเรือประมงนั้นถือเป็นต้นทางของกระบวนการ

การจับและเก็บรักษาสัตว์น้ำ ดังนั้นการเก็บและดูแลรักษาสัตว์น้ำในเรือประมงจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศ เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าประมงของประเทศไทยให้เทียบเท่าระดับสากล อีกทั้งหนังสือรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง (สร.3) ยังใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์อีกด้วย

ในปีงบประมาณ 2566 ที่ผ่านมานั้น กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลและหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตามประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และออกหนังสือรับรองฯ (สร.3) ให้เจ้าของเรือประมงพาณิชย์ไปทั้งหมด 2,949 ฉบับ

หน่วยงาน	แผนการปฏิบัติงาน (ลำ)	ผลการดำเนินงาน (ลำ)
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ	275	489
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง	180	477
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา	720	791
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร	360	538
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต	180	239
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล	110	220
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง	110	116
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส	65	79
รวม	2,000	2,949

สร้างความรู้ความเข้าใจมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงให้ชาวประมง โดยการอบรมให้ความรู้ เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง จำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา จัดอบรมหลักสูตร “มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง” ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 โดย นายสมชาย วิบุญพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นประธานเปิดการอบรม ห้องประชุมศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา ให้กับเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือประมงพาณิชย์ที่มีขนาดเรือตั้งแต่ 10 ตันกรอส ขึ้นไป ในเขตพื้นที่อำเภอไทยตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี จำนวน 60 ราย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในประกาศกรมประมงเรื่องมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2566 และสามารถปฏิบัติตามหลักการและข้อกำหนดด้านมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงให้มีความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินด้านสุขอนามัยจากเจ้าหน้าที่ของกรมประมง ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

ครั้งที่ 2 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต จัดอบรมหลักสูตร “มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง” ในวันที่ 23 มิถุนายน 2566 โดย นายไพบูลย์ ผิวนาว ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นประธานเปิดการอบรม ห้องประชุมศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต ให้กับเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือประมงพาณิชย์ที่มีขนาดเรือตั้งแต่ 10 ตันกรอส ขึ้นไป ในเขตพื้นที่อันดามันตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ จำนวน 60 ราย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในประกาศกรมประมงเรื่องมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2566 และสามารถปฏิบัติตามหลักการและข้อกำหนดด้านมาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมงให้มีความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินด้านสุขอนามัยจากเจ้าหน้าที่ของกรมประมง ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

การติดตามประเมินผลมาตรการกำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่ หรือวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อนโดยเรือสำรวจ ในพื้นที่อ่าวไทยและทะเลอันดามัน (ปิดอ่าว)

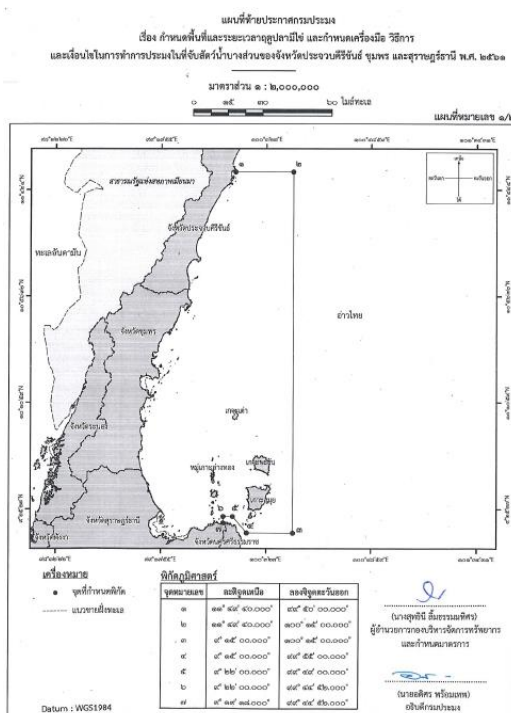
ตามที่กรมประมงได้ออกประกาศกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสัตว์น้ำในฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ในพื้นที่ทะเลอ่าวไทยและทะเลฝั่งอันดามัน ในโดยใช้อำนาจตามมาตรา 70 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยแบ่งเป็นฝั่งอ่าวไทย 3 ฉบับ และฝั่งทะเลอันดามัน 1 ฉบับ

ฝั่งอ่าวไทย

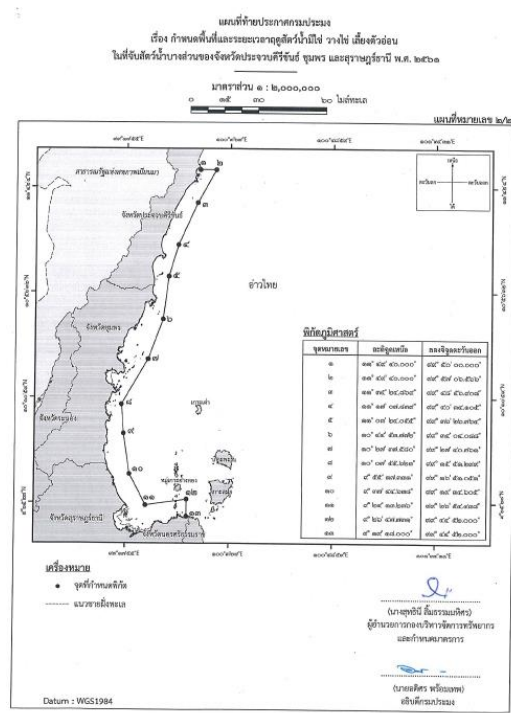
1. ประกาศกรมประมง เรื่อง “กำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ในที่จับสัตว์น้ำ บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2561” ประกาศปิดอ่าวไทยตอนกลาง โดยแบ่งพื้นที่และช่วงระยะเวลาในการคุ้มครองสัตว์น้ำในช่วงฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ และเลี้ยงตัวอ่อน ในพื้นที่ บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี ระยะเวลา 90 วัน ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ปลายแหลมเขาม่องโหล่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงอำเภอ ดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองพ่อ-แม่พันธุ์สัตว์น้ำที่มีความสมบูรณ์เพศ และ พร้อมผสมพันธุ์วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม ถึงวันที่ 14 มิถุนายน ของทุกปี ระยะเวลา 30 วัน ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองลูกปลาวัยอ่อนที่เกิดบริเวณ พื้นที่มาตรการฯ ให้มีโอกาเลี้ยงตัวในบริเวณชายฝั่ง

ประกาศปิดอ่าวไทยตอนกลาง

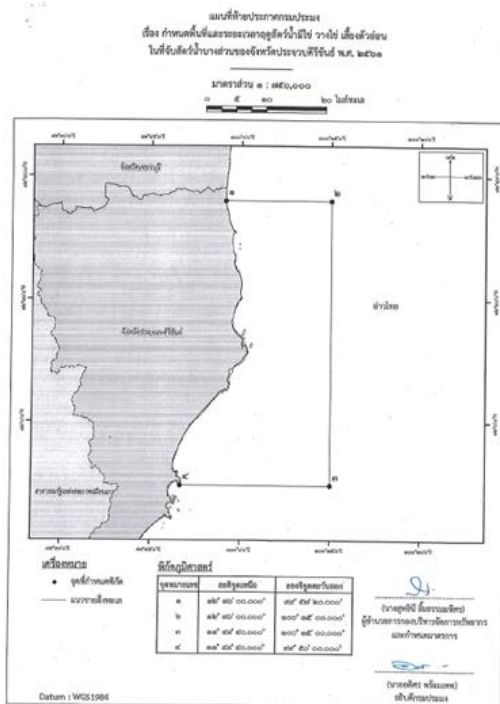
ประกาศปิดอ่าวไทยตอนกลาง เขต 7 ไมล์ทะเล

2. ประกาศกรมประมง เรื่อง “กำหนดพื้นที่ และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ในพื้นที่จับสัตว์น้ำ บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2561” ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม ถึงวันที่ 14 มิถุนายน ของทุกปี ระยะเวลา 30 วัน ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ปลายแหลมเขาม่องไโล่ ถึงอำเภอกว๊านหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชากรปลาขนาดเล็กที่ยังไม่ได้ขนาดแรกเริ่มสืบพันธุ์ ที่จะเคลื่อนย้ายขึ้นมาด้านบน

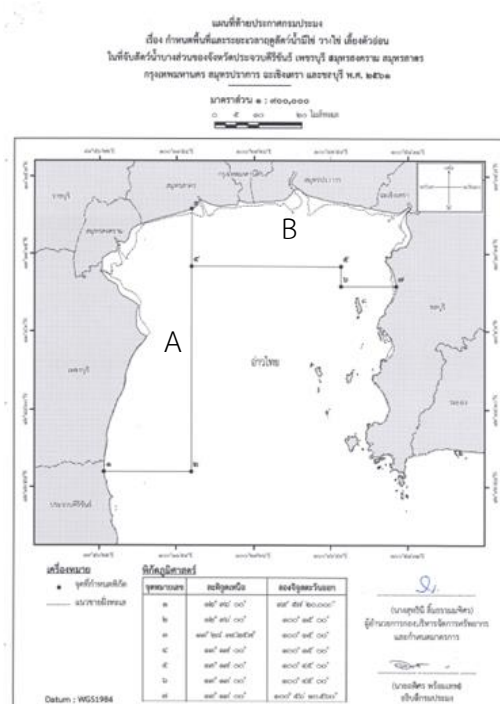
3. ประกาศกรมประมง เรื่อง “กำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อนในพื้นที่จับสัตว์น้ำ บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และชลบุรี พ.ศ. 2561” ประกาศปิดอ่าวไทยตอนใน หรืออ่าวรูปตัว ก โดยแบ่งพื้นที่และช่วงเวลา ในการคุ้มครองสัตว์น้ำในช่วงฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อนฯ ออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน ถึง 15 สิงหาคม ของทุกปี ระยะเวลา 31 วัน ในพื้นที่จับสัตว์น้ำ ในทะเลอ่าวไทยตอนในฝั่งตะวันตก พื้นที่บางส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม และ สมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติ และรักษา ทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศไว้อย่างยั่งยืน

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน ของทุกปี ระยะเวลา 61 วัน ในพื้นที่จับสัตว์น้ำ ในทะเลอ่าวไทยตอนในด้านเหนือ พื้นที่บางส่วนของจังหวัดสมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติ และ รักษาทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศไว้อย่างยั่งยืน

ประกาศปิดอ่าวไทยตอนกลาง-พื้นที่ล่อ

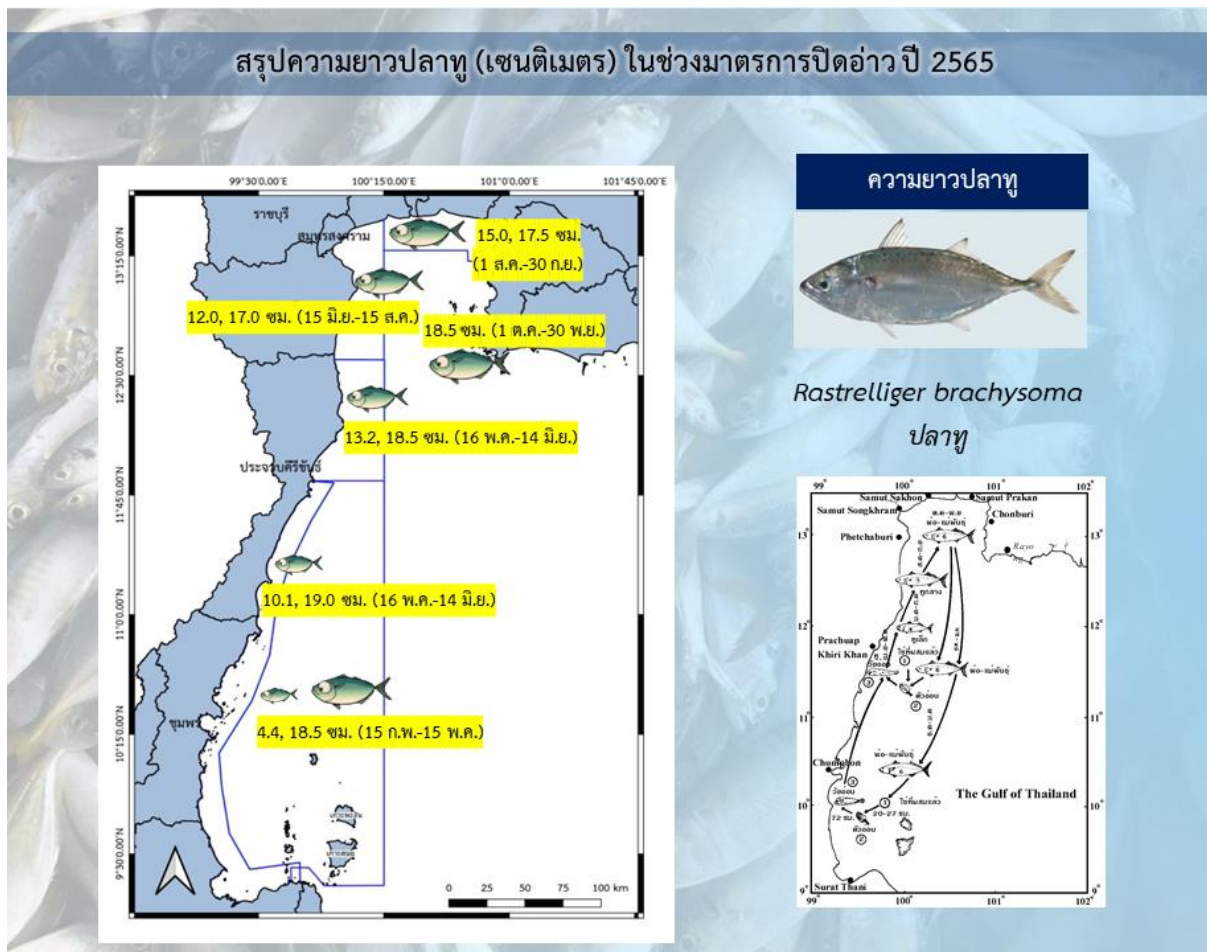

ประกาศปิดอ่าวรูปตัว ก

A: พื้นที่ปิดอ่าวรูปตัว ก ฝั่งตะวันตก

B: พื้นที่ปิดอ่าวรูปตัว ก ฝั่งเหนือ

ผลการประเมินฯ ในปี 2565 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร ได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเรือสำรวจประมง เครื่องมือประมง พาณิश्य์ ได้แก่ อวนดำ อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง และเครื่องมือประมงพื้นบ้าน ได้แก่ อวน ตีตา อวนลอยกุ้งสามชั้น อวนปู และลอบปู เป็นต้น รวมทั้งข้อมูลทางด้านชีววิทยาของสัตว์น้ำ ปรากฏว่าผลทาง วิชาการสอดคล้องกับมาตรการปิดอ่าวชุมพรที่ประกาศใช้ โดยพบพ่อแม่ปลาสมบูรณ์เพศ ลูกปลาเศรษฐกิจ ลูกปลาทู-ลิ่ง และพบปลาขนาดเล็กมีการเคลื่อนย้ายจากเขตปิดอ่าวตอนกลางขึ้นมาอาศัยเลี้ยงตัวในอ่าวไทย รูปตัว ก สอดคล้องกับประกาศปิดอ่าวรูปตัว ก และวงจรชีวิตของปลาที่ได้มีการศึกษาไว้ จากผลการศึกษาทาง วิชาการยืนยันได้ว่ามาตรการที่ใช้สอดคล้องกับวงจรชีวิตปลา

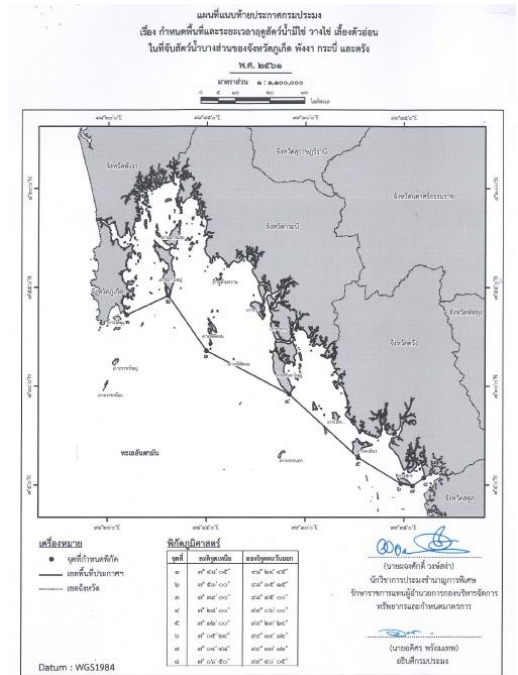

ผลผลิต จากการที่ทรัพยากรปลาที่ลดลงอย่างมากตั้งแต่ ปี 2558 เป็นต้นมา กรมประมงได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อการบริหารจัดการปลาให้ฟื้นฟูกลับมาเป็นทรัพยากรสัตว์น้ำหลักที่มีความสำคัญของไทยอีกครั้ง ซึ่งจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่องของกรมประมงเพื่อฟื้นฟูปลา พบว่า ปริมาณปลามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากข้อมูลปริมาณการจับปลาจากเรือประมงพาณิชย์และพื้นบ้านในปี 2565 มีปริมาณ 35,708 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,657 ล้านบาท และมีปริมาณการจับปลามากกว่าปี 2564 ถึง 16,111 ตัน (ปริมาณผลจับในปี 2564 เท่ากับ 19,597 ตัน)

ฝั่งทะเลอันดามัน

ประกาศกรมประมง เรื่อง “กำหนดพื้นที่และระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ และเลี้ยงตัวในที่จับสัตว์น้ำบางส่วนของจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง พ.ศ. 2561” ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี ระยะเวลา 90 วัน ในพื้นที่เส้นล้อมรอบตั้งแต่ปลายแหลมพันวา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ถึงปลายแหลมหยงสตาร์ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติและรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศไว้อย่างยั่งยืน

ในปี 2565 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต ได้รับรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรสัตว์น้ำจากเรือสำรวจประมง และจากเครื่องมือประมงพาณิชย์ ได้แก่ อวนล้อมจับ อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ และเครื่องมือประมงพื้นบ้าน ได้แก่ อวนลอยกึ่งสามชั้น และอวนปู เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงอัตราการจับ องค์ประกอบ และขนาดความยาวสัตว์น้ำในแต่ละช่วงมาตรการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนมาตรการฯ (มกราคม-มีนาคม) ระหว่างมาตรการฯ (เมษายน-มิถุนายน) และช่วงหลังมาตรการฯ (กรกฎาคม-กันยายน)

ประกาศปิดอ่าวอันดามัน

นอกจากนี้ยังได้นำงานวิจัยด้านความชุกชุมและการแพร่กระจายสัตว์น้ำวัยอ่อนในบริเวณอ่าวพังงาและค่าดัชนีความสมบูรณ์เพศของสัตว์น้ำชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งในบริเวณอ่าวพังงาและพื้นที่ใกล้เคียง มาร่วมประกอบการประเมินผลของมาตรการฯ ด้วย โดยมีผลการศึกษาและข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับมาตรการฯ คือ สัตว์น้ำชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์เพศสูง ในช่วงเวลามาตรการฯ (ความสมบูรณ์เพศร้อยละ 90-100) และพบสัตว์น้ำวัยอ่อนทั้งหมดและสัตว์น้ำเศรษฐกิจวัยอ่อนมีความชุกชุมและการแพร่กระจายหนาแน่นสูงในพื้นที่และช่วงเวลาระหว่างมาตรการฯ โดยเฉพาะเดือนมิถุนายนที่มีความหนาแน่นสัตว์น้ำทั้งหมดสูงสุด 1,1350 ตัว/1,000 ลูกบาศก์เมตร เมื่อพิจารณาเฉพาะในเขตมาตรการ พบว่า ช่วงเวลาก่อนสิ้นสุดมาตรการมีอัตราการจับเฉลี่ยของสัตว์น้ำเศรษฐกิจขนาดเล็กเท่ากับ 78 กิโลกรัม/ชั่วโมง โดยมากกว่าช่วงก่อนและระหว่างมาตรการ คือ 36 กิโลกรัม/ชั่วโมง และ 24 กิโลกรัม/ชั่วโมง แสดงให้เห็นว่าพื้นที่และช่วงเวลามาตรการฯ มีความถูกต้อง และเหมาะสม สอดคล้องกับฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ และยังเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำเพื่อคงความสมดุลทางธรรมชาติ เห็นได้จากสถิติผลจับสัตว์น้ำทั้งหมดทางฝั่งทะเลอันดามันตอนล่าง (เขตสถิติ 7) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 193,304 ตันใน พ.ศ. 2564 เป็น 208,295 ตันใน พ.ศ. 2565 และจากการติดตามเครื่องมือประมงพื้นบ้านที่อนุญาตให้ทำประมงในพื้นที่มาตรการฯ ได้ เช่น อวนกึ่ง และอวนปู พบว่า มีสัดส่วนของสัตว์น้ำเป้าหมายตรงกับประเภทเครื่องมือสูง และมีการนำสัตว์น้ำเป้าหมายขึ้นมาใช้ประโยชน์ในขนาดที่เหมาะสม ซึ่งจากผลการศึกษาทางวิชาการยืนยันได้ว่ามาตรการที่ใช้สอดคล้องกับผลการศึกษาทางวิชาการ

กิจกรรมย่อย: พัฒนาการทำการประมงเพื่ออนุรักษ์สัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนม (MMPA)

โครงการทดลองเชือกสายลอบ 4 สี และการลดระยะเวลาการวางลอบ เพื่อป้องกันการติดสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมในการทำการประมงลอบหมึกสายและลอบปูแบบพับได้

เครื่องมือลอบเป็นเครื่องมือประมงที่ได้รับความนิยมจากชาวประมงทั้งในการทำประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ทั้งนี้ สายเชือกลอบมีความเสี่ยงต่อการเกี่ยวพันกับสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมที่ว่ายน้ำเข้ามาใกล้ และอาจส่งผลกระทบทำให้เกิดการตายหรือบาดเจ็บรุนแรงต่อสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนม เช่น โลมา วาฬ พะยูน ฯลฯ จึงมีผลต่อการส่งสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากการทำการประมงดังกล่าวไปยังสหรัฐฯ เนื่องจากอาจเข้าข่ายเสี่ยงต่อการถูกห้ามนำเข้าสินค้าประมงภายใต้ กฎหมายว่าด้วยการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำเพื่อคุ้มครองสัตว์ทะเลที่เสี่ยงลูกด้วยนม (Marine Mammal Protection Act, MMPA) ขององค์การบริหารสมุทรศาสตร์และบรรยากาศแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Oceanic and Atmospheric Administration, NOAA)

ดังนั้น กลุ่มวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีประมงจึงได้ดำเนินการทดลอง โดยเปลี่ยนสีเชือกสายลอบที่สัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมสามารถมองเห็นได้ จากรายงานการศึกษาพบว่า มีการใช้สีที่มีช่วงความยาวคลื่นมาก (ความถี่น้อย) เช่น สีเหลือง แสด หรือแดง ซึ่งปัจจุบันชาวประมงใช้เชือกสีเขียว เขียวขี้ม้า หรือสีดำ เป็นต้น ทำให้สัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมมองเห็นได้ยากจึงมีความเสี่ยงที่เข้ามาเกี่ยวพันได้ รวมถึงได้ดำเนินการลดระยะเวลาในการวางลอบให้อยู่ในน้ำน้อยลงเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

การจัดทำโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากการทำการประมงลอบที่มีต่อสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนม เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีทำการประมงลอบ ให้เหมาะสม ในพื้นที่ที่มีสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมอาศัยอยู่ และเพื่อเปรียบเทียบผลการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือลอบ ที่ชาวประมงใช้อยู่เดิมกับที่ปรับเปลี่ยนขึ้นมาใหม่

ดำเนินการโดยจัดประชุมชี้แจงการดำเนินการและหาอาสาสมัครชาวประมงที่ทำการประมงจำนวน 2 ราย เพื่อทำการทดลองภาคสนาม ประกอบด้วยชาวประมงลอบหมึกสาย 1 ราย และชาวประมงลอบปู 1 ราย โดยการสำรวจรูปแบบและวิธีทำการประมงลอบหมึกสายและลอบปูแบบพับได้ ที่อาสาสมัครชาวประมงใช้ทำการประมงในพื้นที่บริเวณที่มีสัตว์ทะเลเสี่ยงลูกด้วยนมอาศัยอยู่

การทดลองในการทำการประมงลอบหมึกสาย

การทดลองเชือกสีของสายลอบหมึกสาย ได้เปรียบเทียบการจับสัตว์น้ำจากลอบจำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย

ชุดการทดลองที่ 1 เป็นชุดควบคุม ใช้สีเชือกสายลอบที่ชาวประมงใช้ทำการประมงอยู่ในปัจจุบัน (เขียวขี้ม้า)

ชุดการทดลองที่ 2-4 ใช้การเปลี่ยนสีเชือกสายลอบ ได้แก่ เขียว เหลือง และแดง

การทดลองในการทำประมงลอยปู

ในการทดลองเชือกสีของสายลอบลอยปู ได้เปรียบเทียบการจับสัตว์น้ำจากลอบจำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

ชุดการทดลองที่ 1 เป็นชุดควบคุม ใช้สีเชือกสายลอบที่ชาวประมงใช้ทำการประมงอยู่ในปัจจุบัน (เขียวขี้ม้า)

ชุดการทดลองที่ 2-6 ใช้การเปลี่ยนสีเชือกสายลอบ ได้แก่ น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด และแดง

ทั้งนี้ ได้ทำการทดลองสีเชือกสายลอบร่วมกับระยะเวลาในการวางลอบอีก 2 แบบ คือ วางลอบโดยใช้ระยะเวลาตามปกติที่ชาวประมงทำอยู่เดิม และลดระยะเวลาการวางลอบที่ชาวประมงทำอยู่เดิมลงครึ่งหนึ่ง โดยออกทำการประมงร่วมกับชาวประมงในบริเวณที่มีสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมอาศัยอยู่ บันทึกข้อมูลผลการจับสัตว์น้ำที่ได้เพื่อเปรียบเทียบอัตราการจับสัตว์น้ำและการเกี่ยวพันของสายลอบกับสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม

ผลการทดลอง พบว่า สีเชือกของสายลอบที่แตกต่างกันไม่มีผลต่ออัตราการจับหมึกสายและปูม้า แต่ระยะเวลาการวางลอบมีผลต่ออัตราการจับหมึกสายและปูม้า โดยการลดระยะเวลาการวางลอบที่ชาวประมงทำอยู่เดิมลงครึ่งหนึ่ง ส่งผลให้มีอัตราการจับหมึกสายและปูม้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับการทดลองครั้งนี้ไม่ส่งผลต่อสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม เนื่องจากไม่พบสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมเข้ามาเกี่ยวพันสายเชือก

โครงการการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

โครงการการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเป็นการสร้างการรับรู้แนวทางการอนุรักษ์พะยูนอย่างมีส่วนร่วม ลดสาเหตุการตายของพะยูนที่เกิดจากการติดเครื่องมือของชาวประมง และสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและสัตว์ทะเลหายาก เป็นการอนุรักษ์พะยูนควบคู่กับการทำการประมงอย่างยั่งยืน เพื่อให้ชาวประมง ในพื้นที่สามารถอยู่ร่วมกับพะยูน หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลอื่น ๆ และเป็นการสนองพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ที่ทรงมีพระดำริที่จะอนุรักษ์ แนวปะการัง กัลปังหา และสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย โดยทรงห่วงใยปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเล การทำร้ายสัตว์ทะเลด้วยน้ำมือมนุษย์โดยตั้งใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งนี้ โดยคาดว่าโครงการฯ จะสามารถฟื้นคืน ความสมบูรณ์ และความสมดุลทางธรรมชาติให้แก่ท้องทะเลไทยและสัตว์ทะเลหายากไม่ถูกทำลาย

วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ ได้แก่

1. เพิ่มศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการการทำประมงและอนุรักษ์พะยูน รวมทั้งสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมและสัตว์ทะเลหายาก
2. ลดอัตราการตายของพะยูนและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ทะเลหายากจากเครื่องมือประมง
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพประมงและการอนุรักษ์พะยูนและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในพื้นที่
4. เพื่อสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และสัตว์ทะเลหายาก

พื้นที่ดำเนินการบริเวณจังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล งบประมาณที่ได้รับในปี 2566 รวมทั้งสิ้น 374,800 บาท

ดำเนินงานโดยคัดเลือกชุมชนประมง จำนวน 11 ชุมชน เพื่อเป็นชุมชนนำร่องเพื่อการอนุรักษ์พะยูนอย่างมีส่วนร่วม จัดอบรมให้ความรู้กับชุมชนประมงในพื้นที่จำนวน 1 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการจัดการและช่วยเหลือพะยูนและสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น (สำหรับชาวประมงและผู้สนใจในพื้นที่) และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเรื่องวิถีการประมงชุมชน และการอนุรักษ์พะยูน จำนวน 6 แห่ง

ผลการดำเนินงาน พบว่า ในช่วงเดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 กรมประมงได้ดำเนินงานโครงการ “การแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม” ในบริเวณพื้นที่จังหวัดชายทะเลที่มีแหล่งหญ้าทะเลและเป็นแหล่งอาศัยของพะยูน จำนวน 11 แห่ง ทำการคัดเลือกชุมชนประมง เพื่อเป็นชุมชนนำร่องเพื่อการอนุรักษ์พะยูน จำนวน 11 ชุมชน และดำเนินการจัดอบรมหลักสูตร “การจัดการและช่วยเหลือพะยูนและสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น” โดยมีผู้เข้าอบรมจำนวนทั้งสิ้น 289 คน และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเรื่องวิถีการประมงชุมชน และการอนุรักษ์พะยูน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. ธนาคารปูม้าบ้านแหลมกลัด (หาดลานทราย) ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง จังหวัดตราด
2. ธนาคารปูม้าบ้านท่าคลอง หมู่ที่ 9 ตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
3. ธนาคารปูม้าบ้านแหลมทราย หมู่ที่ 6 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
4. ท่าเทียบเรือประมงพื้นบ้านท่ากลาง หมู่ที่ 4 ตำบลกำพวน อำเภอสุخสาร์ยา จังหวัดระนอง
5. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เรื่อง วิถีการประมงชุมชน และการอนุรักษ์พะยูน หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
6. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เรื่อง วิถีการประมงชุมชน และการอนุรักษ์พะยูน หมู่ที่ 2 ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

กิจกรรม: การจัดการทรัพยากรประมง

กิจกรรมย่อย: ผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับมอบหมายจากกรมประมง ให้ดำเนินกิจกรรมผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ โดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการมาประกอบการดำเนินการ เพื่อกำหนดแนวทางการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีผลการดำเนินงานผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง ในปีงบประมาณ 2566 รวมทั้งสิ้น 22,300,000 ตัว ประกอบด้วยพันธุ์กุ้ง ได้แก่ กุ้งแชบ๊วย และกุ้งกุลาดำ รวม 19,890,000 ตัว พันธุ์ปู ได้แก่ ปูม้า จำนวน 2,380,000 ตัว และพันธุ์ปลา ได้แก่ ปลากระพงขาว จำนวน 30,000 ตัว

การดำเนินงานของหน่วยงานผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง ในปีงบประมาณ 2566

หน่วยงาน	กุ้งแชบ๊วย	กุ้งกุลาดำ	ปลากระพงขาว	ปูม้า	รวม (ตัว)
ศพท.ระยอง	3,290,000	-	-	-	3,290,000
ศพท.นราธิวาส	6,600,000	2,200,000	30,000	330,000	9,160,000
ศพท.สตูล	4,300,000	3,500,000	-	2,050,000	9,850,000
รวมทั้งหมด	14,190,000	5,700,000	30,000	2,380,000	22,300,000

การดำเนินการผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง

การดำเนินการผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล

การดำเนินการผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส

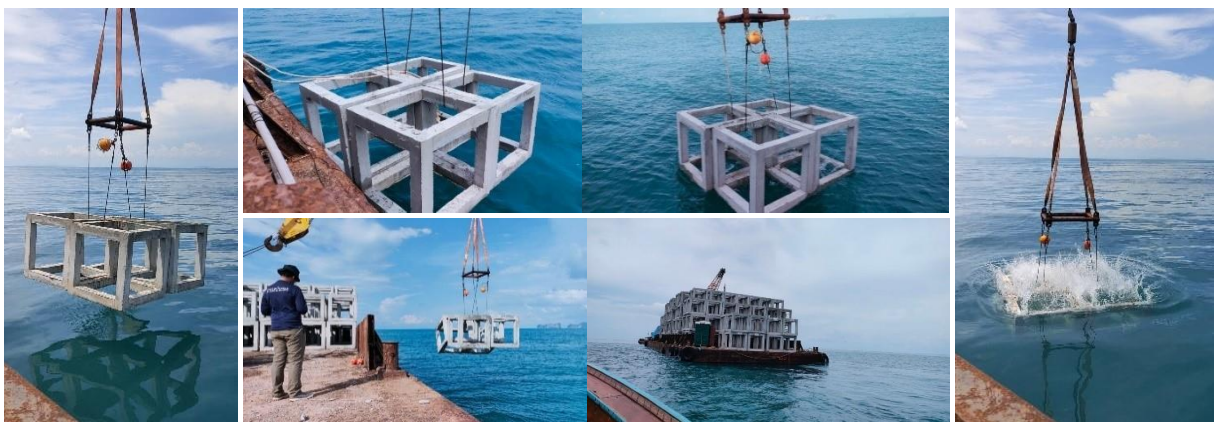
กิจกรรมย่อย: จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำเพื่อการประมง

การจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำเพื่อการประมง

ปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล จำนวน 2 แห่ง คือ บ้านบางเบา หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และบ้านหลังเขา หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

โดยใช้วัสดุแท่งคอนกรีตขนาด 1.5x1.5x1.5 เมตร รวมจำนวน 960 แท่ง โดยได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานของกรมประมง ซึ่งภายหลังจากจัดวางแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล สามารถสร้างที่อยู่อาศัยสัตว์น้ำและช่วยฟื้นฟูแหล่งประมงครอบคลุมพื้นที่ 0.89 ตารางกิโลเมตร ช่วยสร้างทรัพยากรประมงให้กับชุมชนชาวประมงชายฝั่งได้เข้าใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่รอบ ๆ แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล และเป็นการช่วยกระจายรายได้และแหล่งทำกินให้กับชาวประมงให้ได้เข้ามาใช้ประโยชน์ส่งผลให้ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของชาวประมงให้ดีขึ้น

และกรมประมงได้สนับสนุนงบประมาณ (เพิ่มเติม) ในการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล เนื่องจากสำนักงานประมงจังหวัดกระบี่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการจัดสร้างปะการังเทียมเพื่อการประมง ตามข้อเรียกร้องของชาวประมงที่สูญเสียพื้นที่ทำการประมงเนื่องจากการจัดสร้างโครงการอุทยานการเรียนรู้ใต้ท้องทะเลจังหวัดกระบี่ โดยกรมประมงได้ดำเนินการจัดสร้างในพื้นที่บ้านพระแอ๊ะ หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งใช้วัสดุแท่งคอนกรีตขนาด 1.5x1.5x1.5 เมตร รวมจำนวน 400 แท่ง ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดวางในทะเล

ซึ่งการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ถือเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นแล้วเป็นที่ยอมรับว่าเกิดประโยชน์ สามารถฟื้นฟูทรัพยากรประมงทะเลของประเทศไทยให้อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล สามารถสร้างรายได้ สร้างชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชาวประมง และเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรประมงของประเทศไทย

การติดตามแหล่งอาศัยสัตว์น้ำเพื่อการประมง

ในปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง ได้สำรวจและติดตามแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหลังการจัดสร้าง จำนวน 7 แหล่ง แบ่งการสำรวจออกเป็นดังนี้

การสำรวจและติดตามแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหลังการจัดสร้าง	จำนวนแหล่ง
1. การสำรวจและติดตามปะการังเทียมหลังการจัดสร้าง โครงการพิเศษ	3
2. การสำรวจและติดตามปะการังเทียมหลังการจัดสร้าง 1 ปี	2
3. การสำรวจและติดตามปะการังเทียมหลังการจัดสร้าง 5 ปี	1
4. การสำรวจและติดตามปะการังเทียมหลังการจัดสร้างมากกว่า 20 ปี	1

โดยการสำรวจและติดตามแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหลังการจัดสร้าง มีการสำรวจทั้งหมด 3 ด้าน คือ

ด้านการประมง: เจ้าหน้าที่กรมประมงจะทำการสอบถามถึงสถานะการประมงชาวประมงในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลที่กรมประมงได้จัดสร้าง

ด้านการสำรวจใต้น้ำ: ทำการสำรวจโดยการดำน้ำแบบใช้ถังอัดอากาศ (SCUBA) เก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำเพื่อวิเคราะห์คุณภาพน้ำเบื้องต้น และทำการดำน้ำสำรวจแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านกายภาพ: สำรวจสภาพวัสดุเชิงกายภาพของแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ความสมบูรณ์ของแท่งคอนกรีต ความเสียหาย การแตกหัก สำรวจสภาพพื้นท้องทะเล และสำรวจด้านการจมตัวแท่งคอนกรีต

ด้านชีวภาพ: สำรวจด้านสัตว์เกาะติด สำรวจสัตว์น้ำในแหล่งแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และสำรวจสัตว์น้ำชนิดพิเศษที่เข้ามาอยู่อาศัย เช่น ปลาขนาดใหญ่ สัตว์น้ำสวยงาม

ด้านความคิดเห็นของชาวประมง: เจ้าหน้าที่กรมประมงจะเข้าไปสอบถามความพึงพอใจชาวประมงในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลที่กรมประมงได้จัดสร้าง โดยการรับฟังทัศนคติของชาวประมงนั้นเพื่อกรมประมงจะได้นำข้อมูลมาพิจารณาพัฒนาการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลต่อไปในอนาคต

ตัวอย่างผลการสำรวจและติดตามแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหลังการจัดสร้างระยะเวลา 22 ปี

พื้นที่ดำเนินงาน	ขนาดแท่ง (เมตร)	อายุแหล่งอาศัย สัตว์ทะเล	การจมตัวเฉลี่ย (ร้อยละ)	จำนวนชนิดสัตว์น้ำ (ชนิด)	ลักษณะพื้นท้องทะเล	สัตว์เกาะติด ชนิดเด่น
บริเวณชายฝั่งทะเล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	2.0	22 ปี	57.74	8	โคลน	หอยแมลงภู่

การสำรวจและติดตามแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหลังการจัดสร้างระยะเวลา 22 ปี แหล่งสมุทรสาคร 1 บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลที่จัดสร้างในปี พ.ศ. 2543 จัดสร้างด้วยแท่งคอนกรีตขนาด 2.0x2.0x2.0 ที่ระดับความลึกน้ำ 8.0-11.0 เมตร มีระยะห่างจากชายฝั่ง 16.0-20.0 กิโลเมตร สำรวจโดยกลุ่มพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งประมง เมื่อวันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2566 มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการประมง: จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ชาวประมงในแหล่งทำการประมงบริเวณแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล เครื่องมือประมงอวนปลา อัตราการจับสัตว์น้ำ 1,200 กิโลกรัม/วัน สัตว์น้ำที่มีอัตราการจับสูงสุด คือ

ปลาออกแระ ชนิดเครื่องมือประมง อวนปู อัตราการจับสัตว์น้ำ 8.22 กิโลกรัม/วัน สัตว์น้ำที่มีอัตราการจับสูงสุด คือ ปูม้า ชนิดเครื่องมือประมง ซ้อนกะพรุน อัตราการจับสัตว์น้ำ 100 กิโลกรัม/วัน สัตว์น้ำที่มีอัตราการจับสูงสุด คือ แมงกะพรุน

ด้านการสำรวจใต้น้ำ:

ด้านกายภาพ: พบแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลยังคงสภาพสมบูรณ์ การกระจายของแท่งคอนกรีตรวมกันเป็นกลุ่ม มีการซ้อนกัน 1-3 ชั้นในบางจุด พบการกระจายตัวของแท่งเล็กน้อย โครงสร้างของแท่งคอนกรีตสมบูรณ์ ไม่พบการแตกหัก รอยร้าว หรือความเสียหายของแท่งคอนกรีต ลักษณะพื้นท้องทะเลบริเวณที่สำรวจเป็นโคลน พบการจมตัวเฉลี่ย ร้อยละ 57.74

ด้านชีวภาพ: สภาพโครงสร้างของแท่งคอนกรีตสมบูรณ์ พบว่า แท่งคอนกรีตมีการจมตัวลงพื้นทะเลมีสภาพคงที่ สิ่งมีชีวิตที่เข้ามายึดพื้นที่การเจริญเติบโตบนตัวแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลได้ดีและมีเปอร์เซ็นต์ครอบคลุมมาก ได้แก่ หอยแมลงภู่ รองลงมาได้แก่ กลุ่มหอยสองฝา ปลาที่มีพฤติกรรมอาศัยอยู่รอบ ๆ แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล เช่น ปลาอมไข่ ปลาสลิดหิน จากการสำรวจไม่พบสัตว์น้ำที่มีขนาดใหญ่อาศัยอยู่พบสัตว์น้ำจำนวน 8 วงศ์ (Family) 8 ชนิด (Species)

ด้านความคิดเห็นของชาวประมง: ผลการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจหลังจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลของชาวประมงในพื้นที่ที่จัดสร้าง จากชาวประมง/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชาวประมงผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 60 มีประสบการณ์ในการทำ

ประมงเฉลี่ย 29 ปี โดยเป็นครัวเรือนที่มีการประกอบอาชีพอื่น ร้อยละ 60 ได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย และรับราชการ โดยชาวประมงที่ตอบแบบสำรวจใช้เครื่องมือประมงอวนปู และอวนปลา ผลจากการสำรวจการมีส่วนร่วมของชาวประมงในพื้นที่ที่จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล พบว่า การมีส่วนร่วมของชาวประมงในพื้นที่ที่จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล โดยกิจกรรมที่ชาวประมงมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เข้าร่วมหรือไปดูการทิ้งแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ถึงร้อยละ 80 ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของชาวประมงที่มีต่อแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล พบว่า ความคิดเห็นของชาวประมงที่มีต่อแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล โดยเรื่องที่ชาวประมงมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ การสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลทำให้สัตว์น้ำบริเวณดังกล่าวมีปริมาณมากขึ้น ถึงร้อยละ 100

กิจกรรมย่อย: บริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจังหวัดระยอง

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง เป็นกลุ่มงานหนึ่งของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลเพ อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง พื้นที่ในการดำเนินการจัดสร้างสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยองประมาณ 10 ไร่

การก่อสร้างเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2541 และเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนพฤษภาคม 2547 รวมระยะเวลาในการก่อสร้าง 7 ปี เปิดดำเนินการให้ประชาชนเข้าเยี่ยมชมตั้งแต่ 12 สิงหาคม 2546 และเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2547 โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 193,197,015 บาท

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ได้รวบรวมและจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำมีชีวิต สัตว์น้ำสวยงามและสัตว์น้ำที่หายาก เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมโดยทั่วไป ทำให้ได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจ และเข้าถึงการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของสัตว์น้ำ นอกจากนี้ผู้เข้าชมยังจะได้รับความรู้เกี่ยวกับอาชีพการทำการประมง เรือประมง และเครื่องมือประมง

ชนิดต่าง ๆ จากการแสดงในส่วนนิทรรศการและพิพิธภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรสัตว์น้ำของไทย

วัตถุประสงค์การจัดแสดงสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ชนิดพันธุ์ ความหลากหลายของสายพันธุ์ ชีววิทยา และระบบนิเวศวิทยาของสัตว์น้ำ
2. ปฏิบัติงานค้นคว้า ทดลองวิจัย เกี่ยวกับชีวประวัติและพฤติกรรมสัตว์น้ำ
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพการทำการประมง เครื่องมือประมงชนิดต่าง ๆ
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจแห่งใหม่ของจังหวัดระยอง

การจัดแสดง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแสดงพันธุ์สัตว์น้ำมีชีวิต ห้องนิทรรศการ และส่วนของพิพิธภัณฑ์

การบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ได้รับงบประมาณในปีงบประมาณ 2566 จากแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมหลักการจัดการทรัพยากรประมง กิจกรรมย่อยบริหารจัดการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 500,000 บาท

แผนการดำเนินงานของสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง

1. จำนวนผู้เข้าชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง จำนวน 200,000 ราย
2. มีการจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำในสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 200 ชนิด
3. จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ (นิทรรศการและกิจกรรมพิเศษ) จำนวน 5 ครั้ง

ผลการปฏิบัติงาน

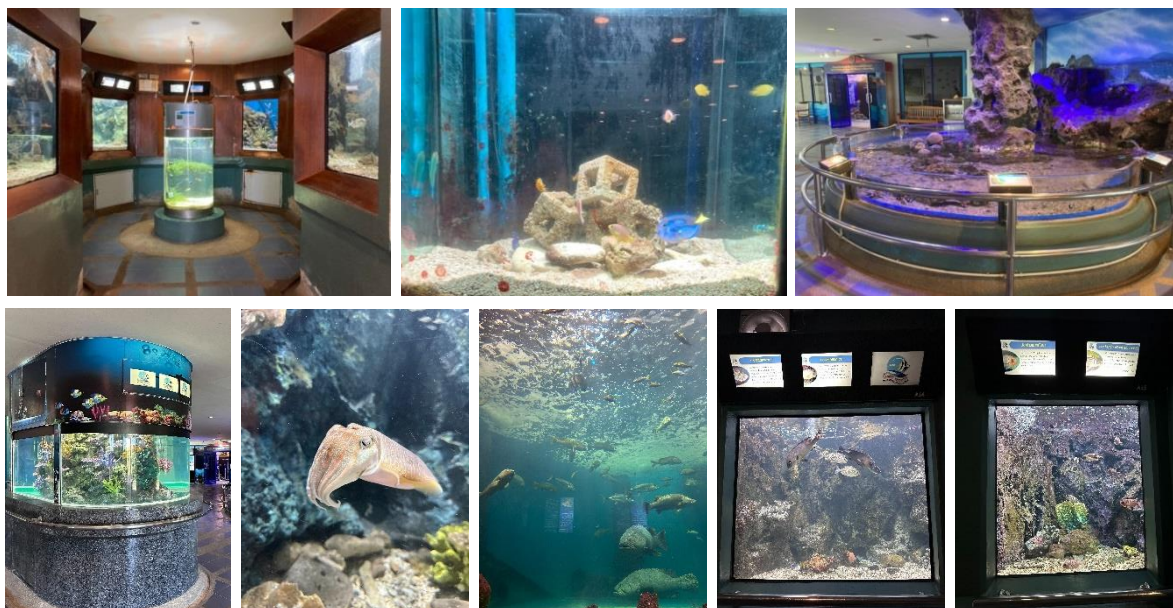
1. จำนวนผู้เข้าชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ในปีงบประมาณ 2566 ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 รวมทั้งสิ้น 486,186 ราย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ เข้าชมเป็นหมู่คณะ จำนวน 311 คณะ รวม 27,004 ราย และประชาชนทั่วไป จำนวน 459,182 คน โดยมียอดจัดเก็บเงินรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชม รวมทั้งสิ้น 8,951,400 บาท

สถิติผู้เข้าเยี่ยมชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ในปีงบประมาณ 2566

ปี	เดือน	จำนวน คณะ	หมู่คณะ (ราย)	ประชาชนทั่วไป (ราย)	ผู้เข้าชมรวม (ราย)	รายได้ (บาท)
2565	ตุลาคม	17	1,364	47,051	48,415	969,160
	พฤศจิกายน	16	1,505	18,246	19,751	375,310
	ธันวาคม	28	2,806	33,650	36,456	532,280
2566	มกราคม	11	1,463	35,093	36,556	450,350
	กุมภาพันธ์	41	3,462	19,781	23,243	425,890
	มีนาคม	96	6,889	40,046	46,935	846,140
	เมษายน	8	503	80,100	80,603	1,624,460
	พฤษภาคม	9	700	58,317	59,017	1,105,570
	มิถุนายน	11	796	33,400	34,196	719,210
	กรกฎาคม	10	740	39,546	40,286	809,120
	สิงหาคม	29	3,816	33,892	37,708	667,930
	กันยายน	35	2,960	20,060	23,020	425,980
รวม		311	27,004	459,182	486,186	8,951,400

2. การจัดแสดงในส่วนของอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำมีความเรียบร้อยดีตรงตามแผนงานที่ตั้งไว้ คือ มีการจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำหมุนเวียนภายในสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง จำนวนมากกว่า 200 ชนิด

3. การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ โดยดำเนินการใน ๒ ส่วน คือ ส่วนนิทรรศการและกิจกรรมพิเศษ

การจัดนิทรรศการ

ครั้งที่ 1 นิทรรศการและแสดงสัตว์น้ำในงาน “วันพ่อแห่งชาติ” ประจำปี 2565 ณ ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ในระหว่างวันที่ 1-7 ธันวาคม 2565 เพื่อเป็นการสืบสานพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร พระบรมราชชนก (รัชกาลที่ 9) โดยมีวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์แนวทางตามพระราชดำริ ความรู้ด้านการเกษตร การพัฒนาอาชีพและความรู้ที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน

ครั้งที่ 2 นิทรรศการหมุนเวียนภายในอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชีววิทยา การดำรงชีวิต พฤติกรรม และพัฒนาการของสัตว์น้ำวัยอ่อน ได้แก่ ฉลามกบ หอยหวาน และปูม้า เป็นนิทรรศการส่วนขยายเพิ่มเติมจาก ส่วนจัดแสดงนิทรรศการสัตว์น้ำมีชีวิตภายในอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ทั้งนี้การจัดแสดงนิทรรศการดังกล่าวเป็นการให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้เข้าเยี่ยมชมโดยทั่วไป ทำให้ได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจ เข้าถึงการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของสัตว์น้ำ นอกจากนี้ผู้เข้าชมยังได้รับความรู้เกี่ยวกับอาชีพการทำการประมง เรือประมง และเครื่องมือประมงชนิดต่าง ๆ จากการแสดงในส่วนนิทรรศการและพิพิธภัณฑ์ อันจะก่อให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรสัตว์น้ำของไทย

ครั้งที่ 3 งานแถลงข่าวงานวันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33 วันที่ 21 มิถุนายน 2566 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง นำสัตว์น้ำ ได้แก่ ฉลามกบ ปลาแมนดาริน ปลากระรังหัวโขน และปูแตงตัว ไปร่วมจัดแสดงนิทรรศการ ในงานแถลงข่าวงานวันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33 ณ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ค และสเปล์ล จังหวัดปทุมธานี

ครั้งที่ 4 นิทรรศการงานวันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33 ในระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน - 9 กรกฎาคม 2566 โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง นำสัตว์น้ำหลากหลายชนิด อาทิ ฉลามกบ ปลาแมนดาริน ปลาไหลสวน หมึกสายขาว ปลาวัวตัวตลก ปลาปักเป้ากลอง ปลาปักเป้าเขาวัว ปูเสฉวน ปลากระรังหัวโขน และปูแตงตัว ร่วมจัดแสดงนิทรรศการและพันธุ์สัตว์น้ำหนึ่งในกิจกรรมหลักของงาน “วันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33” ในธีม Wonders of the Aquatic World: มหัศจรรย์โลกใต้น้ำ ภายในงานนำเสนอนิทรรศการความรู้และ

จัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาเพื่อการดำรงชีวิต ภายใต้ความสวยงามที่ซ่อนอยู่ในโลกใต้น้ำ ผู้เข้าชมงานจะได้ร่วมสัมผัสกับความตระการตากับความมหัศจรรย์ของพันธุ์สัตว์น้ำกว่า 80 สายพันธุ์ ภายใต้คอนเซ็ป 7 สิ่งมหัศจรรย์โลกใต้น้ำ นอกจากนี้ภายในงานยังมีกิจกรรมเกี่ยวกับนิทรรศการความรู้ด้านการประมง และด้านการแพทย์ การประกวดปลาสวยงามและการจัดตู้พรรณไม้น้ำ โซนจะเข้ยักซ์ การปล่อยปลาออนไลน์ ลิขิตบนฝ่ามือ ชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำเสมือนจริง Virtual Aquarium การเสนา เล่นเกมชิงรางวัล และเลือกซื้อสินค้าประมงจากร้าน Fisherman Shop@ประมงน้อมเกล้า ร้านจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงคุณภาพดี การันตีคุณภาพด้วยสัญลักษณ์ “ประมงธงเขียว”

ครั้งที่ 5 นิทรรศการกิจกรรมมหัศจรรย์โลกใต้ทะเลบ้านฉาง ในระหว่างวันที่ 17-21 กรกฎาคม 2566 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยองจัดแสดงนิทรรศการและพันธุ์สัตว์น้ำนอกสถานที่ ภายใต้กิจกรรมมหัศจรรย์โลกใต้ทะเลบ้านฉาง ณ โรบินสันไลฟ์สไตล์บ้านฉาง ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ได้นำสัตว์น้ำมีชีวิตหลากหลายชนิดไปจัดแสดงร่วมกับนิทรรศการทางวิชาการ โครงการฟื้นฟูแหล่งเพาะพันธุ์หอยหวาน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับชีววิทยาหอยหวานและพื้นที่อนุรักษ์แหล่งพันธุ์หอยหวาน รวมถึงชีววิทยาปูม้าและกุ้งแชบ๊วย ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อผู้เข้าเยี่ยมชมได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจ เข้าถึงการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของสัตว์น้ำ อันจะก่อให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรสัตว์น้ำของไทย นอกจากนี้ภายในงานยังมีร้านค้าอาหารทะเลประมงเรือเล็กพื้นบ้าน และร้านค้า Fisherman Shop ที่มาร่วมตั้งร้านขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงจากชุมชนต่าง ๆ ของจังหวัดระยองด้วย

การจัดกิจกรรมพิเศษ

ครั้งที่ 1 กิจกรรมโครงการส่งความสุขปีใหม่ มอบให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2566 โดยเปิดสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ตำบลเพ อำเภอมะเมือง จังหวัดระยอง ให้เข้าชมฟรี โดยไม่คิดค่าบริการ ในระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2565 ถึง 3 มกราคม 2566 เพื่อมอบเป็นของขวัญให้แก่เกษตรกรและประชาชนดังเช่นทุกปีที่ผ่านมา ภายใต้โครงการส่งความสุขปีใหม่ มอบให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2566 กิจกรรมเพิ่มสุขปีใหม่ เทียวทั่วไทย สุขใจไปกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้ประชาชนเข้าชมฟรี ทั้งนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีเกษตรกรและประชาชนทั่วไปสนใจเข้ามาเยี่ยมชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง มากถึง 23,044 ราย

ครั้งที่ 2 จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าชุมชนและผลิตภัณฑ์ประมงพื้นบ้าน ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยองร่วมกับสำนักงานประมงจังหวัดระยองจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าชุมชนและผลิตภัณฑ์ประมงพื้นบ้าน ตามนโยบายของกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกำหนดจัดจำหน่าย ในระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2565 ถึง 3 มกราคม 2566 บริเวณด้านหน้าอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ตำบลเพ

อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ทั้งนี้เป็นการเพิ่มช่องทางให้ชาวประมงพื้นบ้านและชุมชนได้นำสินค้าที่สด สะอาด และปลอดภัย มาจำหน่ายให้แก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยองในช่วงวันหยุดเทศกาล ปีใหม่

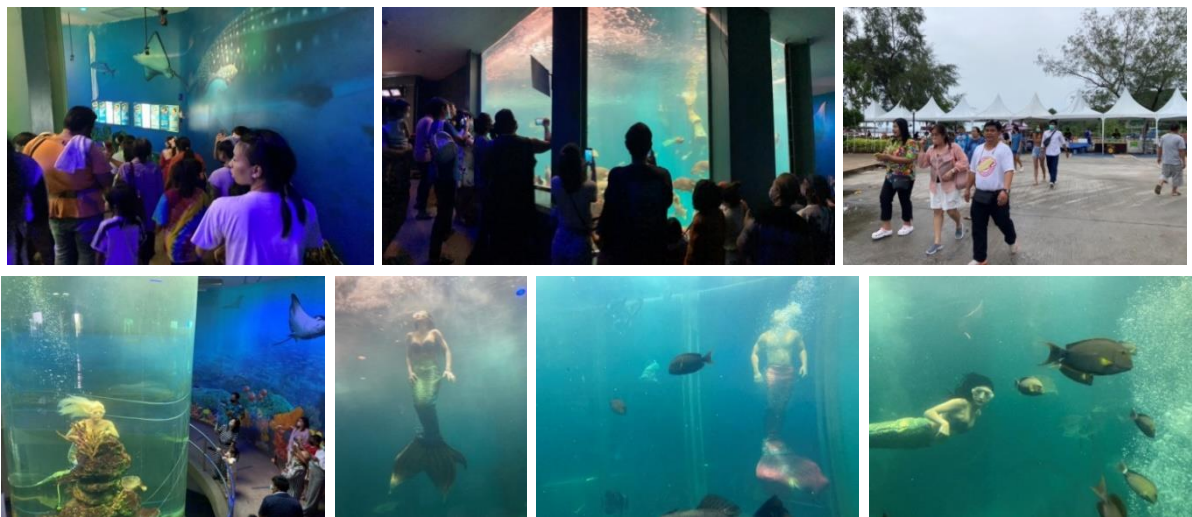
ครั้งที่ 3 กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2566 ณ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง วันเสาร์ที่สองของ เดือนมกราคมของทุกปี เป็นวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งในปีตรงกับวันที่ 14 มกราคม 2566 กรมประมง โดยศูนย์วิจัย และพัฒนาประมงทะเลระยอง ได้เปิดสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยองให้ เด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี เข้าชมฟรี พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแจกของขวัญ ของรางวัล และลูกโป่งหลากสีสันให้กับเด็ก ๆ โดยในวันเด็กปีนี้ผู้ปกครอง พาบุตรหลานเข้าเยี่ยมชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง รวมทั้งสิ้น 4,496 ราย

ครั้งที่ 4 กิจกรรมสงกรานต์น้ำพระ รับเทศกาลสงกรานต์ 2566 ณ อาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง เพื่อให้ผู้ที่เข้าเยี่ยมชมได้สรงน้ำพระ ตามความเชื่อโบราณ การสรงน้ำพระเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเคารพ และสักการะต่อพระพุทธศาสนาครบทั้ง 3 ประการ ได้แก่ พระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นการเริ่มต้นสิ่ง ที่เป็นมงคลในวันปีใหม่ด้วย จะทำให้เกิดความสุข ความร่มเย็นตลอดปีใหม่ พร้อมทั้งเยี่ยมชมนิทรรศการภายใน อาคาร และการจัดแสดงสัตว์น้ำของสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง เป็นการให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้เข้าชมโดยทั่วไป ทำให้ได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจ เข้าถึงการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของสัตว์น้ำ อันจะก่อให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรสัตว์น้ำของไทย

ครั้งที่ 5 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของเทศบาลตำบลบ้านเพ โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ถนนคนเดิน “เดินชิม ริมเล” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และกิจกรรมของสำนักงานประมงจังหวัดระยอง ในโครงการ Fisherman Market@Rayong เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสินค้าประมงแปรรูป เป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวและสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้กับพี่น้องชาวประมง ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยองจัดกิจกรรมพิเศษภายในอาคารสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง คือ การแสดงนางเงือก (Mermaid Show) ในระหว่างวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2566 จัดการแสดงเป็น 2 รอบต่อวัน คือ รอบแรกเวลา 11.00-12.00 น. และรอบที่ 2 เวลา 13.30-14.30 น. ผู้เข้าชมจะได้สัมผัสกับบรรยากาศโลกใต้น้ำไปพร้อมกับเหล่านางเงือกที่สวยงาม ลีลาพลิ้วไหว โดยนักแสดงใต้น้ำมืออาชีพ ผู้เข้าชมจะได้พบกับพันธุ์สัตว์น้ำสวยงามและหายากนานาชนิดภายในสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง และตื่นตาตื่นใจเหมือนอยู่ใต้น้ำเมื่อถ่ายรูปกับฝูงปลาภายในอุโมงค์ทางเดินใต้น้ำขนาดใหญ่อีกด้วย โดยกิจกรรมดังกล่าวนี้ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ และสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเพ เพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าของคนในพื้นที่ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน และยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ตำบลเพ

กิจกรรม: ฟันฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์

กิจกรรมย่อย: ฟันฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์

รวบรวม เพาะพันธุ์ อนุบาล และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำประจำถิ่น และสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์ (สัตว์น้ำทะเล)

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้รับจัดสรรงบประมาณปี 2566 ในการดำเนินกิจกรรมฟันฟูและอนุรักษ์สัตว์น้ำหายากและใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งมีผลการดำเนินงานผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำหายากและใกล้สูญพันธุ์จำนวน 3 ชนิด รวมทั้งสิ้น 153,035 ตัว ประกอบด้วย หอยหวาน จำนวน 150,235 ตัว ปลิงทะเล 2,700 ตัว และ ปลาฉลามกบ จำนวน 100 ตัว

การดำเนินงานของหน่วยงานผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำหายากและใกล้สูญพันธุ์ ในปีงบประมาณ 2566

หน่วยงาน	หอยหวาน	ปลิงทะเล	ปลาฉลามกบ	รวม (ตัว)
ศพท.ระยอง	150,235	-	100	150,335
ศพท.สตูล	-	2,700	-	2,700
รวมทั้งหมด	150,235	2,700	100	153,035

กิจกรรม: สำรวจและประเมินสถานะทรัพยากรประมง

กิจกรรมย่อย: สำรวจ รวบรวมข้อมูล และประเมินสถานะทรัพยากรประมง

ปีงบประมาณ 2566 กลุ่มประเมินสถานะทรัพยากรประมงมีภารกิจในการติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย โดยดำเนินการสำรวจสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อประเมินผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield: MSY) และการสำรวจทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยเรือสำรวจประมงเพื่อประเมินปริมาณสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (Catch per Unit of Effort: CPUE)

การประเมินผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum sustainable yield: MSY) ของทรัพยากรสัตว์น้ำ

การสำรวจสถานะทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อประเมินผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลทั้ง 8 แห่ง โดยรวบรวมข้อมูลทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงจากตัวอย่างเรือประมงที่นำสัตว์น้ำมาขึ้นท่าเทียบเรือประมงพื้นบ้านและเรือประมงพาณิชย์ครอบคลุม 22 จังหวัดชายทะเล เป็นประจำทุกเดือน โดยการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมเรือ หรือไต้เรือ หรือเจ้าของเรือ ครอบคลุมวิธีการทำการประมง การลงแรงประมง แหล่งทำการประมง และผลจับสัตว์น้ำ พร้อมทั้งสุ่มตัวอย่างผลจับสัตว์น้ำเพื่อจำแนกชนิดและวัดขนาดความยาวสัตว์น้ำชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและชนิดสัตว์น้ำที่มีความเสี่ยงสูงต่อการประมง โดยมีการแบ่งสัตว์น้ำออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสัตว์น้ำหน้าดิน ปลาเกะตัก และปลาผิวน้ำ ซึ่งการวิเคราะห์ระดับการลงแรงประมงปี 2565 ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มสัตว์น้ำ	MSY (ตัน)	ปริมาณการลงแรงประมงที่ระดับ MSY (Fmsy)	ผลจับปี 2565 (ตัน)	ปริมาณการลงแรงประมงปี 2565	สถานะการลงแรงประมง
อ่าวไทย					
สัตว์น้ำหน้าดิน	759,129	23,954,077 ชม.	436,343	14,923,835 ชม.	62.30% Fmsy
ปลาเกะตัก	192,123	133,934 วัน	110,070	24,998 วัน	18.66% Fmsy
ปลาผิวน้ำ	250,183	207,303 วัน	176,455	85,873 วัน	41.42% Fmsy
ทะเลอันดามัน					
สัตว์น้ำหน้าดิน	222,923	5,323,494 ชม.	157,651	4,287,237 ชม.	80.53% Fmsy
ปลาเกะตัก	30,377	48,389 วัน	13,901	14,054 วัน	29.05% Fmsy
ปลาผิวน้ำ	118,042	64,524 วัน	114,231	49,265 วัน	76.35% Fmsy

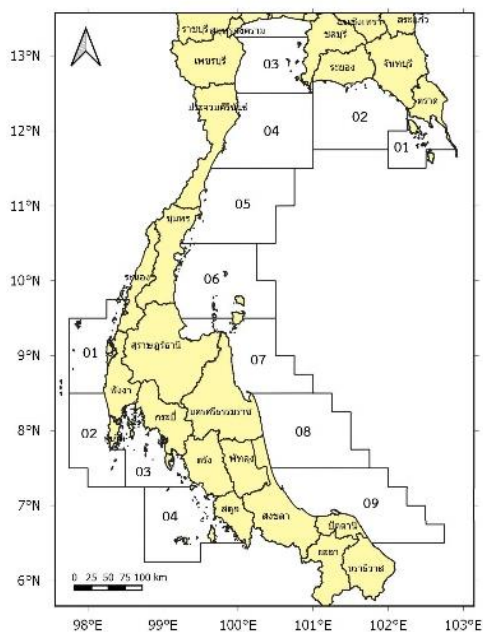
ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในแหล่งทะเล ปี 2565

จากการที่มีการเร่งรัดการพัฒนาการประมงทะเลเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการประมงให้สูงขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 และ 2 ใน พ.ศ. 2504 กรมประมงจึงนำอวนลากแผ่นตะเฆ่จากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีพร้อมผู้เชี่ยวชาญเข้ามาทดลองใช้ในอ่าวไทย ซึ่งปรากฏว่าอวนลากแผ่นตะเฆ่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำหน้าดินสูง และเหมาะสมกับสภาพของอ่าวไทย ส่งผลให้กิจการประมงอวนลากขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยใน พ.ศ. 2503 ประเทศไทยมีเรือประมงอวนลากเพียง 99 ลำ ซึ่งในขณะนั้นทำการทดลองปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (Catch Per Unit of Effort: CPUE) ของเรือประมงอวนลากเท่ากับ 298 กิโลกรัมต่อชั่วโมง และ 5 ปีถัดมา (พ.ศ. 2508) เรือประมงอวนลากในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 2,392 ลำ เมื่อสำรวจ CPUE โดยเรือประมง 2 ของกรมประมง พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพียง 179 กิโลกรัมต่อชั่วโมง จากสถานการณ์ดังกล่าวกรมประมงจึงได้กำหนดแนวทางการติดตามการเปลี่ยนแปลงของปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย โดยการสำรวจการแพร่กระจายและความชุกชุมของสัตว์น้ำหน้าดินเพื่อเป็นดัชนีชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำทางหนึ่ง ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ถึงปัจจุบัน โดยขนาดตาอวนกันถูงมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ของการทำประมง แต่จะมีการปรับค่าในแต่ละช่วงให้มีความสอดคล้องกัน

ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 มาตรา 67 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้ซึ่งเครื่องมือทำการประมงดังต่อไปนี้ (3) เครื่องมืออวนลากที่มีช่องตาอวนกันถูงเล็กกว่าขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดขนาดช่องตาอวนกันถูงของเครื่องมืออวนลาก ที่ให้ใช้ทำการประมง พ.ศ. 2558 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2558 กำหนดให้เครื่องมืออวนลากที่ใช้หรือมิไว้ในครอบครองเพื่อใช้ทำการประมงต้องมีขนาดช่องตาอวนกันถูง ตั้งแต่ 4.0 เซนติเมตรขึ้นไป จากประกาศกรมประมงดังกล่าว กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลจึงได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการสำรวจโดยใช้ตาอวนกันถูงขนาด 4 เซนติเมตรในการสำรวจ

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในน่านน้ำไทย

วิธีการสำรวจ ประเมินปริมาณสัตว์น้ำโดยใช้เรือสำรวจประมง 1 2 4 9 และ 16 ของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง ดำเนินการสำรวจโดยใช้เครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ขนาดตาอวนกันถูง 4.0 เซนติเมตร ทำการลากอวนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในสถานีสำรวจทั้งสิ้น 86 สถานี ซึ่งอยู่ในพื้นที่อ่าวไทยจำนวน 64 สถานี ในพื้นที่ 115,270 ตารางกิโลเมตร โดยแบ่งออกเป็น 9 เขต และฝั่งทะเลอันดามันจำนวน 22 สถานี ในพื้นที่ 60,327 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 4 เขต ทำการสำรวจในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม ของทุกปี

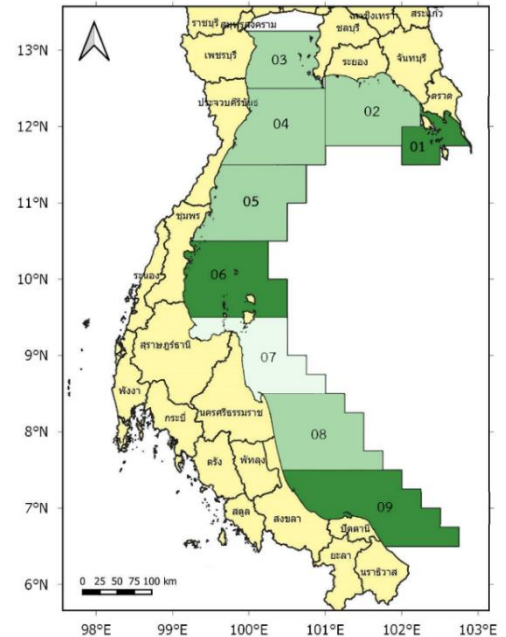
ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในอ่าวไทย

พื้นที่อ่าวไทย พ.ศ. 2566 มีปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) เท่ากับ 21.521 กิโลกรัมต่อชั่วโมง เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 (19.791 กิโลกรัม/ชั่วโมง) ร้อยละ 8.74 เมื่อพิจารณาในแต่ละเขตสำรวจพบว่า อัตราการจับสัตว์น้ำบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออกและอ่าวไทยตอนบน (เขตสำรวจ 1-4) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.12 ขณะที่อัตราการจับสัตว์น้ำบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตกจนถึงอ่าวไทยตอนล่างลดลง โดยอัตราการจับสัตว์น้ำบริเวณทะเลชายฝั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และนครศรีธรรมราช (เขตสำรวจ 5 และ 7) ลดลงอย่างมาก 12.70 และ 18.49 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ตามลำดับ และลดลงเล็กน้อยบริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลาจนถึงนราธิวาส (เขตสำรวจ 8-9)

ค่า CPUE จำแนกรายเขตสำรวจฝั่งอ่าวไทย

ขนาดตาอวนกันถูง 4 เซนติเมตร (หน่วย: กิโลกรัมต่อชั่วโมง)

เขตสำรวจ	2565	2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	%
1	31.486	34.693	3.21	10.19
2	11.769	13.267	1.50	12.73
3	14.561	17.312	2.75	18.89
4	12.033	17.647	5.61	46.66
5	26.766	14.065	(12.70)	-47.45
6	31.892	41.583	9.69	30.39
7	27.768	9.283	(18.49)	-66.57
8	17.008	15.093	(1.92)	-11.26
9	31.635	20.380	(11.26)	-35.58
อ่าวไทย	19.791	21.521	1.73	8.74

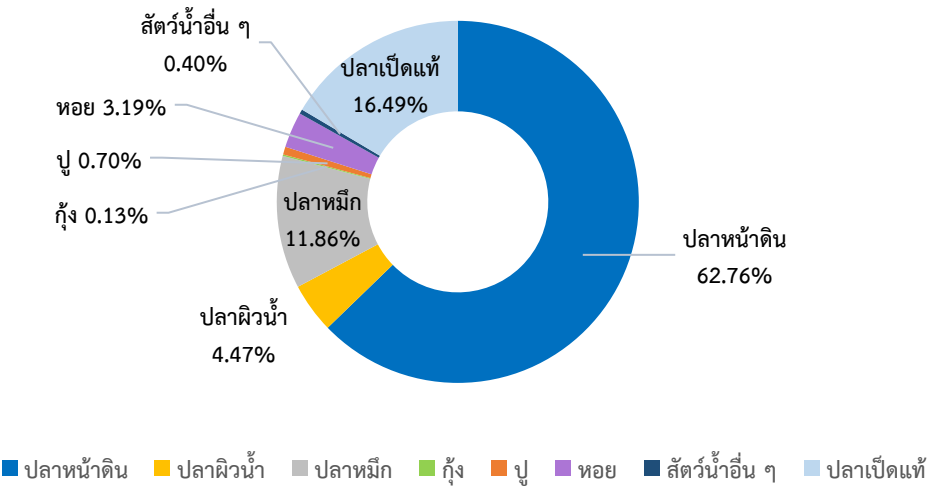
เมื่อพิจารณาอัตราการจับรายกลุ่มสัตว์น้ำ พบว่า กลุ่มสัตว์น้ำที่มีอัตราการจับเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือกลุ่มปลาหน้าดิน รองลงมาคือกลุ่มปลาผิวน้ำ กลุ่มหอย และกลุ่มปู จำนวน 2.19 0.22 และ 0.07 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มปลาเปิดแท้มีอัตราการจับลดลง 0.91 กิโลกรัมต่อชั่วโมง

อัตราการจับสัตว์น้ำรายกลุ่มสัตว์น้ำฝั่งอ่าวไทย (หน่วย: กิโลกรัมต่อชั่วโมง)

กลุ่มสัตว์น้ำ	2565	2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	%
ปลาหน้าดิน	11.318	13.506	2.19	19.33
ปลาผิวน้ำ	0.678	0.962	0.28	41.89
ปลาหมึก	2.693	2.553	(0.14)	-5.20
กุ้ง	0.031	0.028	(0.003)	-9.68
ปู	0.086	0.151	0.07	75.58
หอย	0.468	0.687	0.22	46.79
สัตว์น้ำอื่น ๆ	0.063	0.086	0.02	36.51
ปลาเปิดแท้ม	4.454	3.548	(0.91)	-20.34
รวมทั้งหมด	19.791	21.521	1.73	8.74

จากการสำรวจองค์ประกอบสัตว์น้ำที่จับได้จากการสำรวจโดยใช้วนลากแผ่นตะเฆในอ่าวไทย พบว่า มีกลุ่มปลาหน้าดินเป็นกลุ่มสัตว์น้ำชนิดเด่นที่พบในการสำรวจ รองลงเป็นปลาเบ็ดแท้ และปลาหมึก คิดเป็นร้อยละ 62.76 16.49 และ 11.86 ของปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสัดส่วนผลจับของกลุ่มปลาเบ็ดแท้ลดลงอย่างเห็นได้ชัดจากปี พ.ศ. 2565

องค์ประกอบสัตว์น้ำที่จับได้จากการสำรวจโดยใช้วนลากแผ่นตะเฆในอ่าวไทย

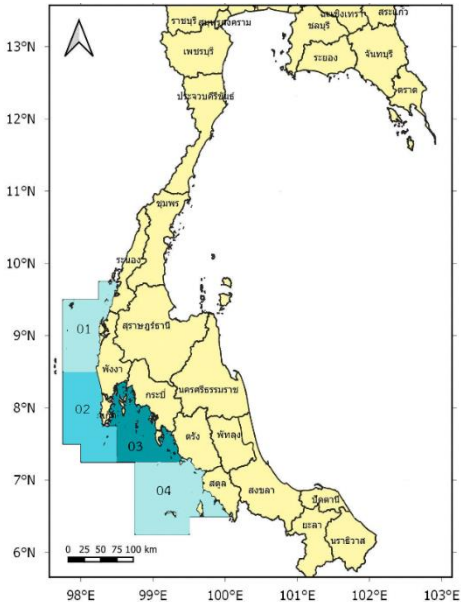
ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในฝั่งทะเลอันดามัน

พื้นที่ฝั่งอันดามันใน พ.ศ. 2566 มีปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) 44.417 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ลดลงจาก พ.ศ. 2565 (45.932 กิโลกรัมต่อชั่วโมง) ร้อยละ 3.30 เมื่อพิจารณาในรายเขตสำรวจพบว่า อัตราการจับสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดระนอง พังงา และสตูล (เขตสำรวจ 1 และ 4) เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 3.61 และ 1.24 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ตามลำดับ และเพิ่มขึ้นอย่างมาก 21.96 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ในบริเวณทะเลฝั่งตะวันตกของจังหวัดภูเก็ต (เขตสำรวจ 2) ขณะที่อัตราการจับสัตว์น้ำบริเวณอ่าวพังงา ชายฝั่งทะเลจังหวัดกระบี่ และบางส่วนของจังหวัดตรัง (เขตสำรวจ 3) ลดลง 28.63 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ทำให้อัตราการจับสัตว์น้ำภาพรวมในทะเลอันดามันลดลงร้อยละ 3.30 จากปี พ.ศ. 2565

ค่า CPUE จำแนกรายเขตสำรวจฝั่งทะเลอันดามัน

ขนาดตาอวนกันถูง 4 เซนติเมตร (หน่วย: กิโลกรัมต่อชั่วโมง)

เขตสำรวจ	2565	2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	%
1	35.714	39.323	3.61	10.11
2	27.815	49.776	21.96	78.95
3	87.947	59.314	(28.63)	-32.56
4	35.118	36.354	1.24	3.52
ทะเลอันดามัน	45.932	44.417	(1.51)	-3.30

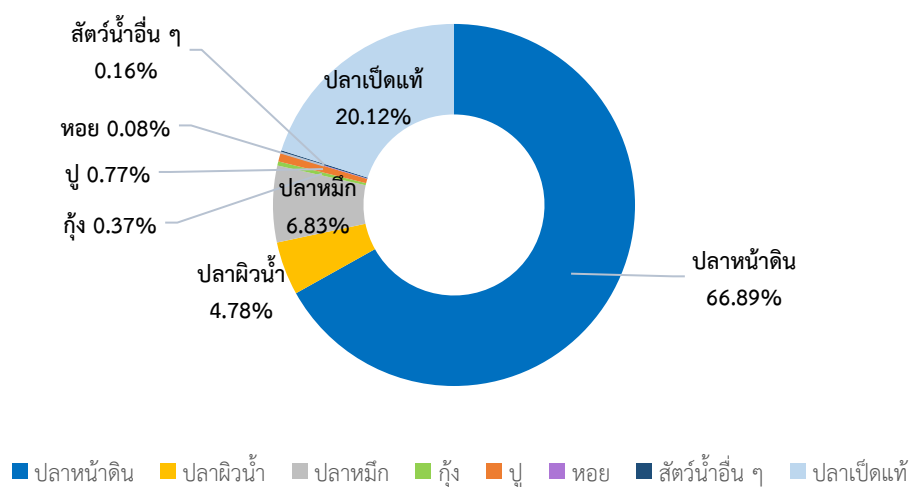
เมื่อพิจารณาอัตราการจับรายกลุ่มสัตว์น้ำ พบว่า อัตราการจับกลุ่มสัตว์น้ำส่วนใหญ่ทางฝั่งทะเลอันดามันลดลง มีเพียงกลุ่มปูที่มีอัตราการจับเพิ่มขึ้น 0.05 กิโลกรัมต่อชั่วโมง โดยกลุ่มปลาหน้าดินและกลุ่มปลาผิวน้ำมีอัตราการจับสัตว์น้ำลดลง 2.67 และ 1.25 กิโลกรัมต่อชั่วโมง ตามลำดับ ขณะที่อัตราการจับกลุ่มปลาเบ็ดแท้เพิ่มขึ้น 2.52 กิโลกรัมต่อชั่วโมง จากปี พ.ศ. 2565

อัตราการจับสัตว์น้ำรายกลุ่มสัตว์น้ำฝั่งอันดามัน (หน่วย: กิโลกรัมต่อชั่วโมง)

กลุ่มสัตว์น้ำ	2565	2566	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	%
ปลาหน้าดิน	32.38	29.71	(2.67)	-8.25
ปลาผิวน้ำ	3.373	2.125	(1.25)	-37.00
ปลาหมึก	3.150	3.034	(0.12)	-3.68
กุ้ง	0.181	0.162	(0.02)	-10.50
ปู	0.297	0.344	0.05	15.82
หอย	0.036	0.034	(0.002)	-5.56
สัตว์น้ำอื่นๆ	0.102	0.072	(0.03)	-29.41
ปลาเบ็ดแท้	6.413	8.935	2.52	39.33
รวมทั้งหมด	45.932	44.417	(-1.51)	-3.30

องค์ประกอบสัตว์น้ำที่ได้จากการสำรวจ พบว่า สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นปลาหน้าดิน รองลงมาเป็นปลาผิวน้ำ ปลาหมึก และปลาเบ็ดแท้ คิดเป็นร้อยละ 66.89 4.78 6.83 และ 20.12 ของปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด ตามลำดับ

องค์ประกอบสัตว์น้ำที่จับได้จากการสำรวจโดยใช้วนลากแผ่นตะเฆในทะเลอันดามัน

ปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในน่านน้ำไทย

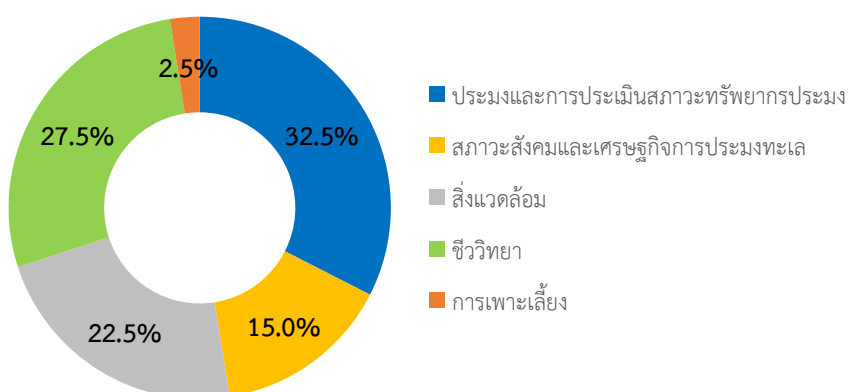
เมื่อนำค่า CPUE แต่ละฝั่งมาถ่วงน้ำหนักที่คำนวณจากปริมาณพื้นที่สำรวจในแต่ละฝั่ง พบว่า อัตราการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2566 มีค่าเท่ากับ 29.306 กิโลกรัมต่อชั่วโมง เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 (28.679 กิโลกรัมต่อชั่วโมง) ร้อยละ 2.19

แผนงานวิจัย

ปีงบประมาณ 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้ดำเนินงานแผนงานวิจัยจำนวน 7 แผน เป็นแผนงานวิจัยต่อเนื่อง 1 แผน และแผนงานวิจัยใหม่ 6 แผน โดยแผนงานวิจัยต่อเนื่อง 1 แผน เป็นงานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 เรื่อง คือ สภาวะสิ่งแวดล้อมทางการประมงทะเลในพื้นที่เขตระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (ร้อยละ 100.0) และแผนงานวิจัยใหม่ 6 แผน เป็นงานวิจัยทั้งหมด 40 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยด้านประมงและการประเมินสภาวะทรัพยากรมากที่สุด 13 เรื่อง (ร้อยละ 32.5) รองลงมา คือ งานวิจัยด้านชีววิทยา 11 เรื่อง (ร้อยละ 27.5) งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม 9 เรื่อง (ร้อยละ 22.5) งานวิจัยด้านสภาวะสังคมและเศรษฐกิจประมงทะเล 6 เรื่อง (ร้อยละ 15.0) และงานวิจัยด้านการเพาะเลี้ยง 1 เรื่อง (ร้อยละ 2.5)

แผนงานวิจัยใหม่ ปี 2566

งานวิจัยด้านประมงและการประเมินสภาวะทรัพยากร

- ทรัพยากรปลาฉลามที่พลอยจับได้จากการประมงในอ่าวไทย
- ทรัพยากรปลากระเบนที่พลอยจับได้จากการประมงในอ่าวไทย
- ทรัพยากรปลาฉลามจากการประมงอวนลากที่นำสัตว์น้ำมาขึ้นท่าที่จังหวัดภูเก็ต
- การประมงเบ็ดราวที่นำสัตว์น้ำมาขึ้นท่าที่จังหวัดภูเก็ต
- ทรัพยากรปลากระเบนจากการประมงอวนลากที่นำสัตว์น้ำมาขึ้นท่าในจังหวัดภูเก็ต
- ทรัพยากรปลากระเบนจากการประมงพื้นบ้านทางฝั่งทะเลอันดามัน
- สภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำ และการประมงของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศโดยชุมชนจังหวัดพังงา
- สภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำ และการประมงของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศโดยชุมชนจังหวัดชุมพร
- การประมงปูม้าอันดามัน (*Portunus reticulatus* (Herbst, 1799)) ในเขตทะเลชายฝั่ง และขนาดตาอวนที่ใช้ในการทำการประมงแต่ละแหล่งในจังหวัดระนองที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด
- สภาวะทรัพยากรและการประมงหอยแครงบริเวณอ่าวไทย

- สถานะทรัพยากรและการประมงหอยลายบริเวณอ่าวไทย
- สถานะการประมงหอยหวานบริเวณจังหวัดระยอง
- รูปแบบการบริหารจัดการและความเหมาะสมในการฟื้นฟูทรัพยากรหอยหวาน จังหวัดระยอง

งานวิจัยด้านชีววิทยา

- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลากระบาง 2 ชนิด (*Brevitrygon heterura* และ *B. imbricata*) และปลากระเบนหัวแหลม (*Telatrygon zugei*) ในอ่าวไทย
- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลาฉลามหูดำวงศ์ Carcharhinidae ในอ่าวไทย
- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลาฉลามหูดำ (*Carcharhinus sarrah*) ทางฝั่งทะเลอันดามัน
- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลากระบาง 2 ชนิด (*Brevitrygon heterura* และ *B. imbricata*) และปลากระเบนจุดฟ้า (*Neotrygon caeruleopunctata*) ทางฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย
- ชีววิทยาประชากรของปลิงทะเลก้ามหมัด (*Stichopus horrens*) บริเวณฝั่งทะเลอันดามันตอนล่างของประเทศไทย
- การเจริญเติบโตของปลิงทะเลขาว (*Holothuria scabra*) ในแปลงหญ้าทะเลเทียม
- ชีววิทยาประชากรของปูม้าอันดามัน (*Portunus reticulatus* (Herbst, 1799)) ในเขตจังหวัดระนอง
- ชนิดและการแพร่ขยายสองฝาเศรษฐกิจบริเวณอ่าวไทย
- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของหอยแครง (*Anodara granosa* (Linnaeus, 1758)) บริเวณอ่าวไทย
- ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของหอยลาย (*Paphia undulata* (Born, 1778)) บริเวณอ่าวไทย
- ความหลากหลายทางพันธุกรรมของหอยแครงบริเวณอ่าวไทย

งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

- การปนเปื้อนของไมโครพลาสติกในสัตว์ทะเลบริเวณอ่าวไทย
- การปนเปื้อนของไมโครพลาสติกในสัตว์ทะเลบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน
- ชนิดและปริมาณขยะทะเลโดยเรือสำรวจประมงบริเวณอ่าวไทย
- ขยะทะเลจากเรือสำรวจบริเวณฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย
- การปนเปื้อนโลหะหนักในสัตว์ทะเลและแหล่งประมงบริเวณอ่าวไทย
- การปนเปื้อนโลหะหนักในสัตว์ทะเลและแหล่งประมงบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน
- สถานะสิ่งแวดล้อมในแหล่งประมงปลิงทะเลลูกบอล (*Phyllophorella kohkutensis*) บริเวณจังหวัดสตูล
- ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งประมงหอยสองฝาเศรษฐกิจบริเวณอ่าวไทย
- แพลงก์ตอนพืชในแหล่งประมงหอยสองฝาเศรษฐกิจบริเวณอ่าวไทย

งานวิจัยด้านสถานะสังคมและเศรษฐกิจประมงทะเล

- การจัดการทรัพยากรประมงในพื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- สถานะสังคมเศรษฐกิจ และความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศจังหวัดพังงา
- การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของชุมชนต่อแนวทางการจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศโดยชุมชนจังหวัดพังงา
- สถานะสังคมเศรษฐกิจ และความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศจังหวัดชุมพร

- การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของชุมชนต่อแนวทางการจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศ โดยชุมชนจังหวัดชุมพร
- ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของสัตว์น้ำพลอยได้ ต้นทุน และผลตอบแทนจากการทำประมงปูม้าอันดามัน (*Portunus reticulatus* (Herbst, 1799)) ในเขตทะเลชายฝั่งจังหวัดระนอง

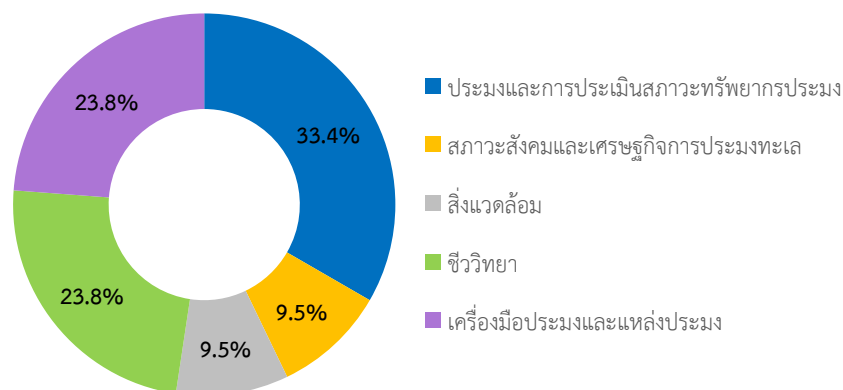
งานวิจัยด้านการเพาะเลี้ยง

- การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ปลิงทะเลขาว (*Holothuria scabra*) ให้สามารถวางไข่ได้ตลอดปี

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ในปีงบประมาณ 2566 ที่ผ่านมา มีผลงานวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิชาการของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลให้สามารถตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารวิชาการทั้งหมด 21 เรื่อง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) เมื่อพิจารณาประเภทของงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ พบว่า เป็นงานวิจัยด้านประมงและการประเมินสถานะทรัพยากรประมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.4 ของงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมด รองลงมา คือ งานวิจัยด้านเครื่องมือประมงและแหล่งประมง และงานวิจัยด้านชีววิทยา คิดเป็นร้อยละ 23.8 เท่ากัน โดยมีงานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม และงานวิจัยด้านสถานะสังคมและเศรษฐกิจการประมงทะเล คิดเป็นร้อยละ 9.5 เท่ากัน

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่

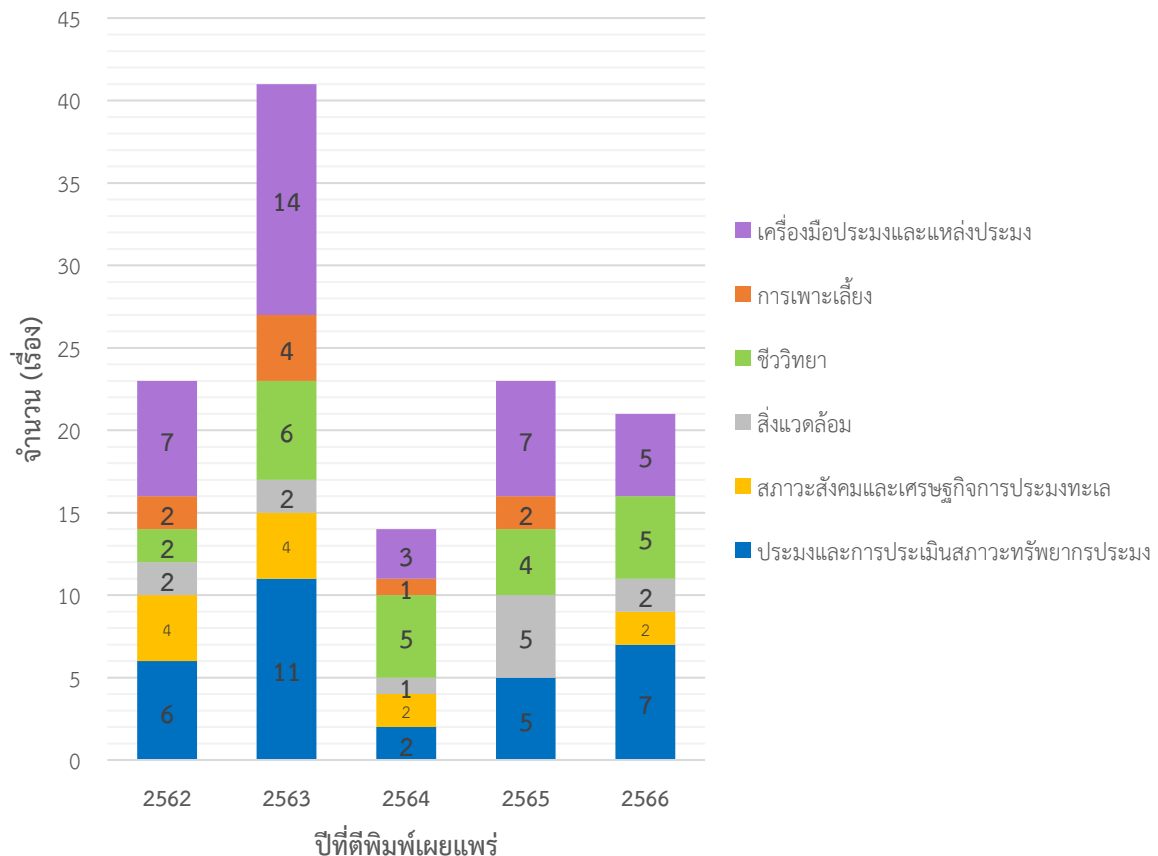
เมื่อพิจารณาระยะเวลาในการทำวิจัย พบว่า งานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในปีงบประมาณ 2566 เริ่มดำเนินการในปี 2560 มากที่สุด จำนวน 6 เรื่อง รองลงมา คือ ปี 2561 จำนวน 4 เรื่อง ปี 2558 และ 2564 จำนวน 3 เรื่อง ปี 2565 จำนวน 2 เรื่อง และปี 2553 2557 และ 2562 จำนวนปีละ 1 เรื่อง

เอกสารวิชาการที่เผยแพร่ในปีงบประมาณ 2566

เลขที่เอกสาร วิชาการ	เรื่อง	ปีที่เริ่มดำเนินการ
19/2565	ประชาคมสัตว์น้ำจากลอบหมึกบริเวณแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลบ้านบางขะ อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา	2558
20/2565	การจำแนกกลุ่มของประชากรหมึกกล้วยชนิด <i>Uroteuthis duvaucelii</i> ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์รูปร่างของ Statolith และการเรียนรู้ปัญญาประดิษฐ์	2565
21/2565	สรุปชุดโครงการวิจัย สภาวะทรัพยากรสัตว์ทะเลและการประมงในเขตมาตรการอนุรักษ์สัตว์น้ำทางฝั่งทะเลอันดามัน	2553
22/2565	การเปรียบเทียบขนาดตาอวนกันถุงในการทำประมงอวนลากกึ่งบริเวณอ่าวพังงา พ.ศ. 2558-2559	2558
23/2565	การปนเปื้อนโลหะหนักในดินตะกอน น้ำทะเล และหอยหลอด (<i>Solen</i> spp.) บริเวณอ่าวสะพานหิน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	2560
24/2565	การประมงอวนติดตามปลาจากเรือประมงที่เทียบท่าบริเวณอ่าวไทยตอนใน	2561
1/2566	การเปรียบเทียบชนิดและปริมาณสัตว์เกาะติดที่ความลึกน้ำและเวลาต่างกัน บนปะการังเทียม จังหวัดพังงา	2560
2/2566	ปลากะเบนที่จับได้จากเรืออวนลากที่ขึ้นท่าบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา และชีววิทยาบางประการของปลากะเบนหัวแหลม (<i>Telatrygon zugei</i> (Müller & Henle, 1841)) และปลากะเบนตุ๊กตา (<i>Brevitrygon heterura</i> (Bleeker, 1852))	2560
3/2566	การประมงพื้นบ้านและความหลากหลายของทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตทะเลชายฝั่งจังหวัดระนอง	2565
4/2566	กระแสน้ำทะเลบริเวณแหลมศอก จังหวัดตราด	2561
5/2566	องค์ประกอบอาหารในระบบทางเดินอาหารของปลาทุ (<i>Rastrelliger brachysoma</i>) บริเวณอ่าวไทยตอนใน	2557
6/2566	การประมงพื้นบ้านทางฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย	2561
7/2566	ชีววิทยาบางประการของปลาทรายแดงชนิด <i>Nemipterus japonicus</i> (Bloch, 1791) ที่พบบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง	2561
8/2566	การประมงอวนรุนเคยบริเวณอ่าวไทยตอนใน	2558
9/2566	ทัศนคติของชาวประมงที่มีต่อปะการังเทียมขนาดใหญ่จัดสร้างในพื้นที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา	2564
10/2566	หมึกสายจากการประมงอวนลากที่ขึ้นท่าในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา	2560
11/2566	การประมงและการติดตามผลการปล่อยหอยหวานในจังหวัดระยอง	2562
12/2566	การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรสัตว์น้ำตามระยะห่างฝั่ง บริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก	2560
13/2566	ชีววิทยาการสืบพันธุ์ของหมึกสายชนิด <i>Amphioctopus aegina</i> (Gray, 1849) และ <i>A. neglectus</i> (Nateewathana & Norman, 1999) บริเวณอ่าวไทยตอนล่าง พ.ศ. 2560	2560
14/2566	ทัศนคติของชาวประมงต่อการจัดสร้างปะการังเทียมขนาดใหญ่ในพื้นที่จังหวัดตรัง	2564
15/2566	ความชุกชุมและการแพร่กระจายของปลิงทะเลในฝั่งทะเลอันดามัน	2564

จากข้อมูลผลงานวิชาการของกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลที่ได้พิมพ์เผยแพร่ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2562-2566) พบว่า งานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จและมีการพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ด้านเครื่องมือประมงและแหล่งประมง ด้านประมงและการประมงสัตว์ทรัพยากรประมง ด้านชีววิทยา ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานะสังคมและเศรษฐกิจการประมงทะเล และด้านการเพาะเลี้ยง และเมื่อพิจารณาโครงการวิจัย ปี 2566 คาดว่าจะมีงานวิจัยด้านประมงและการประมงสัตว์ทรัพยากรประมงเพิ่มมากขึ้น

ผลงานวิชาการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
ที่เผยแพร่ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2562-2566)

ผลงานวิชาการของ กพท. ในงานประชุมวิชาการประมง ประจำปี 2566

การประชุมวิชาการประมง ประจำปี 2566 จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 17-19 กรกฎาคม 2566 โดยกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้ส่งผลงานเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ ทั้งสิ้น 16 เรื่อง ในการประมงทะเล 10 เรื่อง (ภาคบรรยาย 6 เรื่อง และโปสเตอร์ 4 เรื่อง) สาขาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมประมง 6 เรื่อง (ภาคบรรยาย 3 เรื่อง และโปสเตอร์ 3 เรื่อง) ซึ่งในการนำเสนอดังกล่าว กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับรางวัลผลงานวิชาการดีเด่น และชมเชย ในการประชุมวิชาการประมง ประจำปี 2566 ในสาขาการประมงทะเล ดังนี้

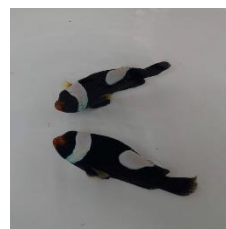
รางวัล	รูปแบบการนำเสนอ	ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย
ดีเด่น	บรรยาย	ปลากระเบนที่จับได้จากเรืออวนลากที่ขึ้นท่าบริเวณ ธารศ ศรีถกล จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา และชีววิทยาบางประการ อิดารัตน์ คงชัย ของปลากระเบนหัวแหลม (<i>Telatrygon zugei</i>) และ สุวรรณทนา ทศพรพิทักษ์กุล ปลากระเบนตุ๊กตา (<i>Brevitrygon heterura</i>)	
ดีเด่น	โปสเตอร์	ทรัพยากรหอยหลอดบริเวณอ่าวทุ่งคา-สวี จังหวัดชุมพร	ฐิติพร ศุภนิรันดร์ ชุมโชค สิงหราชัย จินดา เพชรกำเนิด
ชมเชย	บรรยาย	ความชุกชุมและการแพร่กระจายปลิงทะเลอ่าวไทย	วรารณณ์ เดชบุญ ขวัญชัย ปานแก้ว อุดมสิน อักษรผอบ จักรพงษ์ พิพัฒน์มงคลพร นิรันดร์ ชูสวน
ชมเชย	บรรยาย	สถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรปลาในน่านน้ำไทย เพื่อฟื้นฟูและรักษาระดับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ปวีโรจน์ นรนาถตระกูล อรรธรณ ประเสริฐสุข สกล เฝียะผาบรัตนะ ทวนทอง จุฑาเกตุ
ชมเชย	โปสเตอร์	ปลาวัยอ่อนบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก	หนึ่งฤทัย ยกน้อย ปองธรรม ประจงพันธุ์ อัญชลี สุขจินดา กมลรัตน์ พุทธรักษา พัทยานี คณะสุข

เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ

การดำเนินงานกิจกรรมเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ พ.ศ. 2523 มีเป้าหมายเพื่อนำเงินทุนหมุนเวียนเพื่อจัดหาพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ ทั้งการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำขึ้นเอง และที่ได้จากการรวบรวมจากธรรมชาติ รวมถึงการจำหน่ายให้แก่เกษตรกร โดยกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลมีหน่วยงานที่ดำเนินการจำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส ซึ่งในปีงบประมาณ 2566 ได้ผลิตและจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาว ปลากะพงทอง ปลาการ์ตูน กุ้งทะเล และปูทะเล รวมจำนวน 2,562,244 ตัว สำหรับรายพวงอุ้งน ปริมาณ 28.00 กิโลกรัม และเห็ดทะเลจำนวน 50 ดอก รายได้รวม 1,699,735.08 บาท และรายจ่ายในการดำเนินงานรวม 1,325,441.17 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวมร้อยละ 77.98

รายการ	ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวน (ตัว)	ปริมาณ (หน่วย)	รายได้ (บาท)
1. การจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ	ปลากะพงขาว	423,710	-	1,149,870.00
	ปลากะพงทอง	10,000	-	40,000.00
	ปลาการ์ตูน	1,425	-	117,450.00
	กุ้งทะเล	2,069,709	-	248,365.08
	ปูทะเล	57,400	-	126,500.00
2. อื่นๆ	สำหรับรายพวงอุ้งน	-	28 (กิโลกรัม)	3,800.00
	เห็ดทะเล	-	50 (ดอก)	13,780.00
รวม		2,562,244	28 กิโลกรัม/50 ดอก	1,699,735.08

บริการตรวจสอบและรับรองชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ

กลุ่มชีววิทยาและความหลากหลายทางทะเล ภายใต้กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้รับมอบหมายในการให้บริการตรวจสอบและรับรองชนิดพันธุ์สัตว์น้ำแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป โดยในเดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 มีผู้เข้ามาขอรับบริการฯ จำนวน 26 ราย ประกอบด้วยภาครัฐ จำนวน 2 ราย และภาคเอกชนจำนวน 24 ราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการขออนุญาต รับรองสัตว์น้ำที่มีได้อยู่ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) การใช้ประกอบคำขอใบอนุญาตให้นำเข้าส่งออกสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ (ใบอนุญาต สป.6) หรือการตรวจสอบสายพันธุ์เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการ

ตัวอย่างสัตว์น้ำที่มาขอรับบริการตรวจสอบชนิดพันธุ์ในปีงบประมาณ 2566 มีตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,250 หน่วย จัดอยู่ในรูปแบบทั้งตัว ได้แก่ กลุ่มปลาจิ้มฟันจระเข้ยักษ์ ปลากระตัก ปลาปักเป้าหลังเขียว หมึก และกั้ง ส่วนแบบผ่านการแปรรูปแล้ว ได้แก่ หนักระเบณ เปลือกหอยทะเล และปะการัง ดังแสดงในตาราง

กลุ่มสัตว์น้ำ	ชนิด	รูปแบบ	จำนวน (หน่วย)
ปลา	ปลาจิ้มฟันจระเข้ยักษ์	ทั้งตัว	10 ตัว
	ปลากระตัก	ทั้งตัว	9 ถู (4,180 กรัม)
	ปลาปักเป้าหลังเขียว	ทั้งตัว	5 ตัว
	กลุ่มปลากระดูกอ่อน	แปรรูป	10 ตัว
กั้ง	กั้งตึกแตง	ทั้งตัว	2 ตัว
หมึก	หมึกสาย	ทั้งตัว	67 ตัว
	หมึกกล้วย	ทั้งตัว	12 ตัว
	หมึกกระดอง	ทั้งตัว	3 ตัว
หอย	กลุ่มหอยฝาเดียว	แปรรูป	400 เปลือก
	กลุ่มหอยสองฝา	แปรรูป	724 เปลือก
ปะการัง		แปรรูป	8 ชิ้น
รวมทั้งรวม			1,250 หน่วย

กรณีที่ตัวอย่างสัตว์น้ำได้ผ่านการแปรรูปสัตว์น้ำเป็นผลิตภัณฑ์แล้วนั้นทำให้ลักษณะสำคัญในทางอนุกรมวิธาน ไม่ชัดเจนเป็นผลให้ไม่สามารถชี้ชัดถึงชนิดพันธุ์ได้ กขท. จะมีการดำเนินการติดต่อหน่วยงานหรือเอกชนที่ส่ง หนังสือขอตรวจสอบชนิดพันธุ์นั้น ๆ เพื่อขอตัวอย่างที่สมบูรณ์หรือภาพถ่ายของสัตว์น้ำก่อนการแปรรูปเพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบชนิดพันธุ์ตามหลักอนุกรมวิธานต่อไป

ปลาจิ้มฟันจระเข้ยักษ์

ปลาเกะตัก

ปลาปักเป้า

หนังปลากระเบน (แปรรูป)

กุ้งตีกแตน

หมึกสาย

เปลือกหอยฝาเดียว

ปะการัง

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ร่วมจัดกิจกรรม “วันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33”

งานวันประมงน้อมเกล้าฯ ครั้งที่ 33 ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน - 9 กรกฎาคม 2566 ณ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ครังสิต ภายใต้ธีมงาน “7 Wonders of the Aquatic World” 7 สิ่งมหัศจรรย์แห่งโลกใต้น้ำ โดยกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล ได้ร่วมจัดกิจกรรม ดังนี้

1. จัดแสดงนิทรรศการและพันธุ์สัตว์น้ำ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง ได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการและพันธุ์สัตว์น้ำหลากหลายชนิด ภายใต้หัวข้อ 7 สิ่งมหัศจรรย์แห่งโลกใต้น้ำ ดังนี้

- มหัศจรรย์กำเนิดชีวิต ได้แก่ ปลาฉลามกบ
- มหัศจรรย์ที่อยู่อาศัย ได้แก่ ปลาไหลสวน ปูเสฉวน และหมึกสาย
- มหัศจรรย์สีสัน ได้แก่ ปลาแมนดาริน
- มหัศจรรย์ตัวตน ได้แก่ งูสมิงทะเลปากเหลือง และงูชายธงหลังดำ
- มหัศจรรย์การกิน ได้แก่ ปลาพยาบาล
- มหัศจรรย์ทางกาย ได้แก่ ปลาปักเป้าเหลี่ยม ปลาปักเป้าเขา และปลาวัวตัวตลก
- มหัศจรรย์ศิลปะพรางตัว ได้แก่ ปลากระริงหัวโขน ปูแต่งตัว และดาวเปราะ

2. กิจกรรมปล่อยปลาออนไลน์ โดยมีจุดปล่อยปลาออนไลน์ จำนวน 1 แห่ง คือ ชายฝั่งทะเลบริเวณสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำระยอง ทั้งนี้ได้เตรียมลูกปลากะพงขาว จำนวนทั้งสิ้น 5,000 ตัว เพื่อให้ผู้สนใจร่วมบริจาคเงินเพื่อปล่อยปลาออนไลน์

3. กิจกรรมบนเวทีกลาง โดยกลุ่มวิชาการ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดกิจกรรม “บิงโกสัตว์โลกใต้ทะเล” โดยให้ผู้สนใจเข้าร่วมเล่นเกมบิงโกสัตว์โลกใต้ทะเล เพื่อลุ้นรับของรางวัล และได้รับความรู้เกี่ยวกับสัตว์ทะเลชนิดต่าง ๆ จากกิจกรรมบิงโก โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมกว่า 100 คน

4. จำหน่ายหมัสมันทูน่า โดยกลุ่มสำรวจและประเมินแหล่งประมง รวบรวมรายได้จากการจำหน่ายหมัสมันทูน่าหลังจากหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท

ภารกิจการตลาดทำประมงคราดหอยลายร่วมกับชาวประมงบริเวณอ่าวไทยตอนใน

อ่าวไทยตอนในบริเวณเขตจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ะเจียงเทรา และสมุทรปราการลักษณะทางภูมิศาสตร์มีแม่น้ำไหลลงสู่ทะเลจำนวนมากหลายสาย และมีการสะสมของตะกอน ระดับน้ำขึ้นทำให้การแลกเปลี่ยนระหว่างน้ำจืดกับน้ำเค็มเป็นไปอย่างเชื่องช้า ดังนั้นชมรมเรือคราดหอยแห่งประเทศไทยจึงได้เรียกร้องขอให้เครื่องมือคราดหอยลายที่มีระยะห่างของช่องซี่คราดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดทำการประมงในช่วงก่อนถึงฤดูน้ำหลาก ด้วยเหตุผลว่าหอยลายจะตายเมื่อน้ำจืดไหลลงสู่อ่าวไทยซึ่งจะทำให้เกิดความสูญเสียของทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ โดยขอให้กรมประมงทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับระยะห่างของตะแกรงซี่คราดใหม่ และทางชมรมฯ ยินดีให้ความร่วมมือทุกประการ ที่ผ่านมาชาวประมงเห็นว่าข้อมูลที่ใช้อ้างอิงในการบริหารจัดการเป็นงานวิจัยที่ชาวประมงไม่มีส่วนร่วม ในการศึกษาทดลอง ดังนั้นเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการแสวงหาข้อมูลทางวิชาการโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลจึงทำการทดลองทำประมงคราดหอยลายร่วมกับชาวประมงบริเวณอ่าวไทยตอนใน เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการบริหารจัดการทรัพยากรหอยลายให้มีความเหมาะสมและเกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเปรียบเทียบอัตราการจับและองค์ประกอบขนาดหอยลายจากคราดหอยที่มีช่องซี่คราดขนาด 1.0 และ 1.2 เซนติเมตร เพื่อเปรียบเทียบปริมาณความชุกชุมของหอยลายในเขตทะเลชายฝั่งและแหล่งประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง และเพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของน้ำหลากที่มีต่อหอยลายทั้งในเขตทะเลชายฝั่งและในเขตทะเลนอกชายฝั่ง

ดำเนินงานโดยใช้คราดหอยขนาดช่องซี่คราด 1.0 และ 1.2 เซนติเมตร แต่ละขนาดทำการคราดครั้งละ 5-10 นาที จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ครั้งต่อคราดแต่ละขนาดใน 1 เที่ยวเรือ โดยการคราดทางกราบซ้ายและกราบขวาของเรือในเวลาเดียวกันตามวิธีการที่ชาวประมงทำการประมงปกติ ทำการคราดหอยลายในบริเวณเขตทะเลชายฝั่งที่อยู่ห่างจากชายฝั่งมากกว่า 3,000 เมตร และในเขตทะเลนอกชายฝั่ง โดยดำเนินการใน 3 ช่วงเวลา ประกอบด้วย ช่วงก่อนฤดูน้ำหลาก (กรกฎาคม-กันยายน) ช่วงฤดูน้ำหลาก (ตุลาคม-ธันวาคม) และช่วงหลังฤดูน้ำหลาก (มกราคม-มีนาคม) ช่วงละ 1 เที่ยวเรือ ๆ ละ 1-2 วัน

ผลการดำเนินการ ณ ปัจจุบัน อยู่ในระหว่างการดำเนินงานโดยในปีงบประมาณ 2566 ได้ดำเนินการในช่วงก่อนฤดูน้ำหลาก (สิงหาคม) จำนวน 1 เที่ยวเรือ และปัจจุบันอยู่ระหว่างรอดำเนินการในช่วงฤดูน้ำหลากและช่วงหลังฤดูน้ำหลาก คาดว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้นในปีงบประมาณ 2567

การประเมินผลการใช้อวนรุนเคยขนาดตาอวน 2X4 เซนติเมตร บริเวณอ่าวไทยตอนใน ปี 2566

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับรูปแบบของอวน ขนาดเรือ วิธีที่ใช้ บริเวณพื้นที่ และระยะเวลาในการทำการประมงให้ผู้ทำการประมงด้วยเครื่องมืออวนรุนเคยที่ใช้ประกอบเรือยนต์ทำการประมงต้องปฏิบัติ พ.ศ. 2566 นั้น

19 มิถุนายน 2566: ดำเนินการจัดประชุมหารือระหว่างกรมประมง และชาวประมงอวนรุนเคยเพื่อหาข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขยายขนาดตาอวน จาก 2x2 เป็น 2x4 มิลลิเมตร ณ สมาคมประมงสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีมติที่ประชุมให้ทำการทดลอง ช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน 2566 ถึง 31 กรกฎาคม 2567 และใช้แบบสัมภาษณ์ ในจังหวัดที่มีการใช้เครื่องมืออวนรุนเคย ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี ซึ่งได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

จังหวัดสมุทรปราการ

29 มิถุนายน 2566: ได้ลงพื้นที่ที่สัมภาษณ์ที่ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สัมภาษณ์เรือขนถ่ายเคยกลางทะเล ที่แพเมืองไทย เบื้องต้น เป็นเรือรับซื้อเคยจากเรืออวนรุนเคย (พาณิชย์) ที่เป็นเรือจากคลองสรพสามิต จังหวัดสมุทรปราการ สัมภาษณ์เจ้าของแพพิมพ์ศิริ แพร่รับซื้อเคยพื้นบ้าน จะมีเรืออวนรุนพื้นบ้านขึ้นสัตว์น้ำช่วงเวลา และได้สอบถามชาวประมงที่มาขึ้นสัตว์น้ำ เบื้องต้นทำประมงตั้งแต่ช่วงเช้ามืด และเข้าท่าช่วง 9.00-10.00 น. ปริมาณสัตว์น้ำ 85-96 กิโลกรัม (เคย) แต่ชาวประมงไม่สะดวกให้ข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นสัมภาษณ์ชาวประมง ณ สะพานปลาสมุทรปราการ เป็นเรือขนาดยาว 12 เมตร ทำประมงขนาดตาอวน 2x2 ทำประมง 1 วัน เวลากลางวัน ได้เคย 440 กิโลกรัม ทำหน้าปากอ่าว

30 มิถุนายน 2566: ได้ลงพื้นที่หาข้อมูลและสัมภาษณ์ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ สมุทรปราการ แต่ชาวประมงไม่สะดวกให้ข้อมูล ขอทราบหนังสือเรื่องที่ทางกรมประมงส่งเจ้าหน้าที่มาขอข้อมูล จากนั้นได้เดินทางไปหาข้อมูลและสัมภาษณ์ชาวประมง ณ คลองสรพสามิต สมุทรปราการ พบเพียงเรือจอดและเรือลงคาน สอบถามผู้เกี่ยวข้อง พบว่า เรืออวนรุนออกทำประมงกันตั้งแต่ช่วงเช้ามืด และกลับเข้ามาช่วงค่ำ

จังหวัดสมุทรสาคร

29 มิถุนายน 2566: คณะฯ ได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวประมงในตำบลบางหญ้าแพรก และตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้ข้อมูลจากเรือประมงพาณิชย์ 4 ลำ เรือประมงพื้นบ้าน 9 ลำ รวม 13 ลำ โดยอวนที่ใช้มีทั้งขนาด 2x2 และ 2x4 มิลลิเมตร ขึ้นกับชนิดสัตว์น้ำเป้าหมาย โดยเรือพาณิชย์มีเป้าหมายเป็นเคยฝูง ใช้ตาขนาด 2x2 มิลลิเมตร Polyethylene (PE) สีฟ้า ถ่วงตะกั่ว ทำการประมงนอกเขต น้ำลึกประมาณ 20 เมตร หาฝูงโดยใช้ SONAR ลูกเรือ 1-2 คน ได้ทั้ง 1 คน เรือขนาดเล็กใช้ตาอวน 2x4 มิลลิเมตร PE สีฟ้า เครื่องขนาด 200-250 แรงม้า หาฝูงโดยใช้ถ่วงตะกั่วและทุ่นเชือก ทำการประมงบริเวณหน้าอ่าวมหาชัย บางขุนเทียน น้ำลึกตั้งแต่ 8 เมตร ฤดูทำการประมงมี 2 ช่วงคือ เมษายนถึงกรกฎาคม และอีกช่วงคือพฤศจิกายนถึงมกราคม เคยที่จับได้ขายในลักษณะตากแห้ง และ/หรือแปรรูปในครัวเรือน ขายส่งเพื่อไปแปรรูปต่อ ผลจับไม่แน่นอน มากที่สุดประมาณ 1,000 กิโลกรัม มีสัตว์น้ำอื่นปนประมาณ 10-20 กิโลกรัม อุปสรรคในการทำประมง คือ แฉกพะรุณหั่วแหวน เมื่อรุนได้แฉกพะรุณหั่วแหวนจะทำให้อวนมีปัญหาไม่สามารถทำการประมงต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม วันนี้ไม่สามารถเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำกลับมาได้ เนื่องจากไปสัมภาษณ์ชาวประมงหลังทำการประมงเสร็จเรียบร้อยแล้ว

30 มิถุนายน 2566: คณะฯ ได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวประมงในช่วงเช้าบริเวณวัดกำแพง ตำบลบางหญ้าแพรก ช่วงบ่ายที่ตำบลบางกระเจ้า และตำบลบ้านบ่อ อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้ข้อมูลจากเรือประมงพาณิชย์ 3 ลำ เรือประมงพื้นบ้าน 64 ลำ รวม 67 ลำ โดยอวนที่ใช้มีทั้งขนาด 2x2 และ 2x4 มิลลิเมตร ขึ้นกับชนิดสัตว์น้ำเป้าหมาย ส่วนใหญ่เป็นเรือพื้นบ้าน ใช้ตาอวนขนาด 2x2 มิลลิเมตร Polyethylene (PE) สีฟ้า แบบถ่วงตะกั่วและไม่ถ่วงตะกั่ว (ใช้ทุ่นและเชือกดึงบังคับคันรุน) เครื่องยนต์มีทั้งแบบนอนท้องและแบบหางยาว ทำการประมงในเขต 1 กิโลเมตรจากฝั่ง น้ำลึกประมาณ 2-3 เมตร หาฝูงโดยใช้โซนาร์/ทุ่นลูกเรือ 1-2 คน ทำการประมงบริเวณหน้าอ่าวมหาชัย ชายฝั่งบางกระเจ้า บ้านบ่อ ในบางวันหากมีลมจัดจะไม่สามารถออกไปทำประมงได้ ฤดูทำการประมงมี 2 ช่วงคือ เมษายนถึงกรกฎาคม และพฤศจิกายนถึงมกราคม เคยที่จับได้ขายในลักษณะตากแห้ง แปรรูปในครัวเรือน และขายเป็นเคยสด ผลจับไม่แน่นอน มากที่สุดประมาณ 1,000 กิโลกรัม มีสัตว์น้ำอื่นปนประมาณ 10-20 กิโลกรัม โดยเฉพาะปลาหมอสีคางดำปะปนมากับผลจับเยอะมาก นอกจากนั้นยังมีแฉกพะรุณหั่วแหวน และหิววันที่เป็นอุปสรรคในการทำประมง นอกฤดูทำการประมงชาวประมงไม่มีอาชีพอื่นเป็นอาชีพเสริม มีส่วนน้อยที่รับจ้างทั่วไป

จังหวัดสมุทรสงคราม

3 กรกฎาคม 2566: คณะฯ ได้ลงพื้นที่หมู่ 9 ตำบลบางแก้ว สมุทรสงคราม จากการสัมภาษณ์เรือขนาด 6-10 เมตร เครื่อง 10-18 แรงม้า วางท้ายเรือ คันร่นยาว 8-14 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 1-2 นิ้ว เป็นท่อเหล็ก ขนาดปากอวน 3-5 เมตร อวนทำจากมุ้งเขียวแบบปั้มตา 2x2 มิลลิเมตร ออกทำการประมง 12-15 วันต่อเดือน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 4-5 ชั่วโมง ความเร็วการร่น 1 นอต หาฝูงเคยโดยใช้สวิง ออกทำการประมง 1-2 คน ระหว่างมหาชัย-แม่กลอง พบเคยช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม พบเคยมากช่วงพฤศจิกายนถึงธันวาคม ร่นที่น้ำลึก 1-2 เมตร โดยน้ำลึกที่สุดไม่เกิน 3 เมตร ได้เคยครั้งละ 30-50 กิโลกรัม เคยสด 5 กิโลกรัม ได้กะปิ 1 กิโลกรัม ขายได้ 70-80 บาท เคยใส่ถ้วยเดียว 7 กิโลกรัม ได้เคยแห้ง 1 กิโลกรัม ขายได้ 80-100 บาท

จังหวัดเพชรบุรี

3 กรกฎาคม 2566: คณะฯ ได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวประมงในพื้นที่ตำบลบ้านแหลม และตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นเรือประมงพื้นบ้าน 14 ลำ ใช้อวนขนาด 2x2 มิลลิเมตร เนื้ออวนเป็น PA สีเขียว ไม่ถ่วงตะกั่ว ใช้เชือกเป็นคร่าวเครื่องยนต์มีทั้งแบบกลางลำและแบบหางยาว ทำการประมงในเขต 1 กิโลเมตรจากฝั่ง น้ำลึกประมาณ 2-3 เมตร หาฝูงโดยใช้โซนาร์/SONAR ทดลองลงคันร่น ลูกเรือ 1-2 คน ทำการประมงบริเวณหน้าบางขุนไทร ปากทะเล สามารถทำการประมงได้ทั้งปี แต่จะมีเคยชุกชุมช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม เคยที่จับได้ขายในลักษณะตากแห้ง แปรรูปในครัวเรือน และขายเป็นเคยสด ผลผลิตที่จับได้ครั้งละประมาณ 60-70 กิโลกรัม มากสุดประมาณ 300 กิโลกรัม มีสัตว์น้ำอื่นปนประมาณ 10-20 กิโลกรัม มีแมงกะพรุนหัวแหวน และหิว้นเป็นอุปสรรคในการทำประมง นอกฤดูทำการประมงชาวประมงมีอาชีพรับจ้างทั่วไป หลังจากการออกสัมภาษณ์ชาวประมงในพื้นที่ต่าง ๆ แล้ว คณะฯ ได้ประสานกับ นายกมล พึ่งพร ประธานสมาคมประมงพื้นบ้านจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อหาเรือร่วมทดลองอวนร่นเคยขนาดตาอวน 2x2 และ 2x4 มิลลิเมตร และได้นัดหมายเพื่อทำการทดลองครั้งที่ 1 ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2566

3 กรกฎาคม 2566: คณะฯ ได้ลงพื้นที่เพื่อทดสอบขนาดตาอวน 2x2 และ 2x4 มิลลิเมตร พบว่าเมื่อออกจากแม่น้ำท่าจีนสู่ทะเลเปิดคลื่นลมแรง เรือไม่สามารถออกไปทำการร่นได้ จึงสำรวจเคยด้วยสวิงบริเวณปากแม่น้ำ เรือ 2x2 มิลลิเมตร พบแต่แมงกะพรุนหัวแหวน ไม่พบเคย ส่วนเรือ 2x4 มิลลิเมตร พบเคยและแมงกะพรุนหัวแหวน ซึ่งหากคลื่นลมสงบและมีเคย ชาวประมงจะประสานมาอีกครั้ง

4 กรกฎาคม 2566: ดำเนินการสำรวจโดยใช้เรือประมง 2 ลำในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ เรือ ป.รุ่งนารีรัตน์ ทำการทดลองขนาดตาอวน 2x2 มิลลิเมตร และเรือ ก.ปลายฟ้า ทดลองอวนขนาด 2x4 มิลลิเมตร โดยทำการทดลองพร้อมกันทั้งสองลำ ในแหล่งประมงเดียวกัน ช่วงเวลาตั้งแต่ 08.00-12.00 น. ซึ่งคณะสำรวจทางเรือได้บันทึกพิบัติการทำประมง คุณภาพน้ำ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ พร้อมทั้งสุ่มตัวอย่างกลับมายังวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ

13 กรกฎาคม 2566: คณะฯ เก็บข้อมูลเคย ได้ลงพื้นที่เพื่อประเมินผลการใช้อวนร่นเคยขนาดตาอวน 2x2 และ 2x4 มิลลิเมตร ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ชาวประมงยังไม่พบฝูงเคยที่คุ้มทุนสำหรับการประมงแต่คลื่นลมสงบ จึงออกทำการสำรวจทรัพยากรสัตว์น้ำจากเครื่องมือร่นเคย โดยใช้เรือ 2 ลำ ที่มีขนาดตาอวนที่แตกต่างกัน ทำการประมงโดยใช้วิธีการร่นคู่กันไปตลอดการสำรวจฯ โดยทำการสำรวจทั้งหมด 3 สถานี เป็นสถานีด้านซ้ายของแม่น้ำท่าจีน สถานีปากร่องแม่น้ำท่าจีน และสถานีด้านขวาของแม่น้ำท่าจีน ซึ่งบริเวณด้านขวาและด้านซ้ายพบเรืออวนร่นออกการประมงอยู่ 3 ลำ ทางคณะฯ ได้ทำการร่นครั้งละ 30 นาที เก็บตัวอย่าง 1 ครั้ง ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 6 ตัวอย่าง โดยเครื่องมืออวนร่นขนาดตา 2x2 มิลลิเมตร ครั้งที่ 1 ได้สัตว์น้ำทั้งสิ้น 30 กิโลกรัม สุ่มตัวอย่าง 4 กิโลกรัม นอกจากนั้นได้ตัวอย่างค่อนข้างน้อยอยู่ที่ 1-4 กิโลกรัม จึงได้เก็บตัวอย่างทั้งหมดเพื่อมาทำการคัดแยกต่อไป

สำหรับคุณภาพน้ำวัดคุณภาพน้ำด้วยเครื่องวัดหลายตัวแปร ความลึกบริเวณสถานีสำรวจอยู่ที่ 1-2 เมตร เก็บตัวอย่างที่ระดับความลึก 1 เมตร ระดับเดียว อุณหภูมิอยู่ในช่วง 31.85-32.92 องศาเซลเซียส ความเค็มอยู่ในช่วง 12.7-15.2 ส่วนในพันส่วน ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ในช่วง 7.22-7.81 และออกซิเจนละลายอยู่ในช่วง 2.55-3.03 มิลลิกรัมต่อลิตร เมื่อเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คือ อุณหภูมิ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไม่เกิน 1 องศาเซลเซียสจากสภาพธรรมชาติ ความเค็ม มีค่าเปลี่ยนแปลงไม่เกินร้อยละ 10 ของค่าความเค็ม ความเป็นกรดเป็นด่างมีค่าระหว่าง 7.0-8.5 และออกซิเจนละลาย มีค่าไม่น้อยกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร พบว่า อุณหภูมิอยู่ในเกณฑ์ปกติ ความเค็มมีค่าไม่ต่ำมาก ความเป็นกรด-เป็นด่างอยู่ในเกณฑ์ปกติ ออกซิเจนละลายมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์เล็กน้อย

โครงการศึกษาวิจัยการเปลี่ยนคาร์บอนไดออกไซด์เป็นหินแร่เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของปะการังเทียมและนำไปใช้เพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรประมงทะเล

การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ “โครงการศึกษาวิจัยการเปลี่ยนคาร์บอนไดออกไซด์เป็นหินแร่เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของปะการังเทียม และนำไปใช้เพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรประมงทะเล” ระหว่างกรมประมง และบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือระหว่างกรมประมงและ ปตท.สผ. ในการร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อช่วยลดปัญหาสภาวะโลกร้อน โดยการใช้เทคโนโลยีการดักจับคาร์บอนไดออกไซด์ให้เปลี่ยนรูปเป็นแคลเซียมคาร์บอเนตในชั้นปูน ซึ่งจะเพิ่มความแข็งแรงของแท่งปะการังเทียมคอนกรีตได้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมถึงส่งเสริมการทำประมงพื้นบ้านให้ใช้ทรัพยากรอย่างสมดุล ซึ่งถือได้ว่าเป็นก้าวที่สำคัญในการยกระดับเทคโนโลยีมาช่วยดูแลรักษาทรัพยากรประมงทะเลของประเทศไทยให้มีความยั่งยืนในอนาคต

แผนปฏิบัติการเพื่อการบริหารจัดการการทำประมงปูม้า พ.ศ. 2566 - 2570

ทรัพยากรปูม้าเป็นสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมามีปริมาณการจับปูม้าในประเทศลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งอาศัย และแหล่งสืบพันธุ์วางไข่ของปูม้า กรมประมงได้เห็นถึงความสำคัญต่อการฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าในปัจจุบันจึงได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการบริหารจัดการการทำประมงปูม้า พ.ศ. 2566-2570 เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าอยู่ในภาวะที่เหมาะสม สามารถทำการประมงปูม้าได้อย่างยั่งยืน ซึ่งภายหลังการประกาศใช้แผนปฏิบัติการฯ ฉบับดังกล่าว กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้มีการจัดทำแนวทางการติดตามประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมายที่กำหนดและใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับประเมินปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น โดยได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรปูม้าของประเทศไทยอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 1/2566 เพื่อติดตามความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อการบริหารจัดการการทำประมงปูม้า พ.ศ. 2566-2570 รอบ 6 เดือน โดยมุ่งเน้นการผลักดันกิจกรรมและสร้างความร่วมมือและเกิดการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ

ดาวน์โหลดเอกสาร

โครงการแผนการพัฒนาและปรับปรุงระบบการประมงทะเลเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมประมงที่ยั่งยืนภายใต้หลักการของมาตรฐานสากล

โครงย่อย: การศึกษา พัฒนา และปรับปรุงระบบการประมงอวนล้อมจับ เพิ่มความสามารถแข่งขันของอุตสาหกรรมประมงที่ยั่งยืน ภายใต้กรอบการรับรองมาตรฐานสากล

1. การศึกษาผลกระทบทางนิเวศวิทยาจากการทำการประมงอวนล้อมจับ โดยศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการทำการประมง (Environmental impact of fishing)

การศึกษาด้านผลกระทบทางนิเวศวิทยาจากการทำการประมงอวนล้อมจับ โดยศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการทำการประมง (Environmental impact of fishing) ในโครงการ การศึกษา พัฒนา และการปรับปรุงการประมงอวนล้อมจับ เพื่อเพิ่มความสามารถแข่งขันของอุตสาหกรรมประมงที่ยั่งยืน ภายใต้กรอบการรับรองมาตรฐานสากล โดยใช้เรือประมงอวนล้อมจับ 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่ถึง 60 ตันกรอส (M) ขนาดตั้งแต่ 60 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่ถึง 150 ตันกรอส (L) และขนาดตั้งแต่ 150 ตันกรอสขึ้นไป (X) ขนาดละ 1 ลำ เก็บข้อมูลบริเวณแหล่งทำการประมงในอ่าวไทยตอนล่าง ระหว่างวันที่ 22-26 กรกฎาคม 2566 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสิ่งแวดล้อม ตรวจวัดคุณภาพน้ำทางกายภาพ ได้แก่ อุณหภูมิ ออกซิเจนละลายน้ำ ค่าความเป็นกรดด่าง และความเค็ม ด้วยเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำ CTD (Conductivity-Temperature-Depth Profiler) เก็บตัวอย่างน้ำทะเลก่อนทำการประมง และระหว่างทำการประมง นำมาวิเคราะห์ธาตุอาหาร ได้แก่ สารอนินทรีย์ไนโตรเจนละลายน้ำ (แอมโมเนีย ไนไตรท์ ไนเตรท) และฟอสเฟต และตัวอย่างน้ำจากระบบหล่อเย็นเครื่องยนต์เรือ เพื่อวิเคราะห์ค่าบีโอดีและบีโอดีคาร์บอน พร้อมทั้งได้รวบรวมข้อมูลเรือประมง เครื่องมือประมง วิธีการทำการประมง และองค์ประกอบสัตว์น้ำที่จับได้จากการทำการประมงอวนล้อมจับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สนับสนุนการออกมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรปลาวัวน้ำในน่านน้ำไทย และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและป้องกันกีดกันทางการค้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. องค์ประกอบอาหารในกระเพาะอาหารของปลาวัวน้ำ 11 ชนิด ในน่านน้ำไทย

เก็บตัวอย่างปลาวัวน้ำ จำนวน 11 ชนิด ได้แก่ 1) ปลาหู (Rastrelliger brachysoma: Indo-Pacific mackerel) 2) ปลาลัง (R. kanagurta: Indian mackerel) 3) ปลาออกแลกล้วย (Dussumieria acuta: Rainbow sardine) 4) ปลาลังเขียวข้างจุด (Sardinella gibbosa: Goldstripe sardinella) 5) ปลาสิ่กุนบัง (Atule mate: Yellowtail scad) 6) ปลาหูแขกครีบยาว (Decapterus maruadsi: Japanese scad) 7) ปลาสิ่กุนตาโต (Selar crumenophthalmus: Bigeye scad) 8) ปลาข้างเหลือง (Selaroides leptolepis : Yellow stripe trevally Slender trevally) 9) ปลาแข้งไก่ (Megalaspis cordyla: Hardtail scad) 10) ปลาโอลาย (Euthynnus affinis: Eastern little tuna) และ 11) ปลาโอดำ (Thunnus tonggol: Longtail tuna) ซึ่งจับได้จากเครื่องมืออวนล้อมจับ จากท่าขึ้นสัตว์น้ำรอบอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ระหว่างเดือนตุลาคม 2564 ถึงกันยายน 2565 ยกเว้นปลากุแลกล้วย เก็บตัวอย่างระหว่างเดือนมีนาคม 2565 ถึงกุมภาพันธ์ 2566

นำตัวอย่างปลาแต่ละชนิด มาวัดความยาว ชั่งน้ำหนักตัว ผ่าช่องท้อง จำแนกเพศ แยกกระเพาะอาหารและเจียพันธุ์ของแต่ละเพศ ชั่งน้ำหนักอวัยวะเพศ ตัดส่วนระบบทางเดินอาหารตั้งแต่คอหอยถึงรูทวาร นำไปเก็บรักษาในขวดเก็บตัวอย่าง ด้วยฟอร์มาลินเข้มข้น 10% ประมาณ 14 วัน นำตัวอย่างระบบทางเดินอาหารมาผ่า นำอาหารในระบบทางเดินอาหารใส่จานแก้ว จำแนกชนิดอาหารด้วยตาเปล่า หรือภายใต้กล้องจุลทรรศน์ หรือกล้องสเตอริโอไมโครสโคป นับจำนวนแต่ละชนิดอาหาร (Numerical Method) ปริมาตรที่คลุมพื้นที่ในจานแก้ว (Volumetric method) ความถี่ที่พบ (Frequency of occurrence) บันทึกข้อมูล แล้วนำไปคำนวณหาองค์ประกอบอาหารในกระเพาะอาหารของปลาวัวน้ำต่อไป โดยดำเนินการศึกษาอาหารกระเพาะอาหาร ระหว่างเดือนมกราคม 2565 ถึงเดือนเมษายน 2566

องค์ประกอบอาหารในกระเพาะอาหาร

การผ่าระบบทางเดินอาหาร

นำอาหารในระบบทางเดิน
อาหารใส่ในจานแก้ว

จำแนกชนิดอาหารด้วยตาเปล่า
หรือภายใต้กล้อง

ตัวอย่างชนิดอาหารที่พบในกระเพาะอาหาร

Chordata

Apogonidae
(Cardinalfishes)

Bregmacerotidae
(Codlets)

Carangidae
(Jacks)

Dorosomatidae
(Sardinellas)

Mollusca

Shells

Bivalvia

Gastropod

Squid

Bacillariophyta

Actinocyclus

Bacteriastrium

Coscinodiscus

Cyclotella

Arthropoda

Amphipod

Megalopa

Calanoid

Harpacticoid

แผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์และการบริหารจัดการฉลามของประเทศไทย

National Plan of Action for Conservation and Management of Sharks, Thailand: NPOA-Sharks

แผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์และการบริหารจัดการฉลามของประเทศไทย พ.ศ. 2563-2567 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาชีววิทยา นิเวศวิทยา การประมง และการใช้ประโยชน์จากฉลาม เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลฉลามในน่านน้ำไทย รวมถึงประเมินสถานภาพและภัยคุกคามที่เกิดจากการประมงและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อฉลาม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และขีดความสามารถในการกำหนดมาตรการอนุรักษ์ การบริหารจัดการ และการควบคุมการทำประมงและการค้าฉลามที่สอดคล้องกับกฎระเบียบข้อกำหนด และพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรฉลามพัฒนา

ปีงบประมาณ 2566 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการ กองตรวจสอบเรือประมงสินค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต และกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล และได้จัดประชุมครั้งที่ 1/2566 ในวันที่ 4 สิงหาคม 2566 เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน NPOA-Sharks ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) และแนวทางจัดทำร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์และการบริหารจัดการฉลามของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568-2572) รวมถึงรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีนายบัญชา สุขแก้ว รองอธิบดีกรมประมงเป็นประธาน โดยมีผู้แทนจากองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยบูรพา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย องค์กรไวลด์เอ็ด และ WWF ประเทศไทย พร้อมด้วยผู้แทนจากหน่วยงานของกรมประมง เข้าร่วมประชุม มีมติที่ประชุมดังนี้

1. มอบหมายให้กองบริหารจัดการทรัพยากร และกำหนดมาตรการ จัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการการศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ของชนิดพันธุ์ฉลาม และปลากะตูก่อน ที่ถูกขึ้นบัญชีแนบท้ายตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) โดยเฉพาะปลาคฉลามทุกชนิดในวงศ์ Carcharhinidae ที่ถูกขึ้นบัญชีตามอนุสัญญา CITES บัญชี 2 ซึ่งประเทศไทยของสงวนสิทธิ์ไว้เป็นระยะเวลา 6 ปี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินทรัพยากรว่าชนิดพันธุ์ที่ส่งออกจากทำประมงภายในประเทศ จะไม่ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ ในธรรมชาติ ซึ่งต้องทำการกำหนดโควตาที่สามารถส่งออกได้เป็นประจำทุก ๆ ปี
2. รวบรวมผลดำเนินการตามแผน NPOA Sharks ฉบับที่ 1 ต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2567 จากหน่วยงานภายในกรมประมง ได้แก่ กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กองบริหารจัดการทรัพยากร และกำหนดมาตรการ และกองตรวจสอบเรือประมง สินค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน NPOA Sharks ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2563-2567)
3. กำหนดแนวทางในการจัดทำร่างแผน NPOA-Sharks ฉบับที่ 2 โดยกำหนดให้มีวัตถุประสงค์ จำนวน 6 วัตถุประสงค์ ดังนี้
 - 1) การศึกษาและการจัดทำฐานข้อมูลชีววิทยา นิเวศวิทยา การประมง และการใช้ประโยชน์จากฉลามในน่านน้ำไทย
 - 2) การจัดทำระบบฐานข้อมูล ระบบตรวจสอบย้อนกลับของฉลามและผลิตภัณฑ์ฉลาม
 - 3) ประเมินสถานภาพ ผลกระทบ และภัยคุกคามที่เกิดจากการการใช้ประโยชน์และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อฉลามอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
 - 4) พัฒนาองค์ความรู้และขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับฉลามของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 5) กำหนดมาตรการอนุรักษ์ ควบคุมการทำประมง และการค้าฉลามที่สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อกำหนด และพันธกรณีระหว่างประเทศ
 - 6) พัฒนาและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรฉลาม

4. หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชน เช่น สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย องค์กรไวลด์เอ็ด และ WWF ประเทศไทย เป็นต้น เสนอให้กรมประมงดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของฉลามต่อระบบนิเวศทางทะเล ชนิดพันธุ์ที่มีการควบคุมตามระเบียบหรือพันธะสัญญาต่าง ๆ โดยให้จัดทำเป็นหนังสือคู่มือตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ฉบับชาวประมง ฉบับเจ้าหน้าที่ เป็นต้น รวมถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลฉลามและปลาทะเลอื่นของประเทศไทย ในอนาคตต่อไป

แผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อลดการติดนกทะเลโดยบังเอิญ

National Plan of Action for Reducing Incidental Catch of Seabirds (NPOA-Seabirds)

กลุ่มชีววิทยาและความหลากหลายทางทะเล กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล จัดประชุม ประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อลดการติดนกทะเลโดยบังเอิญ National Plan of Action for Reducing Incidental Catch of Seabirds (NPOA-Seabirds) ในวันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2566 ณ ห้องประชุมปากเปียน อาคารจุฬารามณ์ ชั้น 5 กรมประมง ร่วมกับโปรแกรมประชุมออนไลน์ (Zoom) โดยมีนายบัญชา สุขแก้ว รองอธิบดีกรมประมง เป็นผู้แทนอธิบดีกรมประมงกล่าวเปิดการประชุม โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากกรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และสมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อลดการติดนกทะเลโดยบังเอิญขึ้น เพื่อป้องกันและลดการติดนกทะเลโดยบังเอิญจากการประมงนอกลำน้ำไทย และปฏิบัติตามแนวทางการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการลดการติดนกทะเลโดยบังเอิญจากการทำประมงเบ็ดราว อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเรือประมงไทยที่จะทำการประมงนอกลำน้ำไทยในอนาคต ทั้งนี้กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลได้ปรับและเพิ่มเติมข้อเสนอแนะจากการประชุม และได้จัดทำรูปแบบฉบับภาษาอังกฤษจำนวน 1 เล่ม และฉบับภาษาไทยจำนวน 10 เล่ม เพื่อส่งไปยังกองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง นำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติต่อไป

การรุกรานของสัตว์น้ำต่างถิ่นที่มีผลมาจากการค้าสัตว์ทะเลสวยงามและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ Costal and Marine invasive Alien Species (IAS)

ประเทศไทยโดยกรมประมงเป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้ AWGCME Action Plan: Programme Area 5: Coastal and Marine Invasive Alien Species (IAS): Activity 6.5.1 Regional Status of IAS from Trade in Ornamental Marine Life and Aquaculture

กรมประมงโดยกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลร่วมกับกองประมงต่างประเทศ จัดประชุมระดับภูมิภาคอาเซียน “Regional Meeting on Control of Invasive Alien Species (IAS) from Trade in Ornamental Marine Life and Aquaculture” ภายใต้คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (AWGCME) ในวันอังคารที่ 31 มกราคม 2566 แบบ Virtual meeting ณ กรมประมง ประเทศไทย เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการควบคุมและกำกับดูแลชนิดพันธุ์สัตว์น้ำต่างถิ่น กรมประมงมอบหมายให้ นางอรุณี รอดลอย ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตว์น้ำและพรรณไม้น้ำสวยงาม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ร่วมกับผู้แทนคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (AWGCME) ผู้แทนจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) คณะทำงานด้านการประมงของอาเซียน (ASWGF) คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรทางชีวภาพ (AWGNCB) เลขาธิการอาเซียน และหน่วยงานรัฐของประเทศสมาชิกอาเซียน เข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการพัฒนาการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อป้องกันสัตว์น้ำต่างถิ่นชนิดพันธุ์รุกรานจากกิจกรรมการค้าสัตว์ทะเลสวยงามและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงแนวทางปฏิบัติในการควบคุมและติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานในระดับภูมิภาคต่อไป

จากนั้นกรมประมงได้มอบหมายนางสาววราริน วงษ์พานิช ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ และเจ้าหน้าที่กองการต่างประเทศ และนางกมลรัตน์ พุทธิรักษา หัวหน้ากลุ่มชีววิทยาและความหลากหลายทางทะเล กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง เป็นผู้แทนเข้าร่วมคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง โดยมี ดร.พรศรี สุทธนารักษ์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในฐานะผู้ประสานงานหลักของประเทศไทย และประธานคณะทำงานฯ เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ครั้งที่ 24 (24th AWGCME) ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในระหว่างวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2566 ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ผู้แทนประเทศไทยได้นำเสนอการดำเนินงานของประเทศไทย จำนวน 3 โครงการ ได้แก่

1. การประชุมระดับภูมิภาค Regional Meeting on Control of Invasive Alien Species (IAS) from Trade in Ornamental Marine Life and Aquaculture ได้ดำเนินการประชุมแบบเสมือนจริงในวันที่ 31 มกราคม 2566 ดำเนินการโดยกรมประมง
2. โครงการฝึกอบรมหัวข้อ Capacity Development for ASEAN Member States on Identification and Differentiation of Spilled Oil and Tarballs ดำเนินการโดยกรมควบคุมมลพิษ
3. ร่างข้อเสนอโครงการ Southeast Asia Sub-Region Initiative for Marine Endangered Species Conservation and Management (SEAM) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาอาชีพประมง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร ร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านอาชีพประมง โดยได้ร่วมนำเสนอ ข้อมูลทางวิชาการการทำประมงอวนครอบหมึก ในการ ประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อกำหนด เครื่องมือประมง วิธีการประมงและพื้นที่ทำการประมง

ที่ห้ามใช้ทำประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่งบริเวณเขตทะเลชายฝั่งอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ เกาะเตี๋ย หมู่ที่ 4 ตำบลมะเร็ด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันพฤหัสบดี ที่ 7 กันยายน 2566 และอำเภอเกาะพะงัน ณ ศาลา หน้าวัดโกลกหล้า หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันศุกร์ ที่ 8 กันยายน 2566 ดำเนินการโดย สำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกับผู้แทน ผอ.ศรชล.จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมงอำเภอเกาะสมุย หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงทะเลเกาะเต่า สุราษฎร์ธานี มีนายกำพล ลอยขึ้น ประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นประธาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อกำหนดขนาดช่องตาอวน พื้นที่ และวิธีการทำการประมงโดยใช้อวนครอบ อวนช้อน อวนยกหมึกที่ใช้ประกอบเครื่อง กำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟ) ของเรือประมงพื้นบ้านในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย และเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เหมาะสมใน การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง ไม่กระทบต่อการทำลายลูกพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจและทรัพยากรหมึก 2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเขตทะเลชายฝั่ง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในพื้นที่ 3. เพื่อลดความ ขัดแย้งของชาวประมงในพื้นที่ และมีการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้ทั่วถึงกัน และมีความยั่งยืน จากการรับฟังความคิดเห็นใช้เป็น ข้อมูลในการร่างประกาศคณะกรรมการการประมงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่อง กำหนดเครื่องมือทำการประมง วิธีการทำการประมง และพื้นที่ทำการประมง ที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำเขตทะเลชายฝั่งของอำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไป

พิธีประกาศใช้มาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ในฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ทะเลอันดามัน (ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง)

30 มีนาคม 2566 นายโกศล ผิวขาว ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต พร้อมเจ้าหน้าที่ เข้าร่วมพิธีประกาศใช้ มาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ในฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ทะเลอันดามัน (ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง) โดยมี นายเฉลิมชัย สุวรรณรักษ์ อธิบดีกรมประมง เป็นประธานในพิธี

กรมประมงได้ประกาศปิดทะเลอันดามันเป็นเวลา 3 เดือน ในเขตพื้นที่บางส่วนของจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง ครอบคลุมพื้นที่ 4,696 ตารางกิโลเมตร ตั้งแต่ปลายแหลมพันวา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ถึงปลายแหลมหยงสตาร์ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ระหว่างวันที่ 1 เมษายน - 30 มิถุนายน 2566 ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความยั่งยืนที่กรมประมงได้มีการประกาศใช้มาอย่างยาวนานกว่า 38 ปี (เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2528) โดยมีการปรับปรุงมาตรการ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะของทรัพยากรสัตว์น้ำสิ่งแวดล้อมและสังคมมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยทางศูนย์ฯได้เข้าร่วม จัดนิทรรศการนำเสนอผลงานทางวิชาการของมาตรการบริหารจัดการฯ และการตรวจสอบนํ้าในเรือประมง เพื่อเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการให้แก่ผู้ร่วมงาน

งานส่งมอบปะการังเทียมแก่ชาวประมง

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเลร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล ได้มีการจัดงานส่งมอบปะการังเทียม ณ บ้านหลังเขา หมู่ 5 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ในวันอังคารที่ 26 กันยายน 2566 เนื่องมาจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ทรงมีพระดำริที่จะอนุรักษ์ธรรมชาติใต้ทะเลไทย กรมประมงได้เล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำจึงร่วมสนองพระดำริฯ เข้าร่วมโครงการ “อนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา” โดยได้ดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ กรมประมง ในฐานะหน่วยงานสนองพระดำริฯ ได้จัดสร้างปะการังเทียมปี 2566 ในบริเวณบ้านบางเบา หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอกะลา จังหวัดตราด และอีกแห่งที่บ้านหลังเขา หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อร่วมในโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริฯ เป็นการสนับสนุนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตในทะเลและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และจากการที่กรมประมงดำเนินการจัดสร้างปะการังเทียมและทำการติดตามผลมาอย่างต่อเนื่อง พบว่า กองปะการังเทียมมีสัตว์น้ำเข้ามาอยู่อาศัย เป็นแหล่งที่หลบภัย หาอาหาร และเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำในธรรมชาติ ส่งผลให้เป็นแหล่งทำการประมงบริเวณชายฝั่งของชาวประมงพื้นบ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องชาวประมงให้ดีขึ้น และบริหารจัดการให้มีการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างยั่งยืนสืบไป ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ให้เกิดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ ท้องทะเลไทย และเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เนื่องในวันคล้ายวันประสูติครบ 36 พรรษา (8 มกราคม 2566) กรมประมงจึงจัดให้มีการงานส่งมอบปะการังเทียมแก่ชาวประมงขึ้น ณ บ้านหลังเขา หมู่ 5 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเผยแพร่พระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ในการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย
2. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรและแหล่งทำการประมงให้กับชุมชน
3. เพื่อสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย
4. เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม
5. เพื่อสร้างจิตสำนึกปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวประมงในการจัดการชายะ

เป้าหมายของโครงการ

การส่งมอบปะการังเทียมที่ได้ดำเนินการจัดสร้างในปีงบประมาณ 2566 แก่ชาวประมง เพื่อร่วมในโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา และเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เนื่องในวันคล้ายวันประสูติ ครบ 36 พรรษา (8 มกราคม 2566)

ผลผลิต/ผลลัพธ์

1. มีแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) เพื่อชาวประมงเพิ่มขึ้น 2 แหล่ง
2. ทรัพยากรสัตว์น้ำได้รับการฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์
3. ชาวประมงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลและร่วมมือกันในการบริหารจัดการ
4. ชาวประมงมีรายได้จากการทำประมง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โดยมีการจัดพิธีส่งมอบปะการังเทียมที่กรมประมงจัดสร้างให้แก่ชุมชนและชาวประมง การจัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำร่วมกับชุมชนชาวประมง การกิจกรรมการรณรงค์ลดขยะทะเลบริเวณชายหาด และการจัดนิทรรศการแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) เพื่อการประมงยั่งยืน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ชาวประมง นักเรียน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 50 คน

ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2566

21 มีนาคม 2566 นายอานวย คงพรหม ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล มอบหมายให้นายวิรัตน์ สนิทมัจโร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ นางสาวอัญญาณี แยมรุ่งเรือง หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบแหล่งประมง และสิ่งแวดล้อมทางทะเล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกรมประมง เรื่อง มาตรฐานด้านสุขอนามัยในเรือประมง และหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือรับรอง พ.ศ. 2566 ให้กับสมาชิกชาวประมงพาณิชย์ จังหวัดสมุทรปราการ ณ สมาคมการประมงสมุทรปราการ

นิทรรศการเนื่องในการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลครั้งที่ 3/2566

14 กันยายน 2566 นายโกทูล ผิวขาว ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต พร้อมเจ้าหน้าที่ ได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับ มาตรการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ในฤดูสัตว์น้ำมีไข่ วางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน ทะเลอันดามัน (ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง) และแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) ขนาดใหญ่ เนื่องในการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลครั้งที่ 3/2566 โดยมี พลเรือเอก เชิงชาย ชมเชิงแพทย์ ผู้บัญชาการทหารเรือ ในฐานะรอง ผอ.ศรชล. เป็นประธาน มีผู้บริหาร 7 หน่วยงาน ใน ศรชล. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม ณ โรงแรม โซฟีเทล กระบี่ โกคิธรา กอล์ฟแอนด์สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่ โดยทางศูนย์ฯ ได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการนำเสนอความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้แก่ผู้เข้าร่วมการประชุมที่มีความสนใจ

นิทรรศการ “เทศกาลอาหารทะเลปลอดภัย” จังหวัดระนอง ปี 2566

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง ร่วมจัดนิทรรศการในงาน “เทศกาลอาหารทะเลปลอดภัย” จังหวัดระนอง ปี 2566 โดยร่วมกับหน่วยงานกรมประมงในจังหวัดระนอง โดยภายในงานได้จัดแสดงโมเดลธนาคารปูม้า เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรปูม้าและสร้างจิตสำนึกในการร่วมอนุรักษ์ปูม้าและภายในงานยังจัดให้มีกิจกรรม ซุป ชิม โชว์ อาหารทะเลเมืองระนอง กิจกรรมนิทรรศการและจุดเช็กอินทะเลอันดามันและกิจกรรมการแข่งขันกินอาหารทะเล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ร้านค้า และประชาชนจังหวัดระนอง ระหว่างวันที่ 2-8 สิงหาคม 2566 ณ ลานเอนกประสงค์เทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง

ผู้บริหารกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ผู้เชี่ยวชาญด้านประมงทะเล

ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือประมง

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

หัวหน้ากลุ่มวิชาการ

หัวหน้ากลุ่มประเมินสถานะทรัพยากรประมง

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบแหล่งประมงและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีประมง

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งประมง

หัวหน้ากลุ่มสำรวจและประเมินแหล่งประมงทะเล

หัวหน้ากลุ่มชีววิทยาและความหลากหลายทางทะเล

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระยอง

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชุมพร

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลภูเก็ต

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสตูล

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลระนอง

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลนราธิวาส

นายอำนวยการ คงพรหม

นายปวิโรจน์ นรนาถตระกูล

นาวาโทพรชัย สิงห์บุญ (ถึงแก่กรรม 2566)

นางกัญญาวิณัฏ์ สีคำ

นางสาวเสาวมล ภูติกา

นายสิทธิล หอยมูข (พฤษภาคม 2566)

นางพนิดา ชาลี (พฤษภาคม 2566)

นายกมลพันธ์ อวัยวานนท์

นางสาววันทนา เจนกิจโกศล

เรือโทบรรสาร ศิริพิชญ์ตระกูล

นางกมลรัตน์ พุทธรักษา

นายธวัช ศรีคุ้ม

นายวิรัตน์ สนิทมาจโร (ถึงแก่กรรม 2566)

นางสาวอัญญาณี แยมรุ่งเรือง (พฤษภาคม 2566)

นางจินดา เพชรกำเนิด

นายสมชาย วิบุญพันธ์

นายไกรกุล ผิวขาว

นายประพัทธ์ แก้วมณี

นางสาวศันสนีย์ ศรีจันทร์งาม

นางสาววราภรณ์ เดชบุญ

ที่ปรึกษา

นายอำนาจ คงพรหม
ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

ผู้จัดทำ

นางสาวเสาวมล ภูติกา
หัวหน้ากลุ่มวิชาการ

นางสาวปราวีณา เชาวโน
นักวิชาการประมงปฏิบัติการ
กลุ่มวิชาการ

ขอขอบคุณหน่วยงานกองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
ที่อนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในรายงานประจำปี 2566 กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
ให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล
กรมประมง

อาคารปลอดประสพ ชั้น 6-7 เกษตรกลาง จตุจักร กรุงเทพมหานคร